

ROMÂNIA
STAT UNITAR

Daniel Lăcătuș

CENTENARUL UNIRII 1918 - 2018

ROMÂNIA SUVERANĂ

Orașul Călan la Marea Unire

Daniel Lăcătuș

Orașul Călan la Marea Unire

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LĂCĂTUȘ, DANIEL

Orașul Calan la Marea Unire / Daniel Lăcătuș. - Iași : StudIS, 2019

ISBN 978-606-48-0180-7

94

Cuprins

Prefață.....	4
Cuvântul autorului	6
Implicarea elitei locale în evenimentele premergătoare Marii Uniri	8
Soldați și voluntari din Călan, în războiul pentru reîntregire	17
Gărzile Naționale Române din Călan	24
Orașul Călan, în primul deceniu după unire	29
Documentele unirii	36
Batiz.....	37
Călanul Mare	43
Călanul Mic	46
Grid.....	49
Nădăștia de Jos	53
Ohaba Streiului.....	58
Sâncrai	61
Sântămăria de Piatră	65
Strei	69
Strei-Săcel	70
Streisângeorgiu.....	72
Valea Sângeorgiului	77
Summary	78
Résumé	80
Indice de nume	82
Bibliografie.....	94

Prefață

Manifestările și proiectele dedicate Centenarului Marii Uniri păreau să se fi încheiat la sfârșitul anului trecut odată ce și entuziasmul din săptămânile anterioare zilei de 1 Decembrie 2018 începea să fie înlocuit la nivel instituțional dar și colectiv cu o oarecare blazare. Domnul Daniel Lăcătuș se încapățânează să demonstreze că mai există viață și dincolo de moarte, că în ciuda bogatei producții istoriografice din ultimii ani (care a atins apogeul în cursul anului 2018) pe marginea Primului Război Mondial și a Unirii de la 1918, mai rămân suficiente pete albe pe harta cunoașterii tuturor detaliilor referitoare la cei patru ani de război și la evoluțiile istorice locale din Transilvania în preajma Unirii.

Scriitor, jurnalist și istoric totodată, autorul ne propune prin această lucrare care îmbină analiza, interpretarea, sinteza și editarea de documente o imagine de ansamblu asupra realităților specifice orașului Călan și localităților învecinate: Batiz, Grid, Nădăștia de Jos, Ohaba Streiului, Sâncrai, Sântămăria de Piatră, Strei, Strei-Săcel, Streisângeorgiu, Valea Sângiorgiului. Accentul documentar cade pe restituirea actelor fundamentale ale deciziilor și reprezentărilor respectivelor localități la mărețul act de la Alba Iulia de la 1 Decembrie 1918.

O evaluare cu caracter de generalitate care se impune a fi enunțată încă de la început este aceea că autorul a alocat problematicii unirii cel mai întins spațiu. Și este firesc. De altfel, domnul Daniel Lăcătuș și-a fundamentat interpretările, alături de o consistentă și relativ actualizată literatură istoriografică de specialitate, și pe o amplă documentare în arhivele de la Alba Iulia și Deva. Nu lipsesc din notele de subsol lucrări cu caracter memorialistic, cărți și articole din primele decenii ale secolului trecut, astfel încât autorului pare că nu i-a scăpat nimic din ceea ce era esențial pentru buna informare asupra evoluțiilor locale.

Așa cum ni se întâmplă din când în când în munca de cercetare, norocul de a descoperi manuscrise, scrieri, scrisori sau documente inedite cu mare valoare istorică, i-a surâs și domnului Daniel Lăcătuș, care s-a aflat sub zodia Fortunei și a intrat în posesia temporară a unui manuscris ce relatează o poveste de viață, o interesantă experiență biografică din timpul Marelui Război. Este vorba de poemul scris al lui Moisă Ocolişan, cu origini familiale în zona aflată sub observație, manuscris care se păstrează în arhiva urmașilor. Autorul manuscrisului, acest soldat din armata austro-ungară care a luptat timp de aproape trei ani și în Galiția, relatează într-o manieră literară frustă ceea ce a trăit el în cumplitul război în care s-a aflat ca simplu participant.

Primul Război Mondial a generat la nivelul conștiinței și memoriei istorice colective o emulație în redactarea de memorii, poeme, scrisori private etc. care prin valorificarea ulterioară s-a tradus în practică într-o imensă producție istoriografică în primul rând dar cu suficiente valențe literare, antropologice, filosofice, artistice în cuprinsul multor creații.

Demersul domnului Daniel Lăcătuș este meritoriu și din punctul de vedere al recuperării istoriei locale și regionale. Adeseori lucrările de sinteză suferă de lipsa de perspectivă de la nivelul unor unități administrativ-teritoriale mici, ceea ce conduce uneori la enunțarea unor aprecieri cu caracter de generalitate ce estompează diversitatea specificului local. De această dată, reconstituirea sintetică a principalelor evenimente istorice petrecute în epoca modernă la nivelul celor peste 10 entități de habitat (începând cu efectele zonale ale Răscoalei lui Horea, Cloșca și Crișan, continuând cu Revoluția Română de la 1848-1849, cu dezvoltarea instituțiilor culturale și naționale din deceniile premergătoare Unirii, pregătirea și înfăptuirea mărețului act de la 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia, dar și evoluțiile din primul deceniu interbelic) demonstrează cum microzonele din Transilvania au cunoscut o încadrare firească în principalele tendințe manifeste la nivelul întregii provincii.

În cuprinsul lucrării domnului Daniel Lăcătuș se regăsesc mii de nume din cele 13 localități studiate, până mai ieri „ilustru anonimi”, cunoscuți doar de familiile lor și eventual de o parte dintre consăteni. Acum, ei intră în istorie iar cei care vor realiza în viitor monografiile sătești nu vor mai putea să facă abstracție de acești eroi locali, participanți tăcuți de cele mai multe ori la marile evenimente din anii 1914-1918 care au schimbat nu numai soarta Transilvaniei dar și a lumii. În concluzie, avem în față o lucrare onestă, documentată și necesară pentru cunoașterea istoriei locale și naționale, autorul ei binemeritând respectul și aprecierea contemporanilor.

Prof. univ. dr. Ioan Bolovan,
membru corespondent al Academiei Române

Cuvântul autorului

Proces istoric în urma căruia toate provinciile românești s-au unit sub același steag, Marea Unire din 1918 a reprezentat pentru cei mai mulți români îndeplinirea aspirațiilor de unitate națională, nu fără sacrificii. De altfel, ea a fost scopul intrării României în Prima Conflagrație Mondială de partea Antantei. Pe 15 februarie 1915, Nicolae Filipescu, om politic și gazetar, rostea următoarele cuvinte: „Prin urmare domnilor, regele actual care nu domnește numai pentru el, ci pentru toți urmașii lui, el are cel dintâi datoria ca el să ia inițiativa și prin vitejia pe care nu mă îndoiesc că o are, să lege definitiv soarta noastră de a lui. Noi avem o singură problemă, unitatea națională; el are două: unitatea națională a poporului peste care domnește și întărirea dinastiei în virtutea căreia domnește.”¹ Am Putea deduce de aici altruismul față de românii din toate regiunile și verticalitatea elitei intelectuale, militantă pentru un crez în care n-au încetat să spere, Unirea. La aceeași dată, un alt lider politic și gazetar, Take Ionescu, declara: „Nu este suficient să adere la această politică un grup, ci o întreagă țară. Nu este vorba domnilor să trăim într-o Românie mai mică sau mai mare; toate pot să iasă din războiul acesta, un singur lucru nu poate să iasă: să rămână lucrurile cum au fost.”² Peste puțin timp, România avea să se alăture Antantei. Nicolae Titulescu se arată și el entuziast: „în împrejurările de azi, România trebuie să iasă întreagă și mare! România nu poate fi întreagă fără Ardeal, pentru că Ardealul e românismul în restriște, iar întărirea care îndepărtează vrășmașul e viața care cheamă viața. Ne trebuie Ardealul! Nu putem trăi fără el! Vom ști să-l avem și mai ales să-l merităm.”³ Istoria i-a dat dreptate.

La finalul primei conflagrații mondiale, obiectivul țării noastre, acela de eliberarea a românilor din Austro-Ungaria, pe care patriotul Mosise Nicoară îl vedea ca pe o „necesitate vitală”⁴ era îndeplinit. Cu toate că începutul anului 1918 nu ar fi prefigurat aceasta. Au urmat, în martie 1918, unirea Basarabiei cu România, spre sfârșitul aceluiași an unirea Bucovinei cu România (noiembrie), în decembrie 1918 unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și a Maramureșului cu România.

¹ Nicolae Filipescu, *Pentru România Mare. Cuvântări din război: 1914-1916*, Editura Ancora, 1925, pp. 138, 139.

² Take Ionescu, *Pentru România Mare. Discursuri din război: 1915-1917*, București, 1919, p. 5.

³ Nicolae Titulescu, *Discursuri*, Editura Științifică, 1967, p. 142.

⁴ Cornelia Bodea, Radu Ștefan Vergatti, *Nicolae Iorga în arhivele vieneze și ale siguranței regale (1903-1914)*, Editura Mica Valahie, 2012, p. 8

În tot acest context, un rol major l-au deținut soldații români și voluntarii pe fronturile primului război, mulți dintre ei membri ai Gărzilor Naționale Române mai târziu, formate cu scopul principal de menținere a siguranței și ordinii publice, „să apere averea și persoana fiecăruia.”⁵

Un număr important dintre soldații care au luat activ parte la luptele de pe front își au originea în orașul Călan, incluzând și satele care aparțin administrativ de el. Unii dintre ei s-au reîntors la vatră, despre alții nu s-a mai știut niciodată nimic, au rămas invalizi de război ori și-au găsit sfârșitul în tranșee.

Destine dramatice, după 1945, cum urmează să descoperiți în paginile cărții de față, l-au avut și unii dintre foștii delegați la Marea Adunare, președinți sau membri ai Consiliilor Naționale Române din UAT Călan și comandanți în Gărzile Naționale Române; deținuți politici, deposedați abuziv de proprietăți, sau constrânși de autorități să cedeze pământul statului, mai cu seamă după colectivizare. Moise Dănesc, Ciobanu Trailă ș.a.m.d. În vizorul autorităților a mai fost luată și originea nesănătoasă a lui Dumitru Bordei din Ohaba Streiului, despre care aflu din unele mărturii orale că ar fi fost descendent din familia fostului delegat cu același nume la Marea Adunare din 1918.

Sunt chestiuni puțin studiate în comunitatea din Călan sau deloc, de altfel nu găsim niciun fel de referințe în lucrarea regretatului profesor Ioan Ocolişan, numită *Istoricul orașului Călan și a satelor aparținătoare - monografie istorică*, 1964, cu privire la destinele delegaților la Marea Adunare, a comandanților sau a membrilor în Gărzile Naționale Române și în Consiliul Național Român din UAT Călan. Chiar și despre evenimentele din anul 1918, la Călan, informațiile sunt puțin semnificative. Nici în alte lucrări, editate după anul 1990, nu aflăm detalii relevante.

Bazată pe documente din Arhiva Muzeului Național al Unirii din Alba Iulia sau pe cele deținute de Serviciul Județean Hunedoara al Arhivelor Naționale, alături de o laborioasă bibliografia consultată, cartea își propune să readucă în actualitate întreg procesul pentru unire a tuturor românilor, desfășurat în unitatea administrativ-teritorială Călan, cu frământările țăranilor, începând cu Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan, Revoluția Română de la 1848 în Transilvania, Războiul de Independență, la toate luând parte activă o masă largă de locuitori ai urbei. Culminând în final cu prima conflagrație mondială și, desigur, unirea.

---

⁵ Ion Clopoțel, *Revoluția din 1918 și unirea Ardealului cu România*, Editura revistei Societatea de mâine, Cluj, 1929, p. 59.

Implicarea elitei locale în evenimentele premergătoare Marii Uniri

Dorită de cei mai mulți țărani, unirea cu Regatul României s-a împlinit prin grația elitei intelectuale, politice și religioase, care a fost catalizatorul mișcării naționale românești. Fie că vorbim despre înalții ierarhi ortodocși sau greco-catolici, foștii lideri ai partidelor istorice, șefi de guverne, savanți. Cu toții au înrăurit continuu comunitățile spre desăvârșirea statului național unitar român. Desigur, nu trebuie deloc neglijați artizanii locali, militanți pentru unire, prin intermediul cărora au fost aduse în atenția publică problemele esențiale care au frământat atât de mult timp scena politică.

Pentru a înțelege cât mai bine dimensiunea actului de la 1918, râvna care i-a determinat pe țăranii și intelectualii români de pe Valea Streiului, în mod deosebit orașul Călan, să se înroleze ca voluntari în Armata Română, consider esențial să fac un apel la memorie și să mă aplec întâi asupra evenimentelor care au marcat istoria Transilvaniei și care au lăsat dăre pe Valea Streiului, la Călan.

După cum urmează să vedem în continuare, unii dintre preoții și învățătorii din satele care formează orașul Călan, sau urmași direcți ai acestora, mulți afiliați ASTRA - Asociația Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român - au fost implicați în Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan (1784), Revoluția Română din Transilvania (1848), războiul de independență (1877) și, desigur, prima conflagrație mondială.

Izbucnită în toamna anului 1784, în satul Curechiu din județul Hunedoara, revolta țăranimii iobage împotriva constrângerilor feudale la care a fost supusă, cunoscută în istorie ca Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan, a avut un larg ecou pe Valea Streiului, antrenând toate satele din unitatea administrativ-teritorială Călan în luptele pentru dobândirea drepturilor. Cu urmări tragice pentru cei implicați.

În ziua de 9 noiembrie 1784 „50 de țărani fură uciși, iar alții strămutați lângă apa Streiului și aflară mare parte moartea în undele râului.”⁶ Încă din primele zile ale răscoalei lui Horea aflăm că „perturbațiunea era generală pe Valea Streiului și Valea Mureșului. Țăranii începuse să țină conferințe secrete, corespondența între dânșii curgea ziua și noaptea.”⁷ În zilele de 6, 7, 8 și 9 noiembrie, țăranii au prădat, ruinat

⁶ Nicolae Densușianu, *Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria*, Tipografia „Românul”, 1884, p. 185.

⁷ *Ibidem*, 131.

sau ars mai multe edificii nobiliare în Batiz, Strei, Streisângeorgiu sau Sântămăria de Piatră.⁸

Pe 9 noiembrie, 97 de prizonieri din satele Batiz și Cinciș se aflau închiși la castelul din Hunedoara, de unde autoritățile au cerut strămutarea lor în fortăreața Deva.⁹ Cu o zi în urmă, „48 de țărani din comuna Batiz, observând că armata se apropie, apucară numai de cât fugă prin păduri (...)”¹⁰ Este probabil ca ei să fi fost prizonierii aflați la castelul din Hunedoara.

Anterior, împăratul Iosif al II-lea, fiul Mariei Tereza, care în anul 1773 a străbătut Transilvania, comunica într-un raport înaintat Consiliului de stat din Viena faptul că: „acești săraci supuși Români, care sunt fără îndoială cei mai vechi și mai numeroși locuitori ai Ardealului, aceștia sunt maltratați de fiecare, ori dacă este Ungur ori dacă este Sas, fiind copleșiți de toate nedreptățile, așa încât într-adevăr soarta lor, când se uită cineva bine, este vrednică de toată mila, și este de mirare că totuși așa de mulți dintre oamenii aceștia există acolo și n-au fugit (din Ardeal) cu toții. Nu mă mir că pământurile lor sunt lucrate prost, dar cum poate să fie altfel, când omul de pe o zi pe alta nu este sigur de stăpânire și când în fiecare zi și în fiecare ceas el poate să fie la munca stăpânului său? Nu este de mirare că în astfel de împrejurări el se grăbește să facă doar ce poate pe acest ogor al lui rău lucrat. Națiunea este, de altminteri, cu adevărat isteată, și nestatornicia ei vine de sigur numai din nenorocirea pe care o suferă (...)”¹¹

În vara anului 1784, împăratul Iosif al II-lea a dispus printr-o conscripție militară, anulată ulterior, ca cei înrolați să primească arme și să nu mai facă slujbe iobăgești, iar pământurile și casele pe care le dețineau să devină proprietatea lor. Conscripția a însă ulterior anulată de guvernatorul Transilvaniei Samuel von Brukenthal, sub presiunea nobililor maghiari. Acest lucru nu a făcut decât să îi incite pe țărani.

În localitățile Strei, Streisângeorgiu, Valea Sângeorgiului și Ohaba Streiului, „în prezența primcomitelui oamenii s-au supus cu greu, dar tot numai până la venirea ordinelor imperiale.”¹² În septembrie 1784, în satul Strei, alături de țărani din comună, au mai fost convocați și cei din Plopi, Bretea, Măceu, Ocolișul Mare, Ruși, Nădăștia de Jos și Crișeni-Călan. „După ce au ascultat noua poruncă sătenii au

⁸ *Ibidem*, p. 177.

⁹ *Ibidem*, p. 192.

¹⁰ *Ibidem*, p. 195.

¹¹ Nicolae Iorga, *Horea, Cloșca și Crișan*, în *Revista istorică*, anul XXIII, nr. 1-3, ianuarie-martie 1937, p. 65.

¹² Mihai Cerghetean, *Conscripția militară din comitalele Hunedoara și Zarand*, în *Sargetia*, vol. XXI - XIV, 1988-1991, p. 749.

declarat că mai degrabă cred valabilă conscripția decât ordinul de anulare a ei. Dintre cei prezenți s-au remarcat prin agitații Ioan Noilă din Măceu și Petru Jar din Crișeni care au spus că ei au slujit destul la domni și că în viitor nu se vor mai supune acestora ci vor lua armele și se vor elibera de toate slujbele domnești. Și în acest caz cei doi au fost arestați, dar masa de oameni a intervenit hotărât obligând pe soldați să-i elibereze.”¹³

În anii premergători răscoalei lui Horea, „voind să aresteze pe judele satului Sâncrai, țărani au sărit asupra lui cu furcile, el abia scăpând cu fuga”.¹⁴ Agitații s-au mai produs și în Nădăștia de Sus din cauza arestării unor săteni.¹⁵ Cât îi privește pe preoții ortodocși care „au trebuit să sufere grele persecuții în veacul al XVIII-lea”¹⁶, regăsim și trei din Călan. În 1782, Toma, fiul răposatului preot Lazăr din Nădăștia de Sus, era trecut în rândul sfinților, pe data de 19 Mai.¹⁷ În 1760 erau canonizați aici preoții Simion Popovici din Strei și Dimitrie Popovici din Strei-Săcel.¹⁸

În 1909, istoricul Nicole Iorga scria referitor la o controversată personalitate teologică, Ioan Țircă, cel care, potrivit mai multor surse, a fost contracandidatul lui Atanasie la alegerea de episcop din 1697, iar în anul 1700 a fost arestat din cauza falsificărilor efectuate în procesul de obținere a hirotonisirii în Țara Românească. Consistoriul Reformat Suprem, în plângerea semnată de curatorii Gheorghe Bánffy, Nicolae Bethlen și Ștefan Naláczi trimisă în 8 iulie 1700 generalului Rabutin, prezintă altfel lucrurile: potrivit relatării lor, Ioan Țircă a fost preot în Batiz și în sinodul calvin ținut la Cetatea de Baltă la 20 iunie 1700 s-a declarat unit cu Biserica Reformată, cerând protecție. Datorită acestui fapt s-a ordonat de către mitropolitul Atanasie arestarea lui. „(...) Din rândul preoților celor mai cărturari și mai isteți, se ridică Ion Circa, sau Țircă, din Batiz, și, strângând iscălituri de preoți, caută a se face recunoscut ca episcop; urmărit de catolici, prins, pus în fiare, el află adăpost, ca unul ce se dăduse drept unit cu calvinii, la sinodul din Cetatea de Baltă, în casa acestora de la Aiud. (.....)”¹⁹

---

¹³ *Ibidem*, p. 749.

¹⁴ Elenuța Mărioara Vânătoru, *Situația economico-socială a țăranimii hunedorene între 1750-1784*, în *Sargetia*, vol. XXVII/1, 1997-1998, p. 746.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ Ștefan Meteș, *Relațiile bisericești cu Principatele Române în timpul Episcopilor ardeleni ortodocși Dionisie Novacovici și Șofronie Chirilovlci (1761-1783)*, în *Revista Teologică*, anul XVII, nr. 8-10, 1927, p. 256.

¹⁷ *Ibidem*, p. 258.

¹⁸ Ștefan Meteș, *Relațiile bisericii românești ortodoxe din Ardeal cu Principatele române în veacul al XVIII-lea*, în *Revista Teologică*, anul XVII, nr. 5, 1927, p. 177.

¹⁹ Nicolae Iorga, *Istoria bisericii românești și a vieții religioase a românilor*, vol. II, Tipografia „Neamul românesc”, 1909, p. 19.

Aproape un secol mai târziu de la Răscoala lui Horea, în anul 1848, aceleași frământări de ordin social și politic, cu atât mai mult în urmă reglementării urbarială din anul 1847, prin care s-a consacrat deposedarea țăranilor de pământ, în suprafețe importante, au alimentat din nou tensiuni între români și maghiari.

În timpul Revoluției Române din 1848, satul Grid a suferit o pagubă de 2117 florini. Au murit 20 de persoane. Biserica a suferit o pagubă de 150 fl. Preotul localității a fost Ioan Șinca, hirotonit la 27 aprilie 1833; Valea Sângeorgiului a suferit o pagubă de 111 fl. Au murit 14 persoane. Biserica a suferit o pagubă de 5 fl. Preot: Nicolae Șinca, hirotonit la 20 mai 1848; Ohaba Streiului a suferit o pagubă de 73 fl. Au murit 26 persoane. Preot: Ștefan Popovici, hirotonit la 19 decembrie 1838; Strei-Săcel a suferit o pagubă de 300 fl. Au murit 8 persoane. Preot: Adam Popovici, hirotonit la 20 mai 1848; Sântămăria de Piatră a suferit o pagubă de 1510 fl. Biserica 150 fl. Au murit 12 persoane. Preot: Ioan Popovici, hirotonit la 20 ianuarie 1830; Crișeni, în prezent stradă a orașului nou Călan, a suferit o pagubă de 200 fl. Au murit 5 persoane. Cele mai mari pagube le-au suferit Streisângeorgiu, 1000 fl. Au murit 23 de persoane²⁰ și Strei, 2000 fl. Au murit 8 persoane. Pagube la fel de însemnate s-au înregistrat în Nădăștia de Sus, 2000 de fl. Au murit 34 persoane. Preot al satului a fost Petru Ungur, hirotonit la 19 iunie 1825; Nădăștia de Jos, 2000 fl. Au murit 27 de persoane. Preot: Abel Popovici, hirotonit la 30 august 1830.²¹ Satele Călan și Sâncrai au suferit o pagubă de câte 15 fl. de argint. În Sâncrai s-au înregistrat 15 pierderi de vieți omenești, în Călan 5.²²

Famiiliile foarte multora dintre preoții amintiți au luat parte câteva decenii ani mai târziu la războiul de independență și la prima conflagrație mondială. Ne referim aici la descendenți ai familiilor Șinca și Popovici. Cu toate că s-a stins din viață în august 1916, Petru Șinca (n. 1853, Batiz, - d. 1916, Batiz), absolvent al Seminarului teologic-pedagogic „Andreian” din Sibiu²³, preot paroh în satul natal, Batiz, membru în conducerea Institutului de Credit „Corvineana” din Hunedoara, o perioadă scurtă director²⁴, membru al Asociației Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român²⁵, implicat în activitatea ei, reprezintă una dintre personalitățile de

²⁰ Dumitru Suci, *Revoluția transilvană de la 1848- 1849*, Editura ASAB, 2010, p. 452.

²¹ *Ibidem*, 453.

²² *Ibidem*, 425.

²³ Eusebiu Roșca, *Monografia Institutului Seminarial Teologic-Pedagogic „Andreian” al Arhidiecezei Gr. Or. Române din Transilvania*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane Sibiu, 1911, p. 153.

²⁴ „Corvineana” (f.a.), în *Anuarul băncilor române*, anul XIII, 1912, p. 48.

²⁵ *Despărțământul Deva* (f.a.), în *Analele Asociațiunii Pentru Literatură și Cultura Poporului Român*, nr. 532, 1903, p. 72.

prim rang, direct legate de realizarea idealurilor naționale. În 1877, acesta a luat parte la Războiul de Independență, iar în 1883 a fost numit, alături de preoții Petru Popovici din Strei-Săcel, Călan, și Ioan Moșoiu din satul Șimon (Brașov), capelan militar de clasa a II-a în armata română.²⁶

Fiindu-i recunoscută și apreciată activitatea, autoritățile din Vechiul Regat, în eventualitatea intrării armatei ei în Transilvania, îi indicau numele printre oamenii de încredere pe care se putea baza.²⁷

Fără să mai apuce să vadă reîntregite toate regiunile istorice românești, la data de 6/19 iulie 1916, „în urma unui morb scurt, dar acut, și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului.”²⁸

În 1917, la un an de la decesul său, Institutul „Corviniana” din Hunedoara a înființat „Fondul Petru Șinca”, după numele fostului său director: „Acest fond era folosit la operațiunile societății, dar se conta separat și se fructifica cu 4%. Scopul acestui fond era ca din veniturile sale să se acorde un ajutor anual pentru elevii săraci de religie ortodoxă română care urmau o școală comercială sau industrială din Ungaria, sau din străinătate.”²⁹ Erau însă preferați descendenții familiei sale.³⁰

Asociație culturală cu un rol esențial în emanciparea culturală și politică a românilor din Transilvania, datorită președinților săi, toții personalități proeminente ca Mitropolitul Andrei Șaguna (1861-1867), Vasile Ladislau Pop (1867-1875), Iacob Bologa (1875-1877), Timotei Cipariu (1877-1887), publicistul George Barițiu (1888-1893), Ioan Micu-Moldovan (1893-1901), Alexandru Mocsonyi (1901-1904), Iosif Sterca-Șuluțiu (1904-1911), Andrei Bârseanu (1911-1922), ASTRA a propagat continuu, fie în publicațiile ei, în reuniuni sau în simpozioane, sentimentul patriotic. Ceea ce a făcut și Petru Șinca în satul Batiz, localitate în care a văzut lumina zilei Gheorghe Munteanu, apreciat misionar și lider, în primul deceniu după unire, al asociației creștine fondată de preotul Iosif Trifa, „Oastea Domnului”. Întreaga lui familie, ca și familia lui Petru Șinca, o regăsim pe lista cu subscripții din satul Batiz, trimisă la Alba Iulia.

Datorită preotului Petru Șinca, mai multe dintre reuniunile Despărțământului ASTRA Deva s-au desfășurat, la începutul sec. al XX-lea, în Batiz. Nu mai departe adunarea din 10 august 1902, considerată una dintre cele mai importante reuniuni

²⁶ *Varietăți* (f.a.), în *Telegraful român*, anul XXXI, nr. 127, marți 1/13 noiembrie 1883, p. 3.

²⁷ Nicolae Bălan, *Înainte și în zilele Unirii din 1 Decembrie 1918*, în *Mitropolia Ardealului*, an XXXIII, nr. 6 noiembrie-decembrie 1988, p. 31.

²⁸ *Știri* (f.a.), în *Gazeta Transilvaniei*, anul LXXXIX, nr. 159, 24 iulie (8 august) 1916, p. 2.

²⁹ Maria Mureșan, *Două secole de tranziție românească*, Editura Economică, 2003, p. 126.

³⁰ *Ibidem*.

ale Despărțământului din Deva. Au luat parte, printre alții, avocatul Francisc Hossu Longin, președintele despărțământului Deva, Dr. Alexandru L. Hossu și Nicolae Macrea, unul dintre membrii C.N.R. (Consiliului Național Român) din Hunedoara. Cu acest prilej, Nicolae Macrea a prezentat o disertație „despre asociere și foloasele ei” și s-a strâns suma de 270 de coroane.

Tot cu ocazia acestei adunări au fost primiți opt noi membrii, printre care preoții Petru Popovici, George Rain, preot în Nădăștia de Jos și soția lui Petru Șinca, Maria.³¹ Din publicațiile ASTRA aflăm că „(...) Poporul din Batiz, dimpreună cu oșpeții de prin jur deja sosiți, adunați în haine de sărbătoare, în număr complet, în frunte cu harnicul său părinte sufletesc d-l Petru Șinca, așteptau sosirea comitetului despărțământului.”³²

Pe fondul unor puternice sentimente naționaliste caracteristice sfârșitului de secol XIX și începutului secolului al XX-lea, mai cu seamă în Transilvania, autorul articolului citat anterior (nesemnat) mai adaugă: „caracterul pur românesc al acestei comune este știrbit prin o mică colonie de șvabi.”³³ Când privește venitul colectat, acesta „este destinat pentru înființarea unei biblioteci la școala confesională gr. ort. din Batiz.”³⁴ La comunitatea de șvabi de aici făcea referire și Nicolae Iorga în primul deceniu al secolului XX, fără niciun fel de aluzii la eventuale divergențe între aceștia și românii de aici: „Cele două neamuri trăiesc deocamdată bine laolaltă: femeile-și spală alături rufele albastre și rufele albe în apa Streiului (...) Peste o sută de ani se va căuta urma șvabilor din Batiz.”³⁵ De altfel, în Batiz au făcut parte din Garda Națională și șvabi.

În aceeași perioadă, la începutul primului deceniu al secolului trecut, în anul 1904, a doua zi de paști, ca o consecință a conflictelor tot mai întințite între românii din regiune și comunitatea maghiară, aflăm faptul că „Opt «călușari» din Batiz (cott. Hunedoara), anume: Petre Munteanu, vătav, Nic. Ardeleanu, Mihai Petroiescu, Ion Predone, Nic. Bucșa, Mih. Frențoniu, Aron Munteanu și Mihai Cirlea, obținură voie, să joace în orașelul Hunedoara «Călușorul» și «Bătuta». Cu toate acestea pe stradă fură arestați, descinși de brânele tricolore și duși la poliție. Peste 8 zile fură pedepsiți pentru «agitație» la câte 2 coroane amendă și 6 ore închisoare.”³⁶ Incident care nu a

³¹ *Proces verbal*, în *Analele Asociațiunii Pentru Literatura și Cultura Poporului Român*, 1902, nr. V, septembrie-octombrie, p. 181.

³² *Adunări culturale* (f.a.), în *Gazeta Transilvaniei*, anul LXV, nr. 168, joi 1 (14) august 1902, p. 3.

³³ *Ibidem*.

³⁴ *Scrierile zilei* (f.a.), în *Gazeta Transilvaniei*, anul LXV, nr. 154, 14 (27) iulie 1902, p. 4.

³⁵ Nicolae Iorga, *Neamul românesc în Ardeal și Țara Ungurească*, vol. I, Editura Minerva pp. 268, 269.

³⁶ Vasile Stoica, *Suferințele din Ardeal*, Editura Vicovia, 2008, p. 381.

făcut altceva decât să incite și mai acut sentimentele patriotice ale românilor din această zonă.

Cel căruia îi revine un merit semnificativ pentru modernizarea bibliotecii a fost Nicolae Iordan, care și-a început activitatea de dascăl în satul hunedorean Batiz, Călan: „(...) Aici pune bază unei biblioteci școlare, raritate pe vremea aceea și ca un bun cunoscător al cultivării zarzavaturilor deschide la școală o grădină de legume, unde copii se deprind ușor în cultivarea legumelor necesare unei gospodării. Școala a prins repede căci în câțiva ani abia dacă mai găseai ici colea câte o casă fără grădiniță pentru legume.”³⁷

În satul Batiz a funcționat între anii 1899 și 1903, ulterior s-a transferat la Sebeș, Alba, din 1910 la Sibiu.³⁸ A fost primul președinte al Asociației învățătorilor din județul Sibiu, din 1920; președinte al Cercului Cultural Sibiu, de la înființare și până la pensionare.³⁹ La Batiz, în calitate sa de învățător, a cultivat în permanență elevilor săi ideea de patriotism, cum reiese din articolele publicate în presa vremii.

Deși nu a fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, a susținut întotdeauna unitatea tuturor românilor. În 1900 îl aflăm printre cei care au contribuit cu donații în bani, chiar dacă nu a fost o sumă mare, la fondul pentru ridicarea unei case proprii a „Reuniunii Soldaților Români din Sibiu.”⁴⁰

Asemeni lui Petru Șinca, cum se poate deduce din cuprinsul volumului de față, un rol deosebit în comunitatea locală l-au avut majoritatea preoților, primarii și învățătorii din toate comunitățile care formează în prezent orașul Călan, majoritatea afiliați ASTRA. Unii dintre ei aveau să se implice după 1 decembrie 1918 activ și în organizarea comunității Oastea Domnului: Sebastian Ciocan, Ioan Truca⁴¹ și alții.

În 1902, mai mulți preoți din Călan, afiliați ASTRA, au contribuit financiar la fondul catedralei din Sibiu, construită între anii 1902-1906. Petru Popovici, preot paroh în Strei-Săcel, Ieronim Uiețiu, preot paroh în Streisângeorgiu (câte 200 de coroane), Gregoriu Terhetea, preot paroh în Grid, Nicolae Ciocan, paroh în Valea Sângeorgiului (câte 100 de coroane), dar și preotul Sebastian Ciocan, paroh în satul Bățălar, la data aceea aparținător de Streisângeorgiu (120 de coroane).⁴² Rezultă de aici aportul desăvârșit al Asociației Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român, prin intermediul învățătorilor, a preoților sau a primarilor afiliați,

³⁷ Nicolae Iordan (f.a.), în *Luceafărul* (Sibiu), anul VII, nr. 2-3, februarie-martie 1939, p. 26.

³⁸ *Ibidem*.

³⁹ *Ibidem*, p., 28.

⁴⁰ *Știri economice* (f.a.), în *Foaia poporului*, anul VIII, nr. 32, 6/19 august 1900, p. 380.

⁴¹ Preot care, în memoriile sale, trezește repulsie eruditului critic literar și editor Romul Munteanu, pentru corecțiile fizice pe care i le-a aplicat la școala primară din Batiz.

⁴² *Pentru catedrală* (f.a.), în *Telegraful român*, anul L, nr. 139, 12/25 decembrie 1902, p. 2 (570).

la promovarea continuă a identității naționale. Printre primii afiliați în ASTRA, spre sfârșitul secolului al XIX-lea, îi aflăm pe preoții Petru Popovici, preot paroh în Sântămăria de Piatră și Ieronim Uiețiu (n. 1859 - d. 1928)⁴³, președinte al CNR din Streisângeorgiu. Absolvent al Seminarului Teologic din Sibiu.⁴⁴ În 1918 îl aflăm membru pe Petru Brișoni, primar al localității Batiz.⁴⁵ Implicat în evenimentele de la 1918, pe plan local.

Activă în viața culturală a comunității din satul Batiz o regăsim și pe soția preotului Petru Șinca, Maria Șinca, născută Popovici, fiică de preot. A făcut parte din Reuniunea Femeilor Române din comitatul Hunedoara, constituit în 1886 la Deva de Elena Pop Hossu-Longin, Ecaterina Drăghici, Maria Moldovanu, Lucreția Olariu, Ana Petca și Ana Șuluțiu. În anul 1888 a fost aleasă membru pe viață.⁴⁶ Din această calitate a fost delegată, în anul 1902, la Adunarea Generală a Asociațiunii Transilvană Pentru Cultura și Literatura Poporului Român din Sibiu, unde a avut loc o expoziție etnografică și unde a prezentat un costum de pe Valea Streiului.⁴⁷

În august - septembrie 1905, cu ocazia inaugurării Muzeului „Asociațiunii” ASTRA, a luat din nou parte la o expoziție.⁴⁸ Anterior, în august 1891, avea loc la Hațeg o expoziție „de obiecte de industria de casă și de lucruri de mână și de artă”, printre cei care și-au expus obiectele s-au aflat Teresia Munteanu din satul Sâncrai și Valeria Chitidean din localitatea Nădăștia de Sus.⁴⁹ Prezent la expoziție, în calitate de președinte al ASTRA (1888-1893), a fost și publicistul George Barițiu.⁵⁰ Bunic al lui Aurel Vlad, unul dintre principalii promotori ai Unirii.

În toamna anului 1909, primul președinte al ASTRA, preotul Andrei Șaguna, a urmat să fie omagiat în localitatea Hațeg, când a avut loc dezvelirea bustului său. Printre preoții, membrii în comitetul care a luat această decizie, se aflau și Sebastian Ciocan, preot paroh în comuna Valea Sângeorgiului și Nicolae Georgescu, preot în

---

⁴³ *Taxe de membri incurse la casa centrala a Asociațiunii Transilvane din 1 Ianuarie până 31 Decembrie 1884* (f.a.), în *Transilvania*, aul XVI, nr. 17-18, 1-15 septembrie 1885, p. 151.

⁴⁴ Eusebiu Roșca, *op. cit.*, p. 155.

⁴⁵ *Membrii din despărțăminte* (f.a.), în *Transilvania*, anul XLIX, nr. 1-12, 1 decembrie 1918, p. 53.

⁴⁶ *Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei* (f.a.), *Gazeta Transilvaniei*, anul LI, nr. 225, miercuri 12 (24) octombrie 1888, p. 3.

⁴⁷ *Reuniunea Femeilor Române din Comitatul Hunedoarei 1886 - 1911* (f.a.), Tipografia Nouă I. Moța, Orăștie, 1912, p. 34.

⁴⁸ *Raport despre Expozițiunea etnografică și istorică-culturală aranjată la Sibiu cu ocaziunea inaugurării Muzeului istoric și etnografic al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român* (f.a.), Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1906, p. 14.

⁴⁹ *Studiu asupra expoziției de industrie casnică de la Hațeg* (f.a.), în *Gazeta Transilvaniei*, anul LIV, nr. 188, 26 august (6 septembrie) 1891, p. 4.

⁵⁰ *Ibidem*.

Strei-Săcel.⁵¹ Ambii cu o contribuție apreciabilă la organizarea Gărzilor Naționale Române și ale Consiliilor Naționale Române din Călan.

Important de menționat faptul că printre cei mobilizați în prima conflagrație mondială s-au regăsit și mulți învățători. Din Călan îi aflăm pe Dumitru Joandrea, învățător în localitatea Batiz, și pe Ioan Părăian, învățător în Valea Sângeorgiului.⁵² Printre cei mobilizați îl mai găsim pe Constantin Baicu⁵³, personalitate născută în Strei, Călan, unde e absolvit studiile școlii primare. A urmat mai apoi Gimnaziul din Orăștie, unde s-a stabilit, și Institutul Teologic din Sibiu (1884-1887). La intervenția Consistoriului arhidiecezan, a fost scutit însă de armată pe timp nedeterminat.⁵⁴ Membru în Consiliul Național Român din Orăștie.⁵⁵

Constantin Baicu și-a început cariera didactică la Școala Ortodoxă Română din Orăștie (1887-1888). A fost totodată și directorul Școlii de Meserii din Orăștie până în 1919. Secretar, vicepreședinte și președinte al „Reuniunii Învățătorilor din Județul Hunedoara”, calitate din care a fost delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia. Între 1891-1929 a fost președintele Asociației Învățătorilor Români din Județul Hunedoara. Membru de bază al Despărțământului Orăștie al ASTRA⁵⁶

Decurge de aici, fără nicio îndoială, rolul marcant pe care l-au avut teologii și învățătorii în societate anterior Marii Uniri, dar și în primele decenii după Unire.

---

⁵¹ *Centenarul lui Șaguna în Hațeg* (f.a.), în *Gazeta Transilvaniei*, anul LXXII, nr. 218, 9 (22) octombrie 1909, p. 4.

⁵² Ion Mateiu, *Școala noastră și războiul*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1915, p. 14.

⁵³ *Ibidem*, p. 8.

⁵⁴ *Ibidem*.

⁵⁵ *De la Consiliul național român din Orăștie* (f.a.), în *Libertatea* (Orăștie), anul XV, nr. 1, joi 1/14 noiembrie 1918, p. 2.

⁵⁶ Maria Razba, *Personalități hunedorene: oameni de cultură, artă, știință, tehnică și sport (sec. XV - XX): Dicționar*, Editura Emia, 2004, p. 33.

Soldați și voluntari din Călan, în războiul pentru reîntregire

Cât privește poziția țării noastre în timpul primei conflagrații, România a afișat, în urma Consiliului de Coroană de la Sinaia din 21 iulie/3 august (stil nou) 1914, o politică de neutralitate, deși Carol I și-a manifestat de la început dorința intrării în război de partea Antantei, putându-se evita în acest fel cucerirea Serbiei.

În toată această perioadă, între 1914-1916, Ion I. C. Brătianu, președintele Consiliului de Miniștri și ministrul de război de la data aceea, cu un rol important în viața politică și administrativă a țării noastre, „a dat dovadă de multă fermitate și dibăcie politica-diplomatică, stăruind pentru încheierea unei convenții politice și a unei convenții militare, care să stipuleze limpede condițiile în care România intra în război, obiectivele urmărire, modalitățile colaborării”⁵⁷. Între timp a survenit decesul lui Carol I, urmându-i la tron Ferdinand I.

Deși a afișat o poziție neutră, bilanțul morților, al dispăruților și al răniților din rândul Armatei Române (în primii doi ani), a fost îngrijorător de mare. Nici după 1916 nu sunt mai fericite statisticile.

Bătălia Galiției, cum este denumită în istorie, între Rusia și Austro-Ungaria, care a avut loc la începutul Primului Război Mondial, a înregistrat un mare număr de pierderi de vieți printre românii din toate comitetele Transilvaniei: Caraș-Severin (4.669 morți și 2.664 dispăruți), Bihor (4.205 morți și 2.778 dispăruți), Hunedoara (3.840 morți și 2.721 dispăruți), Arad (3.580 morți și 2.068 dispăruți), Solnoc-Dobâca (3.107 morți și 2.472 dispăruți), Cojocna (2.380 morți și 1.811 dispăruți), Alba Inferioară (2.257 morți și 1.806 dispăruți), Sălaj (2.227 morți și 1.697 dispăruți), Timiș-Torontal (2.333 morți), Turda-Arieș (1.915 morți).⁵⁸

Cu origini într-o familie de țărani din Valea Sângeorgiului, Moisă Ocolișan a avut șansa să supraviețuiască, nu fără să fie afectat de cele trăite.

Cu toate că până la sfârșitul campaniei din 1914, autoritățile austro-ungare au reușit să mobilizeze 2,3 milioane de soldați, aparținând tuturor naționalităților⁵⁹, au suferit înfrângeri grele și au fost gonite din Galiția, în timp ce armata rusă a capturat Lembergul și, timp de aproximativ nouă luni, au ocupat Galiția de Est. Despre toate

⁵⁷ Ioan Scurtu, *Ion I. C. Brătianu. Activitatea politică*, Editura Museion, 1992, p. 35.

⁵⁸ Ioan I. Șerban, *Românii în armata austro-ungară în anii primului război mondial*, în *Annales Universitatis Apulensis*, Series Historica, 2-3 (1998-1999), p. 208.

⁵⁹ M. N. Popa, *Primul război mondial 1914-1918*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979, p. 176.

aceste evenimente, trăite de el în cei aproximativ trei ani pe front, ne descrie într-un poem, manuscris din 1914, întins pe o sută de pagini, format A6. Nu este singura astfel de creație a acestuia, lăsată ca mărturie a faptelor sale în anii de cătănie.

Creațiile ilustrează intensitatea luptelor în Galiția: „Dar sârbul a fost puțin/n-a putut fără sprijin/cu rușii s-au înțeleș/de ajutor ei i-au trimes/al nostru scump împărat/pe care nu l-au lăsat ci război i-au declarat (...) Când luna august sosi/mobilizarea veni./Cum e în lumea ce-a mai mare/se chemă mobilizare./tineri și bătrâni de loc/iasă gata toți de foc/că dușmanul e cam tare/ne trebă putere mare;/sâmbătă m-au înștiințat,/sâmbătă am și plecat.”

Poemul continuă în același registru. Mărturiile sunt de multe ori tulburătoare: „tot pușcați, răniți vedeam,/fără mâini, fără picioare/și în ei multe pătrișoare./Civilii din Galiția/fugeau spre Ungaria/și spuneau și ei săracii/că-i omoară rău cozacii.” Dar și momentul în care militari ai armatei româneucid prin spânzurare preotul, acuzat de trădare: „căci pe popa l-au găsit/că pe-ai noștri i-au pârât.” În multe rânduri, țepăn de frig ori lihnit de foame, mușcat de ploșnițe și cârcâind de păduchi, cum reiese din poemul scris sub formă de jurnal, Moisa Ocolișan (Okolișan în acte) a fost nevoit să înfrunte: „vânturi grele, ploi adânci,/de-ți veanea numai să plângi.”

Stare sufletească, de o copleșitoare trăire interioară, se întinde pe întregul cuprinsul manuscrisului⁶⁰. Este de înțeles dacă ne gândim la evenimentele trăite și la care a fost martor, la zecile de tineri militari și civili uciși sub ochii lui: „vedeam șanțurile pline/de plânga inima în mine.”

În ianuarie 1915, conform certificatului de deces eliberat la 3 august 1973 cu nr. 7355, Meitner Rudolf, originar din comuna Călan, se stingea din viață în comuna Propan din Polonia. Corpul său nu a fost repatriat, nu se cunoaște unde este îngropat.

Date nu s-au mai cunoscut nici despre Budiul Abel, născut la 21 martie 1881 în Nădăștia de Jos, căsătorit la 18 februarie 1906, în fata ofițerului stării civile din comuna Ruși cu Barb Lucreția din satul Strei, prezumat a fi murit în lupta de la 30 Septembrie 1914 ce a avut loc în comitatul Zemplem (Slovacia), la aproape 2 km spre Galiția.⁶¹ În 1921, Catița Chitidean, căsătorită Chindreș, a înaintat Tribunalului Deva cererea pentru constatarea decesului soțului Abel Chindreș din Nădăștia de Sus, decedat la 7 ianuarie 1918 în localitatea Petropavlovsk (Siberia).⁶²

Din Călan au mai decedat pe front în primul război: Albrecht Filip, Bauer Nikolaus, Cândreș Abel, Durlescu Cornel, Lamnek Jakob, Maier Ioan, Mateșoi Ioan,

⁶⁰ Manuscrisul se află în posesia urmașilor săi. Mi-a fost pus la dispoziție de Carmen Ocolișan.

⁶¹ *Anunțuri judiciare*, în *Monitorul oficial*, partea a 2-a, anul CIX, nr. 118, miercuri 21 mai 1941, p. 4 (4106).

⁶² *Edict*, în *Gazeta oficială Comisiuni Regionale de Unificare din Cluj*, nr. 6, 19 aprilie 1921, p. 9.

Mircescu Nicolae, Muntean Gheorghe, Novac Gheorghe, Pădurean Aurel, Pădurean Serafim, Todoran Petru, Todoran Romulus, Șinca Gheorghe, Șinca F. Gheorghe. Nu putem să nu remarcăm activitatea desfășurată de Legiunea Voluntarilor Români din Italia, unitate militară reprezentată de un corp de voluntari de naționalitate română, cu drapel propriu, selectați din rândurile prizonierilor de război austro-ungari de naționalitate română, aflați pe teritoriul Italiei. Foarte mulți și din Călan.

După un deceniu de la încheierea războiului citim în presa de la noi din țară faptul că „(...) Guvernul Italiei, dându-și seama că trebuie descătușat entuziasmul și asigurată victoria prin punerea în valoare a tuturor energiilor sincere, a acceptat organizarea Legiunii, dându-i o frățescă asistență. Din țara cu o admirabilă tradiție de lupte și de frământări pentru independentă, din acest muzeu al conștiinței de rasă latină, nu se putea să nu plece pe urmele marelui Descălecător de acum 18 veacuri o Legiune Română care să încerce cu prețul vieții restaurarea Daciei Traiane.”⁶³

Printre soldații voluntari din unitatea administrativ-teritorială Călan, luptători în Legiunea Voluntarilor Români din Italia, decorați prin Decretul regal nr. 4.190 din data de 21 decembrie 1931, îi aflăm pe Roba Petru și Mircesc Avram din satul Strei-Săcel, Sinoiu Ioan din Streisângeorgiu, Avrămesc Ioan și Fântânesc Gheorghe din Valea Sângeorgiului.⁶⁴

Din localitatea Streisângeorgiu au fost voluntari: Pădurean Andrei, 49 ani; Lupulesc Ianoș, 48 ani; Petruș Ignat, 53 ani; Muntean Gheorghe I. Gheorghe, 39 ani; Solymos Mihai, 41 ani ⁶⁵ Din Valea Sângeorgiului: Feneloi Matei, 56 ani, sergent; Visarinesc Ioan, 37 ani; Fântânesc David, 42 ani; Ianeșoi Ioan a Iuli, soldați.⁶⁶ Din satul Strei-Săcel: Oprîțesc Zati, 37 ani, caporal; Avrămesc Avram, 48 ani, Mircesc Avram, 41 ani; Roba Petru, 36 ani.⁶⁷ Din localitatea Batiz: Cismașiu Cornel, 35 ani, sublocotenent; Frențoni Nicolae, 36 ani, plutonier; Barboni Avram, 49 ani; Popa Ioan, soldați.⁶⁸ Din satul Sântămăria de Piatră: Durlescu Petru, 45 ani, soldat.⁶⁹ Din satul Strei îl mai găsim și pe Tuza Petru.⁷⁰ Alți voluntari din Călan au mai fost: Kis Ludovic, soldat în Batalionul 13, Muntean Ignat, soldat în Regimentul 26 „Rovine”, Pădurean Ioan, plutonier în Regimentul 2 „Alba Iulia”, Pădurean Ioan, soldat în

⁶³ Elie Bufnea, *Contribuția militară a Transilvaniei și Bucovinei. Voluntarii*, în *Gazeta Transilvaniei*, anul XCII, nr. 49, 18 mai 1929, p. 5.

⁶⁴ SJHAN, fondul *Prefectura județului Hunedoara*, dosar 3/1932, f. 32.

⁶⁵ *Idem*, dosar 107/1932, f. 38.

⁶⁶ *Ibidem*, f. 36.

⁶⁷ *Ibidem*, f. 35.

⁶⁸ *Idem*, dosar 108/1932, f. 31.

⁶⁹ *Ibidem*, f. 33.

⁷⁰ *Idem*, dosar 103/131, f. 61.

Batalionul etapă „Alba Iulia”, cu toți domiciliați în Sâncrai. Din Nădăștia de Sus: Muntean Șinca, soldat în Batalionul 17 și Costa Mihai, soldat (nu se știe în ce regiment). Nădăștia de Jos: Boldea Ioan, Lup Adam, Prodan Simion, Prodan Zavei, soldați (nu se știe în ce regiment), Cocoș Victor, soldat în Batalionul 2 etapă „Alba - Iulia.”⁷¹

Nici în țară situația nu a stat mai diferit. În imediata apropiere a orașului Călan, localitatea Ruși „în toamna anului 1918 a fost revoluție. Au distrus biroul secretarial și școala de stat. Vărsări de sânge n-au fost. Revoluția a încetat la intrarea armatei române.”⁷² Anterior, pe 6 septembrie 1916 se raporta de asemenea: „În Valea Streiului inamicul atacă violent, cu forțe mult superioare, în fața cărora a trebuit să ne retragem puțin.”⁷³ Pe mulți îi regăsim în 1918 în Gărzile Naționale.

Teofil Crișan, vicar în localitatea vecină, Hațeg, iar mai târziu canonic la Episcopia Lugojului, descria la începutul războiului, în 1914, atmosfera generală care a stăpânit zona: „În orașul Hațeg războiul a fost început printr-o manifestație ostilă contra Antantei, prin conduct cu torțe și luminație pe întreg orașul, se înțelege că această manifestație au făcut-o numai maghiarii, spărgând ferestrele și vitrinele care nu erau luminate. După câteva zile, le-au trecut iluziile și țara s-a umplut de veștile triste ale pierderilor înfricoșate. Fiecare își deplângea pe tatăl, fiul sau prietenul căzut ori rănit, ori chiar la vestea noilor și noilor chemări la arme. În luna noiembrie era așa de mare numărul celor răniți, încât au ajuns și la Hațeg.”⁷⁴ În cealaltă localitate vecină, Hunedoara, aflăm că în anul 1916, ca urmare a intrării țării noastre în război de partea Antantei „(...) mai mulți fruntași ai vieții române din loc au fost escortați de jandarmi la Hațeg spre a fi internați, adică domnii: dr. Gheorghe Dubleșiu, Nicolae Macrea, director de bancă, Petru Nicoară, funcționar, Constantin Dima, funcționar de bancă, Valeriu Bejan, director de bancă, Teofil Tulea, prim notar orășenesc, Simon Chirca, proprietar, și preotul paroh Victor Ungur.”⁷⁵

Războiul s-a încheiat la 11 noiembrie 1918, după semnarea convenției de armistițiu.⁷⁶ O lună mai târziu avea să aibă loc unirea la care sperau mulți dintre românii de pe Valea Streiului, și nu numai.

⁷¹ *Ibidem*, f. 28.

⁷² Alexandru Marghiloman, *Note politice 1916 - 1917*, Editura Institutului de arte grafice „Eminescu”, București, 1927, p. 189.

⁷³ Ioachim Lazăr, *Participarea hunedorenilor la lupta pentru înfăptuirea României Mari*, în *Corviniana*, nr. 6, 2000, p. 299.

⁷⁴ SJHAN, fondul *Vicariatul greco-catolic Hațeg*, dosar 2/1922, f. 22.

⁷⁵ *Idem*, fondul *Prefectura județului Hunedoara*, dosar nr. 103/1931, ff. 75, 76.

⁷⁶ Emilian Bold, I. Ciupercă, *Europa în derivă, 1918-1940. Din istoria relațiilor internaționale*, Casa Editorială Demiurg, 2001, p. 48.

În orașul Marii Unirii, la data de 1 decembrie 1918 „a sosit mulțime mare de pe Valea Streiului, apoi din străvechea țară a Hațegului, cu falnica capitală a Daciei romane, Ulpia Traiana Sarmizegetusa, cei de la poalele Munților Retezat și până dincolo de Porțile de Fier ale Transilvaniei, cu portul lor pitoresc, străvechi și variat, de adevărați strănepoți ai lui Decebal și Traian.”⁷⁷ Viața cotidiană a locuitorilor și-a urmat parcursul ei firesc, cu realizări și frământări.

Conform unui studiu recent, bazat pe statistici din arhiva ASTRA, care are la bază cercetarea publicistului și istoricului Teodor Păcățian, *Jertfele românilor din Ardeal în războiul mondial*, 1923, realizată prin colaborarea cu „domnii primari ai orașelor, prin câte un funcționar de absolută încredere, sau prin organele poliției de stat (...)”⁷⁸, în cele 13 localități din UAT Călan situația se prezenta în felul următor: **Batiz:** Total mobilizați, arestați/internați, refugiați: 88 persoane. Soldați decorați: 6⁷⁹ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 1. Dispăruți: 4. Invalizi de război: 7. Răniți, bolnavi: 2. Deplin sănătoși: 74. Total morți și dispăruți în război: 5. Văduve de război: 4. Orfani: 3.⁸⁰ **Călanul Mic:** Total mobilizați, arestați/internați, refugiați: 25 persoane. Soldați decorați: 9.⁸¹ Răniți, bolnavi: 3. Deplin sănătoși: 20. Dispăruți: 2. Total morți și dispăruți în război: 2.⁸² **Crișeni:** Total mobilizați, arestați/internați, refugiați: 36 persoane. Soldați decorați: 1.⁸³ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 8. Invalizi de război: 1. Deplin sănătoși: 27. Total morți și dispăruți în război: 8. S-au înregistrat 3 văduve și 7 orfani de război.⁸⁴ **Grid:** Total mobilizați, arestați/internați, refugiați: 119 persoane. Soldați decorați: 3.⁸⁵ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 4. Morți în temniță, în pibegie, în spital, în urma bolilor sau rănilor: 3. Dispăruți: 14. Invalizi de război: 2. Răniți, bolnavi: 12. Deplin sănătoși: 84. Total morți și dispăruți în război: 21. Văduve de război: 12. Orfani: 19.⁸⁶ **Nădăștia de Jos:** Total mobilizați, arestați/internați, refugiați: 107 persoane. Soldați decorați: 24.⁸⁷ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 11. Dispăruți: 6. Invalizi: 6. Răniți sau bolnavi: 16.

⁷⁷ Ioachim Lazăr, *Contribuția locuitorilor Țării Hațegului la realizarea Marii Uniri din 1918*, în *Sargetia*, vol. XXXIV, 2006, p. 357.

⁷⁸ Teodor V. Păcățian, *Jertfele românilor din Ardeal în războiul mondial*, Sibiu, 1923, p.43.

⁷⁹ Ioan Popa (coordonator), *Românii din comitatul Hunedoara în Primul Război Mondial*, Editura Astra Museum, 2018, p. 40.

⁸⁰ *Ibidem*, p. 68.

⁸¹ *Ibidem*, p. 40.

⁸² *Ibidem*, p. 68.

⁸³ *Ibidem*, p. 40.

⁸⁴ *Ibidem*, p. 68

⁸⁵ *Ibidem*, p. 49.

⁸⁶ *Ibidem*, p. 75.

⁸⁷ *Ibidem*, p. 41.

Deplin sănătoși: 68. Total morți și dispăruți: 17. Văduve de război: 10. Orfani: 10.⁸⁸ **Nădăștia de Sus:** Total mobilizați, arestați/internați, refugiați: 120 persoane. Soldați decorați: 13.⁸⁹ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 3. Dispăruți: 6. Invalizi: 7. Răniți sau bolnavi: 7. Deplin sănătoși: 90. Total morți și dispăruți: 16. Văduve de război: 12. Orfani: 16.⁹⁰ **Ohaba Streiului:** Totalul celor mobilizați, arestați/internați, refugiați: 31 persoane. Soldați decorați: 7.⁹¹ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 1. Dispăruți: 3. Invalizi: 2. Răniți sau bolnavi: 10. Deplin sănătoși: 15. Total morți și dispăruți: 4. Văduve de război: 3. Orfani: 8.⁹² **Sâncrai:** Total mobilizați, arestați, internați, refugiați: 115 persoane. Soldați decorați: 9.⁹³ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 13. Morți în temniță, în pribegie, în spital, în urma bolilor sau rănilor: 4. Dispăruți: 6. Invalizi: 4. Răniți sau bolnavi: 12. Deplin sănătoși: 76. Total morți și dispăruți: 23. Văduve de război: 14. Orfani: 16.⁹⁴ **Sântămăria de Piatră:** Total celor mobilizați, arestați/internați, refugiați: 105 de persoane. Soldați decorați: 38.⁹⁵ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 1. Morți în temniță, în pribegie, în spital, în urma bolilor sau rănilor: 1. Dispăruți: 3. Invalizi: 2. Răniți sau bolnavi: 4. Deplin sănătoși: 94. Total morți și dispăruți: 5. Văduve de război: 1. Orfani: 1.⁹⁶ **Strei:** Totalul celor mobilizați, arestați/internați, refugiați: 57 de persoane. Soldați decorați: 7.⁹⁷ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 5. Invalizi: 4. Dispăruți: 3. Deplin sănătoși: 45. Total morți și dispăruți: 8.⁹⁸ **Strei-Săcel:** Total mobilizați, arestați/internați, refugiați: 57 de persoane. Soldați decorați: 7.⁹⁹ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 2. Morți în temniță, în pribegie, în spital, în urma bolilor sau rănilor: 1. Dispăruți: 7. Invalizi: 3. Răniți și bolnavi: 17. Deplin sănătoși: 23. Total morți și dispăruți: 10. Văduve de război: 4. Orfani: 5.¹⁰⁰ **Streisângeorgiu:** Totalul celor mobilizați, arestați/internați, refugiați: 83 persoane. Soldați decorați: 7.¹⁰¹ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 5. Morți în temniță, în pribegie, în spital, în urma bolilor sau rănilor: 2. Dispăruți: 4.

---

⁸⁸ *Ibidem*, p. 69.

⁸⁹ *Ibidem*, p. 41.

⁹⁰ *Ibidem*, p. 69.

⁹¹ *Ibidem*, p. 37.

⁹² *Ibidem*, p. 66.

⁹³ *Ibidem*, p. 41.

⁹⁴ *Ibidem*, p. 69.

⁹⁵ *Ibidem*, p. 41.

⁹⁶ *Ibidem*, p. 69.

⁹⁷ *Ibidem*, p. 38.

⁹⁸ *Ibidem*, p. 67.

⁹⁹ *Ibidem*, p. 38.

¹⁰⁰ *Ibidem*, p.67.

¹⁰¹ *Ibidem*, p. 38.

Invalizi: 4. Răniți sau bolnavi: 15. Deplin sănătoși: 53. Total morți și dispăruți: 11. Văduve de război: 5. Orfani: 5.¹⁰² **Valea Sângeorgiului:** Totalul celor mobilizați, arestați/internați, refugiați: 118 persoane.¹⁰³ Morți înregistrați pe câmpul de luptă: 9. Morți în temniță, în pribegie, în spital, în urma bolilor sau rănilor: 9. Dispăruți: 1. Invalizi: 5. Răniți sau bolnavi: 2. Deplin sănătoși: 92. Total morți și dispăruți: 19. Văduve de război: 14. Orfani: 24.¹⁰⁴

---

¹⁰² *Ibidem*, p. 67.

¹⁰³ *Ibidem*, p. 38.

¹⁰⁴ *Ibidem*, p. 67.

Gărzile Naționale Române din Călan

Consiliul Național Român Central, organ politic reprezentativ al românilor din Transilvania, își începea activitatea pe 2 noiembrie 1918, în locuința avocatului Ștefan Cicio Pop (președinte CNRC), vicepreședinte al Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, membru în Consiliului Dirigent.¹⁰⁵ La scurt timp după aceasta au început demersurile pentru constituirea organizațiilor locale. Pe data de 6 noiembrie, Consiliul publica un „Manifest” prin care „îi cheamă pe români să se înroleze în gărzile naționale și să poarte simbolul unității naționale, tricolorul românesc”¹⁰⁶ În același document se mai cerea soldaților români întorși de pe front să se implice activ în organizarea Gărzilor Naționale din localitățile lor, pentru că „fiecare soldat roman dezlegat de jurământul dat împăratului are liberă voie să intre în sfatul militar național român să poarte simbolul mândru al suveranității naționale, tricolorul, și este supus numai Consiliului Național Român”¹⁰⁷ Localitățile din UAT Călan s-au conformat de îndată și au trecut la formarea gărzilor naționale în aproape toate satele aparținătoare, cele mai multe conduse de veterani de război, preoți sau învățători. Președinții CNR au fost: Preot Ieronim Uiețiu, în Streisângeorgiu; preotul Sebastian Ciocan, în Valea Sângeorgiului¹⁰⁸, preot Ioan Truca, în Batiz; Todoroni Aron Todoș, în Nădăștia de Jos; Chitidean Alexandru, în localitatea Nădăștia de Sus; Șinca Gheorghe Dascălu, în satul Sâncrai.¹⁰⁹ În satul Grid a fost numit Haic Moisă.¹¹⁰ Cât privesc Gărzile Naționale, acestea au existat în: Batiz, Călanul Mic, Călan, Grid, Nădăștia de Jos, Nădăștia de Sus, Sâncrai, Sântămăria de Piatră, Streisângeorgiu și Valea Sângeorgiului.

Imediat după înființare, membrii gărzilor au depus jurământul de credință față de națiunea română în prezența membrilor Consiliilor Naționale din localitățile lor. Majoritatea Gărzilor Naționale din UAT Călan s-au format după 10 decembrie 1918. Cea din Batiz, formată din 22 de membri, era considerată o gardă puternică.¹¹¹

¹⁰⁵ Aurel Turcuș, Constantin C. Gomboș, *Marea Unire reflectată în presa românească din Banat: 1918-2002*, Editura Excelsior Art, 2003, p. 159.

¹⁰⁶ Alexandru Roz, *Consiliul Național Român Central și gărzile naționale române din Arad*, Editura Dacia 1993, p. 248.

¹⁰⁷ Eugen Gagea, *Vasile Goldiș și Românul*, Editura „Vasile Goldiș” University Press 2008, p. 169.

¹⁰⁸ SJHAN, Fondul *Prefectura județului Hunedoara*, dosar 103/1931, f. 5.

¹⁰⁹ *Ibidem*, f. 5.

¹¹⁰ *Ibidem*, f. 1.

¹¹¹ *Idem*, fondul *Primăria orașului Hunedoara*, dosar 60/1918, f. 91.

Cea din Valea Sângeorgiului cuprindea 15 membri, cei mai mulți foști combatanți în cadrul Regimentului de Infanterie 64 Orăștie.¹¹² Din același regiment au mai făcut parte și gardiștii din Valea Sângeorgiului, anume: Ilie Brandina, sergent (născut în 1884), Nicolae Ocolişan, caporal (n. 1887) Ilie Curtean, caporal (n. 1893), Nicolae Davidoiu, caporal (n. 1897) Nicolae Fântânescu, soldat (n. 1890), Filip Ienășoiu, soldat (n. 1896), Nicolae Pasteoi, soldat (n. 1887), Zafir Simionescu, soldat (n. 1895), Ioan Merden, soldat (n. 1887), Ioan Ienășoiu, soldat (n. 1892), Zaharia Nan, soldat (n. 1873), David Pasteoiu, soldat (n. 1885), Constantin Fântânescu, soldat (n. 1884), David Fântânescu, soldat (n. 1891). Excepție a făcut Ioan Avramescu, soldat în reg. 36. art. (n. 1885). De asemenea, cei din localitatea Strei Săcel: Ion Todosoi (n. 1882), Benti Chitidean (n. 1884), Gașpar Todosoi (n. 1896), Benti Avram (n. 1877), Todosoi Șinca (n. 1874) Ion Todosoi (n. 1878) Aron Avramesc (1886), George Rontea (n. 1896), Mircesc Aron (n. 1885), Niculesc Ion (n. 1881). Excepție Avrămoi, sau Avrămoni, Pătru, soldat în regimentul 23 (n. 1881). Soldați din același regiment regăsim în aproape toate comunele din unitatea administrativ teritorială a Călanului: Batiz, Strei, Grid etc.

Din rândurile membrilor Gărzilor Naționale Române nu au lipsit nici unii dintre delegații la Marea Adunare Națională. Moise Dănesc I. Petru (n. 1887 - d. 1974). Originar din Streisângeorgiu, unde a urmat școala primară. A luat parte la primul război mondial cu gradul de sergent. În timpul revoluției din 1918 a activat în Garda Națională din sat. A fost mai mult timp primar al satului. Căsătorit, a avut un fiu.¹¹³

Despre el, ca și despre alți luptători în primul război și membri în Gărzile Naționale Române, aflăm că nu a avut un destin fericit după instalarea regimului comunist: „De multe ori țărani, supuși diverselor presiuni (fizice, morale, legale-de exemplu impozite, cote ridicate) cedau pământul «de bunăvoie». La 24 noiembrie 1954 «chiaburii au cedat pământul, neavând putință să-l lucreze». De exemplu, Dănescu Moisa din Streisângeorgiu, cu o suprafață totală de 6,95 ha, a cedat 6,50, deoarece în familie este o singură persoană în vârstă.”¹¹⁴

Născut pe 26 noiembrie 1895, în satul Grid (localitate în care a fost primar după anul 1918), fiul lui Nicolae și al Martei, căsătorit cu Maria Ciobanu, alături de care a avut doi băieți și o fată, Ciobanu (în unele documente Cioban) Trăilă este și el

¹¹² *Idem*, fondul *Primăria orașului Hașeg*, dosar 1/1918, nenumărat.

¹¹³ Ioan I. Șerban, Nicolae Josan, *Dicționarul personalităților Unirii: Trimișii românilor transilvăneni la Marea Adunare Națională*, Editura Altip, 2003, p. 218.

¹¹⁴ Darius Mihet, *Mijloacele și metodele utilizate în procesul colectivizării agriculturii în Regiunea Hunedoara*, în *Sargetia*, volumul XXXII, 2004, p. 605.

victimă a regimului totalitar de stânga, fiind chiar condamnat la o pedeapsă de opt ani de închisoare pentru uneltire, conform fișei matricole penală. A fost membru al Partidului Național Țărănesc.

Un alt luptător pe fronturile primului război mondial, activ în organizarea Gărzilor Naționale din satul său, Valea Sângeorgiului, a fost Ilie Fântânesc (n. 1895 - d. 1974), fiu al țăranilor Moise și Maria, a urmat școala primară în sat, s-a ocupat cu agricultura și tâmplăria. A participat la prima conflagrație mondială și a căzut prizonier la ruși, de unde s-a întors în vara anului 1918. A participat și pe frontul din Ungaria în 1919, fiind decorat cu medalia „Victoria” și „Crucea Comemorativă a războiului 1916 - 1919”. A fost căsătorit cu Fiuța Marinescu, alături de care a avut doi copii, Ionel și Marin. Trupul său se află înmormântat în cimitirul din sat.¹¹⁵

Din localitatea Ohaba Streiului, delegat la Marea Adunare de la Alba Iulia a fost ales Dumitru Bordei (n. 1875 – d. 1936). A făcut școala primară în satul natal, mai apoi s-a ocupat cu agricultura, fiind plugar. În timpul Primului Război Mondial a fost sanitar.¹¹⁶

După anul 1950, un descendent al familiei sale, cu același nume, avea să fie victimă a totalitarismului, blamat în presa regională pentru originea sa nesănătoasă. În ianuarie 1955, citim în paginile cotidianului *Drumul Socialismului*: „Chiaburul Bordei Dumitru din Strei-Ohaba, raionul Hunedoara, pare a fi un om blând și de treabă. Așa și-l socotesc unii care au simțul de clasă și vigilența revoluționară tocită. Chiaburoaica Bordei Anișca e iscusită în a intra și pielea omului și în al ademeni. Nici nu a intrat bine cineva în curtea lor că i-a și ieșit cu țuică în cale. (...) Dar nu cu oricine e darnică familia chiaburului. Își alege oameni dintre aceia care pot să-i dea o mână de ajutor pentru a se putea sustrage de la predarea cotelor și pentru a putea să aducă fel și fel de prejudicii statului.”¹¹⁷

Unul dintre cei pe care i-a câștigat de partea sa, cum ostentativ se exprimă autorul articolului (nesemnat însă), a fost Munteanu Gheorghe, vicepreședinte al cooperativei „Muncitorul” din Călan, celălalt a fost Bruzan Petru, șeful bazei de recepție.¹¹⁸ „Bruzan Petru, șeful bazei de recepție, nu numai că nu a demascat această mișelie a chiaburului, dar se face luntre și punte pentru a o acoperi.”¹¹⁹ Pe un ton agresiv, autorul concluzionează spre finalul articolului său că „a sosit de mult

¹¹⁵ Ioan I. Șerban, Nicolae Josan *op. cit.*, p. 205.

¹¹⁶ *Ibidem*, p. 196.

¹¹⁷ *Nicio îngăduință față de chiaburi și cozile lor de topor* (f.a.), în *Drumul Socialismului*, anul VII, nr. 441, 6 ianuarie 1955, p. 3.

¹¹⁸ *Ibidem*.

¹¹⁹ *Ibidem*.

momentul ca organele competente să nu mai tolereze în aparatul de stat și în cooperare asemenea elemente ostile intereselor poporului.”¹²⁰

Revenind la foștii delegați la Marea Adunare, în satul Strei îl aflăm pe Toma Baic, născut aici în 1887, fiul al țăranilor Isaia și Eva. A urmat școala primară în localitatea natală și a rămas plugar. A luat parte la prima conflagrație mondială, iar după unire a fost doi ani. Căsătorit cu Maria Baic (n. 1896 - d. 1927). Împreună au avut trei copii: Lucreția, Ioan și Isaia. S-a stins din viață în 1927. Înmormântat în cimitirul din sat.¹²¹ Din Strei-Săcel a luat parte la prima conflagrație Ioan Todosoi¹²², delegat mai apoi la Marea Adunare de la Alba Iulia. A făcut parte și din Garda Națională Română a comunei Strei-Săcel. Membru mai târziu în Oastea Domnului.¹²³ Nu se cunoaște exact anul nașterii, știm doar că s-a stins din viață în 1940.¹²⁴

În vara anului 1941, Regele Mihai I conferea foștilor membri ai Gărzilor Național Române din Transilvania Medalia „Ferdinand I” cu spade pe panglică, printre ei aflându-se și cei din orașul Călan, după cum urmează: **Batiz** - Comandant: Bucșa Adam. Membri: Drăghici Adam, Drăghici Ioan Rușca, Drăghici Ioan Nucă, Muntean Valer, Muntean Petru Didi, Năjescu Gheorghe, Novac Zaharie, Predoi Ioan Popălău, Schloter Adam.¹²⁵ **Crișeni**¹²⁶ - Comandant: Baicu Aron. Aj. Comandanți: Baicu Romulus, Hondia Gheorghe. Membri: Baicu Constantin, Cozmesc Gașpar, Dumitresc Adam. Hendea Sofron, Luca Gheorghe, Pădurean Gheorghe și Tarcu Romulus.¹²⁷ **Călanul Mic** - Comandant: Boriță Gheorghe.¹²⁸ **Grid** - Comandat: Cioban Trailă. Membri: Lupulesc Nicolae, Jurj Vasile, Cioban Tudor, Lupulesc David, Damesc David.¹²⁹ **Nădăștia de Jos** - Comandantul Gărzii: Stanciu Gheorghe. Membri: Beza Livius, Cocoș Ioan, Gheorgheoni Aron, Frențoni Ioan Vonă, Frențoni Aron Vonă, Stanciu Aron, Stanciu Ioan a Marii, Stanciu Aron, Stanciu Aron Ciuleanu, Stanciu Aron Caie, Tudoroni Aron Tudos, Tudoroni Aron Zară.¹³⁰ **Nădăștia de Sus** - Comandantul gărzii: Chitidean Eugen. Membri: Chitidean Ioan Mitu, Chitidean Ioan Cetate, Andelesc Gheorghe Gugu, Boldea Ioan Bota, Chitidean

¹²⁰ *Ibidem*.

¹²¹ Ioan I. Șerban, Nicolae Josan, *op. cit.*, p. 118

¹²² În unele menționări Todosoi.

¹²³ În *Oaste au mai intrat* (f.a.), în *Oastea Domnului*, anul II, nr. 33, 16 august 1931, p. 2.

¹²⁴ Ioan I. Șerban, Nicolae Josan, *op. cit.*, p. 226.

¹²⁵ *Decrete regale*, în *Monitorul Oficial*, partea 1, anul CIX, nr. 157, 5 iulie 1941, p. 4 (3814).

¹²⁶ Astăzi stradă a orașului Călan.

¹²⁷ *Ibidem*, p. 7 (3817).

¹²⁸ *Ibidem*, p. 6 (3816).

¹²⁹ *Ibidem*, p. 8 (3818).

¹³⁰ *Ibidem*, p. 10 (3820).

Ioan Onă, Chitidean Gheorghe Botolea, Gaspareac Ioan Bălu, Hazulea Gheorghe Dăvâncă, Huzulea Ioan Nuțu, Hamarus Gheorghe Cloca, Irlea Gheorghe, Muntean Aron, Ranta Gheorghe, Stănculea Ioan Purdie, Stănculea Gheorghe Puțulea, Ungur Bertî Mazare, Zău Ioan, Zăroni Romulus Partenie.¹³¹ **Sâncrai** - Comandant: Muntean Nicolae. Membri: Muntean Nicolae Pufa, Ignat Toma, Ignat Petru Bobic, Ignat Gașpar, Novac Zarie, Pădurean Petru, Pădurean Pavel, Tuza Rudolf, Timișan Sigismund.¹³² **Sântămăria de Piatră** - Comandant: Popovici Aron. Aj. comandant: Popovici Eugen. Membri: Barcian Ioan, Crăciunescu Ioan, Gavarloi Aron, Marinescu Ioan, Todosiu Ioan, Todosiu Gheorghe, Todoran Gheorghe.¹³³ Comuna, în prezent sat omonim orașului Călan, **Streisângeorgiu** - Sergent: Lăscoi Ioan. Caporal: Dănesc Moise. Soldați: Petruș Ștefan, Hordesc Ioan, Pădurean Petru Tida, Pădurean Ioan Tida, Marcu Moise, Pădurean Moise Pupăză.¹³⁴ **Valea Sângeorgiului** - Sergent: Curtean Ilie. Soldați: Pasteoi Nicolae, Ieneșoi Ioan D. Nicolae, Davidoi George, Pasteoi Moise Luță, Brandină Ilie, Briescu Moise, Hinț Moise, Fântânesc Ioan Cotolanu, Davidoi Ilie L. Nicolae.¹³⁵

---

¹³¹ *Ibidem.*

¹³² *Ibidem*, p. 12 (3822).

¹³³ *Ibidem.*

¹³⁴ *Ibidem*, p. 13 (3823).

¹³⁵ *Ibidem*, p. 14 (3824).

Orașul Călan, în primul deceniu după unire

După anul 1918, activi în viața politică, socială și economică a comunității le descoperim pe aproape toate personalitățile locale implicate în evenimentele din 1918. Conform unui recensământ din 1920, situația se arăta astfel: **Batiz**. Comună rurală. Plasa Hunedoara. Nr. locuitori: 675. Primar: Birșoni Petru; notar: Cișmașiu Cornel; Învățătoare: Ioandrea Mărioara; Preot paroh: Truca Ioan. Ape gazoase (fabricanți): Holzwarth Iacob. Cărciumari au fost: Hintea Mihail și Holzwarth Iacob. Dărcitori (ulei vegetal): Birșoni Petru, Muntean Valeriu. Dărcitori de lână: Dr. Desideriu Filip. Mori: Dr. Desideriu Filip. Ulei vegetal (fabricanți): Birșoni Petru, Muntean Valeriu; **Călanul Mic**. Comună rurală. Plasa Hunedoara. Număr locuitori: 181; **Crișeni**. Comună rurală. Plasa Hunedoara. Nr. locuitori: 1125; **Grid**. Comună rurală. Plasa Orăștiei. Nr. locuitori: 683. Primar, Cioban F. Notar, Figuli Ioan. Preot paroh, Tămășoi Petru; **Nădăștia Inferioară** (Nădăștia de Jos). Comună rurală. Plasa Hunedoarei. Nr. locuitori: 536. Primar: Todoroni Aron. Notar: Muntean Eremia. Învățător și preot: Rain George; **Nădăștia Superioară** (Nădăștia de Sus). Comună rurală. Plasa Hunedoarei. Număr de locuitori 614. Primar: Chiceidean Alex. Notar, Muntean Eremia. Preot paroh: Popovici Gheorghe; **Ohaba Streiului**. Aparținătoare de Plasa Hațeg. Nr. locuitori: 156. Primar: Bordei Dumitru. Notar: Groza Nicolae. Pr. paroh: Uiețiu Ieronim; **Sâncrai**. Comună rurală. Plasa Hunedoara. Număr total de locuitori: 570. Primar: Șinca Gheorghe. Notar: Muntean Eremia. Învățătoare: Muntean Olivia; **Sântămăria de Piatră**. Comună rurală. Plasa Hunedoara. Nr. locuitori: 478. Primar, Popovici Eugen. Notar, Cișmașiu Cornel. Cărciumari: Hirsch Simion. Mori (pe apă): Hirsch & Co; **Strei**. Comună rurală. Plasa Hațeg. Nr. locuitori 476. Primar: Baicu Aron. Notar: Farcaș Attila. Învățător: Nicula Alexe. Preot paroh: Medrea Gheorghe. Cărciumari: Barbu Gheorghe. Proprietari de moșii: Reisenberger Ludovic (260 jugăre); Contesa Teleki Adam (1100 jugăre); **Strei-Săcel**. Comună rurală. Plasa Hațeg. Nr. locuitori: 300. Primar: Georgescu Ioan. Notar: Groza Nicolae. Preot: Georgescu Nicolae; **Streisângeorgiu**. Reședință a secretariatului cercual. Numărul de locuitori: 748. Primar: Pădurean Moise. Notar: Groza Nicolae. Învățător: Părăian Romulus. Pr. paroh: Uiețiu Ieronim. Cărciumari: Bruckenstein Adalbert și Mayer Herman. Cișmari: Usca Andrei. Comercianți de articole mixte: Bruckenstein Adalbert, Mayer Herman și Societatea cooperativa de consum „Furnica”. Tâmplari: Polonyi Gheorghe; **Valea Sângeorgiului**. Comună

rurală. Plasa Hațeg. Număr de Locuitori: 640. Primar, Marinescu Moise. Notar, Geza Ajtay. Preot, Ciocan Sebastian. Cârciuari: Simionescu David. Comercianți: Simionescu David. Fierari: Muntean Nicolae. Proprietari de moșii: Buda Geza (480 jugăre).

Alegerile parlamentare, în 2-4 noiembrie 1919 pentru Adunarea Deputaților, respectiv 7-9 noiembrie pentru Senat, a antrenat pe plan local întreaga comunitate. Pe unii dintre artizanii Unirii îi aflăm, președinți sau membrii, în birourile electorale (împărțite în opt grupe). Grupa a VI-a, secretariatul Hășdat, cu centrul Hășdat, a avut președinte pe preotul George Rain, paroh în Nădăștia de Jos. Aici au urmat să voteze locuitorii din Hășdat, Nădăștia de Jos, Nădăștia de Sus, Ocolişul Mare și Sâncrai. În Grupa a VII-a, secretariatul Batiz, au urmat să voteze locuitorii din comunele Batiz, Sântămăria de Piatră, Călanul Mic și Crișeni. Președinte a fost desemnat învățătorul Gavril Druhora, din Crișeni (azi stradă a orașului Călan). Grefier: Eugen Popovici, din Sântămăria de Piatră; Locțiitor de președinte: pr. Ioan Truca, din Batiz; Locțiitor de grefier: George Stoian, din Sântămăria de Piatră.¹³⁶ Printre senatorii aleși s-a aflat învățătorul Constantin Baicu¹³⁷, personalitate născută în localitatea Strei, căsătorit și stabilit în Orăștie, cum am menționat și anterior.

Cât privește Asociația Transilvană Pentru Cultura și Literatura Poporului Român, aceasta a continuat să desfășoare cu regularitate acțiuni aici. În adunarea din 24 septembrie 1922, desfășurată la Călan, preotul paroh și învățătorul George Rain, din Nădăștia de Jos, a ținut, în cadrul unei „prelegeri populare”, o comunicare cu tema „Însemnătatea învățăturii”. Anterior, pe data de 27 august 1922, a avut loc o reprezentație culturală: „Coruri și jocuri naționale”, la care „a participat poporul în număr mare din toate comunele dimprejur.”¹³⁸ Acțiuni similare s-au derulat anual, încetând odată cu instaurarea regimului totalitar de stânga.

Cu altă ocazie, Andrei Ludu, referent, canonic, consilier eparhial și director administrativ la Episcopia Clujului, vorbea în localitățile Sâncrai și Nădăștia de Jos despre „Rosturile Asociațiunii”. În localitatea Călanul Mic, George Rain a adus în discuție bibliotecile, tot el, dar în Batiz, a vorbit despre ASTRA, ca factor cultural. Preotul paroh Ioan Truca a subliniat la rândul său „rostul bibliotecilor”¹³⁹. În anul 1924, Andrei Ludu a ținut o comunicare în Nădăștia de Sus cu tema, „Viața morală”,

¹³⁶ *Birourile electorale a cercului Hunedoara* (f.a.), în *Glasul Hunedoarei*, anul I, nr. 3, 18 octombrie 1919, 2.

¹³⁷ *Informațiuni* (f.a.), în *Glasul Hunedoarei*, anul I, nr. 8, 22 noiembrie 1919, p. 3.

¹³⁸ *Activitatea despărțimintelor în cursul anului 1922* (f.a.), în *Transilvania*, anul 54, nr. 8-9, august-septembrie 1923, p. 378. .

¹³⁹ *Activitatea despărțimintelor în cursul anului 1921* (f.a.), în *Transilvania*, anul 53, iulie-august, nr. 7-8, 1922, p. 498.

despre citit și rolul bibliotecii George Rain; Ioan Truca despre „casa culturală”. Dr. V. Hâncu a ținut în Sâncrai comunicarea despre „istoria Românilor și datorințele (sic!) românilor de azi.”¹⁴⁰

Înființată în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, Societatea de Istorie și Arheologie a comitatului Hunedoara a fost la rândul ei, chiar dacă mai puțin vizibilă decât ASTRA, activă în viața culturală a comunității din Călan după anul 1918. Spre deosebire de ASTRA, aceasta a numărat printre cei aproximativ 500 membri, înafara românilor, numeroși etnici maghiari și germani. Din Călan îi aflăm pe: Druhora Gavrilă, învățător în Streisângeorgiu; Schuller Istvan, învățător în Călan; Luther F. Mihály, maistru la Uzina Călan; Dr. Rakovszky Janos, medicul Uzinei Călan; Senn Ede, șef de furnal și pe Budiul Ștefan din Sâncrai.¹⁴¹

În privința bibliotecilor, nicio comună nu a dus lipsă. Printre cele mai bine dotate se afla biblioteca din Streisângeorgiu. În bibliotecă aflăm că existau un număr de 199 de cărți, din care 50 în limba română, celelalte 149 erau în limba maghiară. Printre cărțile în limba română se regăseau, cu preponderență, cu cele ale scriitorilor clasici ca: *Poezii* de Vasile Alecsandri, *Povești și povestiri* de Adam Bolcu, *Poezii* de Mihai Eminescu, *Povestiri* de Ion Agârbiceanu, *Ștefan cel Mare* de Theodor Stoenescu, *Povești ardelenesti* de Ion Pop Reteganul, *Lira libertății* de N. Jugărean. Totodată aflăm și multe cărți cu caracter didactic-pedagogic ca: *Povățuiri didactice și metodica* de Ghe. Borgovanu, *Povețe metodica* de I. Ghiață, *Școala nouă* de C. V. Buturean, *Călăuza învățătorului* de J. Gilbert, *Învățătorul nostru primar* de I. G. Bratu ș.a.m.d., „Această bibliotecă va fi îmbogățită mereu, prin achiziționarea unor noi volume, pe măsura posibilităților. În 1923 se mai cumpără 7 cărți (literatură în special pentru copii), în anul 1924 se achiziționează 18 cărți (unele și cu jocuri școlare dar și literatură), în anul 1925 se achiziționează 8 cărți (exemplu: Lucru manual probleme și numeri), în 1926 o singură carte, 4 cărți în 1927 în special didactice. În 1928 biblioteca se îmbogățește prin donații și cumpărări cu 128 volume literare sau metodica și didactice.”¹⁴²

În celelalte biblioteci, în 1923, aflăm 52 de volume în Nădăștia de Jos și Sâncrai și Batiz, câte 40 de volume în Nădăștia de Sus și Călanul Mic.¹⁴³ În schimb,

¹⁴⁰ *Activitatea despărțimintelor în cursul anului 1923* (f.a.), în *Transilvania*, anul 55, octombrie-noiembrie, nr. 10-11, 1924, p. 440.

¹⁴¹ Gheorghe Firczak, *Societatea de Istorie și Arheologie a Comitatului Hunedoara. Primii ani de activitate*, în *Sargetia*, vol. XXVI/2, 1995-1996, pp. 166-176.

¹⁴² Dumitru Barna, *Învățământul în județul Hunedoara*, în *Sargetia*, vol. XXVI/2, 1995-1996, pp. 553, 554.

¹⁴³ *Activitatea despărțimintelor în cursul anului 1922/1923* (f.a.), în *Transilvania*, anul 54, nr. 8-9, august-septembrie 1923, p. 377.

unele edificii școlare, exemplul celui din Nădăștia de Sus, se prezentau într-o stare deplorabilă. Conducerea unității școlare din Nădăștia de Sus arăta într-o cerere adresată comitetului școlar județean că se află „într-o situație foarte critică cu școala începută încă de vreo 3-4 ani și neisprăvită nici până acum. Se fac cursuri în această școală și nici hornuri nu are. Sala de pe mijloc este fără uși, camerele nepodite, fără uși și ferestre. Numai o singură sală și cancelaria are ferestre și uși, dar ce folos că nu sunt hornuri și nu se poate face focul din cauză că în partea de miazăzi nu e terminat zidul...”¹⁴⁴

Din peisaj nu au putut să lipsească nici disputele politice. În contextul în care cele două extreme politice începeau să se organizeze progresiv și să aibă loc adesea ofense între tabere, atacuri antisemite și xenofobe. Partidul Național Creștin, Liga Apărării Național-Creștine, Partidul Comunist Român (în ilegalitate), alături de PNL și PNȚ, au jucat un rol major în viața politică, socială și economică a românilor, în primul deceniu după Unire.

În anul 1926, alegerile pentru consilieri județeni, organizate în comuna Ruși, aveau să se sfârșească tragic, soldându-se cu mai mulți răniți și cu decesul a doi țărani din Streisângeorgiu, Călan și comuna Boșorod, într-o confruntare violentă cu jandarmii. Numeroase gazete locale, regionale sau centrale au relatat pe larg despre cele petrecute. La alegerile din Ruși au urmat să voteze locuitorii din comunele: Ruși, Streisângeorgiu, Strei-Săcel, Ohaba Streiului, Vâlcele Bune, Vâlcelele Rele, Gânțaș, Bățălar, Boșorod, Chitid, Valea Sângeorgiului. 1500 de votanți în total.¹⁴⁵

Principalii acuzați de către opoziție au fost poetul Octavian Goga și generalul Alexandru Averescu. Cel mai virulent împotriva celor doi s-a afișat PNR (Partidul Național Român din Transilvania). În *Gazeta Transilvaniei* citim că „(...) astăzi, după 16 ani, în România mare, înfăptuită din sângele mucenicilor de la Mărgineni și din suferințele și jertfele cumplite ale întreg neamului românesc, măcelul se repetă în aceleași împrejurări, dar sub stăpânirea românească. De astădată, figuranții sunt țărani din Hunedoara și jandarmii d-lui Goga. Voind țărani să meargă la vot, ca să-și exercite cel mai sfânt drept cetățenesc, un căpitan de jandarmi criminal a înscenat o revoltă pentru ca să culce la pământ zeci de țărani din comunele aparținătoare secției de votare Ruși. (...) Regimul averescan a încheiat alegerile cu o baie de sânge. Petale roșii de pe mâinile catifelate ale d-lui Goga nu vor dispărea.”¹⁴⁶

¹⁴⁴ Cornel Stoica, Mircea Valea, *Contribuții la cunoașterea dezvoltării învățământului în ținutul Hunedoarei de-a lungul vremurilor*, în *Sargetia*, vol. V, 1968, pp. 484, 485.

¹⁴⁵ *Înfiorătorul măcel din județul Hunedoara* (f.a.), în *Gazeta Transilvaniei*, anul LXXXIX, nr. 58, 9 iunie 1926, p. 1.

¹⁴⁶ *Ibidem*.

Auzind de cele petrecute în Ruși, avocatul și omul politic Aurel Vlad și-a manifestat dorința de a lua parte la înmormântarea celor doi țărani uciși, însă nu ar fi fost lăsat de autorități, conform publicației brașovene *Gazeta Transilvaniei*: „aflând cele întâmplate voia să meargă pe sate și să asiste la înmormântarea victimelor, a fost oprit. Procurorul Ghițescu din Deva i-a pus în vedere că nu-i permite să depună coroane pe mormintele țăranilor uciși.”¹⁴⁷ La rândul său, Iuliu Maniu transmitea „cu nespusă durere pentru victimele nevinovate și cu supremă revoltă sufletească față de măcelul neomenesc” condoleanțe familiilor îndoliate.¹⁴⁸

La fel de îndurerată s-a arătat și redacția gazetei Clujene *Chemarea Tinerimii Române*, publicație care semna în numele întregului colectiv al redacției un articol plin de compasiune din care simt dorința să citez un scurt fragment, pentru a înțelege mâhnirea pe care a produs-o uciderea celor doi și rănirea gravă a multor altora. Nu se cunoaște cu exactitate exact cifra răniților, numărul lor variază în unele dintre gazete. „Suntem aceiași supuși ai Majestății Tale din 1919. Că nu avem în obraji și-n inimi fiorul bucuriei de atunci... nu te supăra Majestate... Ci închină-Ți genunchii Împărate, pentru cei ce au murit pentru credința lor în deplinătatea unui dar Regal. Dacă haina de purpură se va murdări, atingându-se de țărâna udată de sângele inimii curate a țăranilor din Hunedoara, inima învelită în ea va înțelege durerea mută a celor morți...”¹⁴⁹

Unirea Poporului prezintă și ea desfășurarea evenimentului „(...) Ajungând la podul de la Streisângeorgiu, alegătorii au fost opriți de jandarmi și li s-a spus să meargă acasă, că votarea nu se mai ține. Oamenii nu puteau crede așa ceva, căci alte comune votau. Au cerut deci să li se îngăduie să ajungă la casa de vot, să afle acolo adevărul. Voie nu li s-a dat și atunci oamenii s-au grămădit în drum spre comună. Jandarmii au primit ordin să-i oprească. Mulțimea este însă greu de oprit. Atunci s-au tras focuri în aer, ca lumea să se sperie. S-a făcut învălmășeală. Jandarmii s-au retras și au căutat să le iasă oamenilor înainte. A sosit cu mașina și căpitanul de jandarmi Morariu din Petroșani. Un om a cerut ordin în scris că nu-i votare. Căpitanul socotind că Lazăr Pădurean din Streisângeorgiu vorbește prea răstit, a dat să-l lovească. Un locotenent se zice că a sărit cu sabia la oameni. Atunci învălmășeala s-a făcut și mai mare și oamenii au alergat spre casa de votare. S-a dat ordin jandarmilor să împuște în aer. (...) Țăranii care au fost de față spun, că însuși

¹⁴⁷ *Ibidem*, p. 2.

¹⁴⁸ Iuliu Maniu, *Condoleanțele Partidului Național*, în *Gazeta Transilvaniei*, anul LXXXIX, nr. 58, 9 iunie 1926, p. 2.

¹⁴⁹ *Bine-Ai venit Majestate în Ardealul îndurerat* (f.a.), în *Chemarea Tinerimii Române*, anul I, nr.7, 11 iunie 1926, p. 1.

căpitanul trăgea cu pușca luată de la un jandarm. S-au auzit vaiete și strigăte de durere. Gloanțele au nimerit în carne vie. În curând, împrăștiind-se mulțimea, s-a aflat zăcând la pământ, împușcat prin cap săteanul Moise Dedu (sau Dodu) din Streisângeorgiu. Alt sătean, Anichid Timgea din comuna Boșorod, a fost lovit în spate. Dus la spitalul din Deva, a murit și el în foarte scurtă vreme.”¹⁵⁰

Un alt ziar, *Renașterea*, (organul oficial al Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului, Geoagiului și Clujului), scria la rândul său că „(...) la început s-au tras salve în aer, iar pe urmă în carne vie. Au căzut morți doi țărani și doi răniți. D. ministru Groza a plecat la Deva pentru ca personal să facă anchetă. Guvernul a promis că va face deplină lumină în această regretabilă întâmplare, pedepsind aspru pe cei vinovați.”¹⁵¹ În *România nouă* citim că „(...) D. Octavian Goga, ministrul de interne, a ridicat delegația prefectului de Hunedoara și a numit un inspector g-ral administrativ să gireze prefectura în timpul anchetei. D. Goga a declarat că va trimite în consiliul de război pe căpitanul Morariu, dacă va fi dovedit vinovat.”¹⁵²

Țara noastră, publicația fondată de Octavian Goga, nu rămâne datoare și contraatacă ziarele care îl condamnă pentru cele întâmplate la alegerile din Ruși: „Despre sângerosul incident electoral, întâmplat în comuna Ruși din județul Hunedoara, s-a scris și s-a vorbit peste măsură în ultima vreme. Îndeosebi corifeii regionalismului din Ardeal, cărora le-a ținut isonul ca totdeauna presa blumenfelzilor din Capitală, nu fac altceva, de două săptămâni încoace, decât bat toba reclamei de bălci pe mormântul proaspăt al două victime nevinovate.”¹⁵³ Sunt luați în vizor liderii Partidului Național Român din Transilvania. „Locul acestor triști eroi ai politicii de aventură nu poate să fie în fruntea țării, ci pe banca acuzaților. Căci sângele vărsat la Ruși, în Hunedoara, e fructul roșu al ațățării, a! minciunii și al calomniei.”¹⁵⁴

Cu un an înainte, gazetele aduceau în atenția publică situația economică tot mai dificilă a centrelor siderurgice: „Reșița, Hunedoara, Călanul, ca și Cugirul și celelalte lucrări industriale, tânjesc de o boală grea: aceea de a sta în nelucrare. Furnalele cele înalte, pe care ar trebui să izbucnească valuri de fum care să întunece văzduhul, stau atât de tăcute și pustii, zgomotul! fabricilor e mai mic și starea de repaus a pieselor pofteste rugina. Alături de acest spectacol deznădăjduitor. miile de

¹⁵⁰ *Cum stă lumea și țara. Morții din comuna Ruși* (f.a.), în *Unirea poporului*, anul VIII, nr. 24, 16 iunie 1926, p. 3.

¹⁵¹ *Știri* (f.a.), în *Renașterea*, anul IV, nr. 24, 13 iunie 1926, p. 6.

¹⁵² *Grave tulburări la alegerile județene din Hunedoara* (f.a.), în *România nouă*, anul III, nr. 7 (230), 9 iunie 1926, p. 3.

¹⁵³ *Însemnări* (f.a.), în *Țara noastră*, anul VII, nr. 24, 13 iunie 1926, p. 676..

¹⁵⁴ *Ibidem*, p. 677.

muncitori rămași fără lucru, nu pot procura pâinea pentru ei și familiile lor, flămânzesc.”¹⁵⁵

Cu bune și mai puțin bune, viața socială, politică, economică sau culturală a UAT Călan și-a urmat destinul. Dincolo de luptele politice, rămân pentru totdeauna consemnate în istorie năzuințele țăranilor din UAT Călan spre dobândire și afirmare a identității și a drepturilor.

---

¹⁵⁵ *Starea bieților muncitori* (f.a.), în *Voința poporului*, anul III, nr. 12, 22 martie 1925, p. 1.

Documentele unirii

În textul convocării Adunării Naționale se stabilea următoarea structură: „(...) 1228 de delegați în total, din care un număr de 600 aleși de circumscripțiile electorale prin vot universal (câte 5 din fiecare circumscripție), restul fiind delegați de drept care reprezentau confesiuni, instituții, asociații, profesii etc. în majoritatea lor, cei 628 de delegați de drept făceau parte din rândurile burgheziei naționale, ale intelectualității, ale micii burghezii; un număr de 58 de delegați erau reprezentanți ai asociațiilor de meseriași, iar 18 delegați reprezentau organizațiile socialiștilor români. Reprezentanții țărănimii erau aleși prin circumscripțiile electorale (...)”¹⁵⁶ Fiecare dintre aceștia au urmat să fie prezenți în Sala Unirii la data de 1 Decembrie 1918 cu o împuternicire, denumită „credențional”. Multe dintre comunele care nu au avut delegați, au trimis în schimb „hotărâri”, prin care subscrișii se arătau solidari cu decizia ca toți românii să fie uniți sub un singur steag.

Înființată în anul 1888 la inițiativa Societății de Istorie, Arheologie și Științe Naturale din Alba, Muzeul National al Unirii Alba Iulia, așa cum este el cunoscut în prezent, păstrează în arhivele sale toate aceste dovezi.

În continuare prezint transcrierea fidelă a documentelor unirii, a celor care fac trimitere la unitatea administrativ teritorială a orașului Călan, pentru ilustrarea implicării elitei locale, a țăranilor români din comunitate, în realizarea marelui act de la 1 Decembrie 1918. De menționat că numele subscrișilor, unele maghiarizate, sunt citate exact.

---

¹⁵⁶ I. Gheorghiu, C. Nuțu, *Adunarea Națională de la Alba-Iulia, 1 decembrie 1918*, Editura Politică, 1968, p. 112.

Batiz

HOTĂRĂREA NOASTRĂ

Obștea poporului român din comuna Batiz, din îndemn propriu și fără nicio silă sau demenire din vreo parte, dă la iveală dorința fierbinte ce însuflețește inima fiecărui român și declară că voința sa nestrămutată este:

Voim să fim alăturați, împreună cu teritoriile românești din Ardeal, Banat, Ungaria și Maramureș, la Regatul României, sub stăpânirea Maiestății Sale, Regelui Ferdinand I.

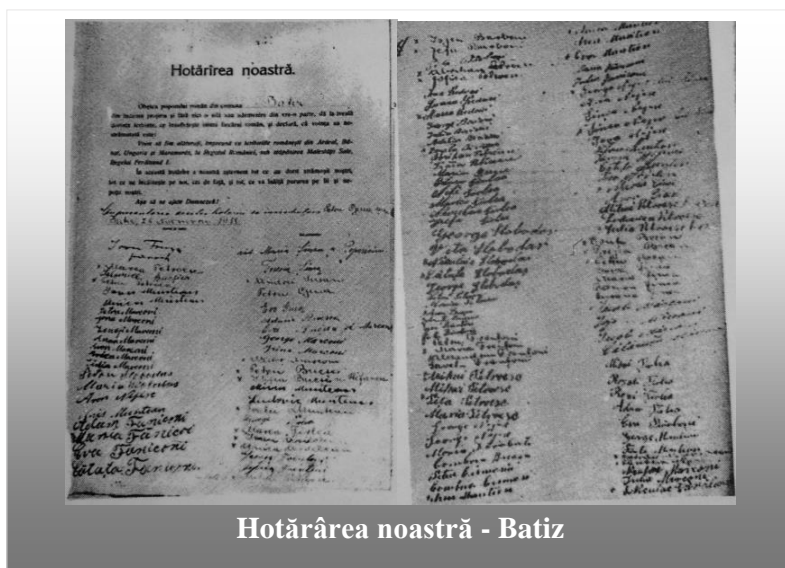
În această hotărâre a noastră așternem tot ce au dorit strămoșii noștri, tot ce ne încălzește pe noi, cei de față și tot ce va înălța pururea pe fiii și nepoții noștri.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Cu prezentarea acestei hotărâri se încredințează Petru Guia junior.

Batiz, 28 noiembrie 1918.

(Locul și data)¹⁵⁷

Hotărârea noastră - Batiz

¹⁵⁷ Arhiva Muzeului Național al Unirii Alba Iulia. Colecția documente, *Documentele Unirii*, vol. IV, f. 434-441.

Subscrierile:

- Ioan Truca, paroh
- Marea Petroesc
- Salomie Bacșiea
- Petru Petroesc
- Ioan Muntean
- Anica Muntean
- Petru Marconi
- Iona Marconi
- Zenofi Marconi
- Ana Marconi
- Aron Marconi
- Anica Marconi
- Lidia Marconi
- Petru Slobodaș
- Maria Slobodaș
- Aron Nejes
- Aniș Muntean
- Adam Faniconi
- Maria Faniconi
- Eva Faniconi
- Cătuța Faniconi
- Maria Șinca născută Popoviciu
- Teresia Șinca
- Andrei Susan
- Petru Guia
- Eva Guia
- Adam Bucșea
- Eva Bucșea născută Marconi
- George Marconi
- Irina Marconi
- Nistor Marconi
- Petre Bucșe
- Ilișca Bucșe, născută Ștefănesc
- Mina Muntean
- Ludovic Muntean
- Poalci Muntean
- George Țîrlea
- Marea Țîrlea
- Ioan Ardelean
- Anica Ardelean
- George Frențoni
- Jofica Frențoni
- Mihai Petroesc
- Ioșca Barboni
- Jefa Barboni
- Tita Barboni
- Abrahan Petroesc
- Jofica Petroesc
- Ioan Predoni
- Susana Predoni
- Marea Predoni
- George Birișoni
- Iulia Birișoni
- Adelia Birișoni
- Evuța Birișoni
- Abrihan Petroiesc
- Trăian Petroiesc
- Maria Bucșe
- Petru Țîrlea
- Neti Țîrlea
- Maria Țîrlea
- Niculae Țîrlea
- Jefa Țîrlea
- George Slobodaș
- Veta Slobodaș
- Niculaie Slobodaș
- Cătuța Slobodaș

- George Slobodaș
- Petru Petroesc
- Maria Petroesc
- Aron Bucșe
- Anuța Bucșe
- Ioja Barboni
- Căta Bucșe
- Petru Frențoni
- Marea Frențoni
- Alexandru Frențoni
- Saveta Frențoni
- Mihai Petroesc
- Mihai Petroesc
- Tița Petroesc
- Maria Petroesc
- George Nejes
- George Nejes
- Maria Dărăbanți
- Combria Bucșa
- Petru Cismașiu
- Combria Cismașiu
- Aron Muntean
- Anica Muntean
- Aron Muntean
- Eva Muntean
- Maria Fănici
- Iulia Fănici
- George Nejes lui Șinca
- Ana Nejes
- Șinca Nejes
- Șinca Nejes lui Șinca
- Ieva Nejes
- Pătru Muntean
- Cătuța Muntean
- Fică Ardelean
- Maria Cinci
- Aron Cinci
- Mihai Petroesc I. Vasile
- Ludovicu Petroesc
- Iulia Petroesc.
- Evuța Bocan
- Trejea Bocan
- Petru Bocan
- Ioan Șinca
- Maria Șinca
- Roman Șinca
- Susana Șinca
- Iacob Mărconi
- Ioja Mărconi
- Iacob Mărconi
- Călăruța Mărconi
- Mihai Țirlea
- Rozali Țirlea
- Adam Țirlea
- Rezi Țirlea
- Eva Barboni
- George Muntean
- Fiuța Muntean
- Gheorghe Nejes
- Paraschiva Nejes
- Nicolae Marconi
- Iulia Marconi
- Nicolae Dărăbanți
- Iosif Barboni
- Maria Barboni
- George Solea
- Maria Solea
- Fica Ocolisan
- George Ocolisan
- Nicolae Petroesc

- Rozali Petroesc
- Petru Ocolisan
- Fiuța Țîrlea
- Gheorghe Țîrlea
- Maria Țîrlea
- Cornel Muntean
- Maria Muntean
- Petru Muntean
- Ioan Drăghici
- Anișca Barboni
- Mihai Dănesc
- Iulia Dănesc
- Dumitru Tăcșeală
- Trejea Tăcșeală
- Niculaie Birișoni
- Maria Birișoni
- George Barboni
- Joja Barboni
- Joja Barboni
- Maria Barbon
- Jefa Barboni
- George Ardelean
- Marișca Ardelean
- Adam Ardelean
- Mina Ardelean
- Petru Ardelean
- Petru Ardelean
- Rozali Ardelean
- Fiuța Ardelean
- Jovu Muntean
- Jofica Muntean
- Aniși Barboni
- George Bucșe
- Petru Birișoni
- Jofica Birișoni
- Josefa Birișoni
- Petru Muntean
- George Muntean
- Fiuța Muntean
- Anișca Barboni
- Iojea Barboni
- Mihai Ștefănesc
- Isaia Barboni
- Iulia Ștefănesc
- Rezi Slobodași
- George Lung
- Evuța Lung
- Maria Predoni
- George Petroesc
- Ileana Petroesc
- Mina Petroesc
- Misi Varga
- Maria Varga
- Barisca Varga
- Clari Varga
- Maria Frențoni
- Iulia Frențoni
- George Marconi
- Jozefa Marconi
- Evuța Barboni
- George Barboni
- Ianăș Muntean
- Fica Muntean
- Valeri Muntean
- Jozefa Muntean
- George Modoran
- Marea Modoran
- Evuța Modoran
- Măria Ardelean
- Todor Bucșe

- Susana Bucșe
- Ioja Muntean
- Fica Muntean
- Maria Muntean
- George Muntean
- Eva Birișoni
- George Predoni
- George Predoni
- Maria Predoni
- Pătru Predoni
- Petru Predoni
- Jebi Predoni
- Ianăși Ardelean
- Maria Ardelean
- Niculaie Frențoni
- Eva Frențoni
- Zenofi Mărconi
- Ana Mărconi
- Nicolae Ignat
- Marea Ignat
- Ion Dărăbuș
- Julia Dărăbuș
- George Bistrean
- Nicolae Bucșe
- Maria Bucșe
- Jakob Solea
- Juliea Solea
- Abrihan Petroesc
- Julea Petroesc
- Lorinț Petroesc
- Evuța Petroesc
- Fiuța Ardelean
- George Barboni
- Necheta Barboni
- Tyția (sic!) Barboni
- Anica Barboni
- Niculaie Petroiesc
- Ievuța Petroiesc
- Petru Muntean
- Predoni Niculaie
- Ionaș Predoni
- Maria Predoni
- Petru Bucșa
- Valeri Bucșa
- Ioja Bucșa
- Eva Bucșa
- Petru Muntian
- Maria Muntian
- George Muntean
- Florinca Muntean
- Petru Muntean
- Erji Muntean
- Adam Muntean
- Aron Muntean
- Zarie Novac
- Ilișca Novac
- Lodovica Novac
- Petru Petroesc
- Veta Petroesc
- Aron Popa
- Ianoși Popa
- Solomia Popa
- Precup Siamu
- Fica Siamu
- Adam Vlad
- Maria Vlad
- Anisia Vlad
- Miclăuș Cazac
- Raveca Cazac
- Mariți Cazac

- Danăș Păcurari
- Anica Păcurari
- Treja Păcurari
- Raveca Trifan
- George Trifan
- Predoni Petru
- Evuța Predoni
- Ioja Predoni
- Veronica Predoni
- Iuliea Muntean
- Maria Muntean
- Linca Bucșe
- Josefa Bucșe
- Dumitru Filip
- Veronica Filip
- Petru Mărconi
- Iuliea Mărconi
- Petru Mărconi
- Ion Birișoni
- Maria Mărconi
- Nicolae Barboni
- Anișca Barboni
- Petru Birișoni
- Marea Birișoni
- Măria Birișoni
- Petru Birișoni

Călanul Mare

HOTĂRÂREA NOASTRĂ

Obșteea poporului român din comuna Călanul Mare¹, din îndemn propriu și fără nicio silă sau ademenire din vreo parte, dă la iveală dorința fierbinte ce însuflețește inima fiecărui român și declară că voința sa nestrămutată este:

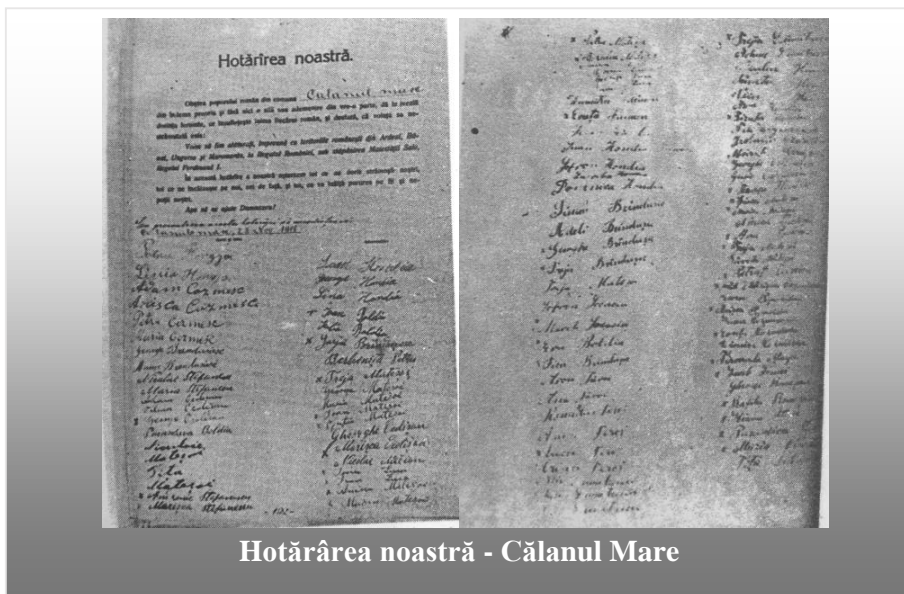
Voi să fim alăturați, împreună cu teritoriile românești din Ardeal, Banat, Ungaria și Maramureș, la Regatul României, sub stăpânirea Maiestății Sale, Regelui Ferdinand I.

În această hotărâre a noastră așternem tot ce au dorit strămoșii noștri, tot ce ne încălzește pe noi, cei de față și tot ce va înălța pururea pe fiii și nepoții noștri.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Călanul Mare, 28 noiembrie 1918

(Locul și data)¹⁵⁸

Hotărârea noastră - Călanul Mare

¹⁵⁸ *Ibidem*, vol. IV, f. 528-531.

Subscrierile:

- Pătru Hongya
- Livia Hongya
- Adam Cozmesc
- Anișca Cozmesc
- Petru Cozmesc
- Maria Cozmesc
- George Brendusiesc
- Anna Brendusiesc
- Nicolae Ștefănesc
- Maria Ștefănesc
- Adam Ocolișan
- Vilma Ocolișan
- George Ocolișan
- Paraschiva Boldia
- Niculae Mateșoi
- Tița Mateșoi
- Andronic Ștefănesc
- Marișca Ștefănesc
- Ioan Hondia
- George Hondia
- Lina Hondia
- Ioan Boldia
- Iulia Boldia
- Juja Brîndușesc
- Berbenița Petru
- Treja Mateșoi
- George Mateșoi
- Maria Mateșoi
- Ioan Mateșoi
- Oprița Mateșoi
- Gheorghe Ocolișan
- Marișca Ocolișan
- Nicolae Median
- Ioan Luca
- Irma Luca
- Anișca Mateșoi
- Maria Mateșoi
- Petru Mateșoi
- Rozalia Mateșoi
- George Luca
- Marișca Luca
- George Luca
- Irina Luca
- Dumitru Filimon
- Evuța Filimon
- Ioan Hondia
- Ioan Hondia junior
- Sofron Hondia
- Lucreția Hondia
- Domnica Hondia
- Simon Brîndușesc
- Adeli Brîndușesc
- Gheorghe Brîndușesc
- Treja Brîndușesc
- Treja Mateșoi
- Sofron Socaciu
- Mariți Socaciu
- Eva Boldia
- Fica Brîndușesc
- Aron Tăroi
- Ana Tăroi
- Romolus Teroi
- Anica Teroi
- Luca Teroi
- Crișca Teroi
- Ilie Dumitrescu
- Lidia Dumitrescu
- Ioan Dumitrescu
- Trejia Dumitrescu

- Adam Dumitrescu
- Niculae Hongya
- Saveta Hongya
- Nica Hongya
- Aron Hondia
- Firuța Hondia
- Filip Georgesc
- Ironim Georgesc
- Mariți Georgesc
- Gheorghe Cozmescu
- Gafia Cozmescu
- Raveca Hondia
- Sinea Mateșoi
- Maria Mateșoi
- Nicolae Puclișan
- Ana Puclișan
- Trejia Mateșoi
- Saveta Mateșoi
- Petruț Turcian
- văduva Marișca Cozmescu
- Gheorghe Popoviciu
- Anișca Popoviciu
- Ioan Cozmescu
- Evuța Cozmescu
- Dionisie Cozmescu
- Firoanda Maga
- Iacob Ionici
- Gheorghe Romoșan
- Rafila Romoșan
- Iliana Luca
- Paraschiva Turcian
- Maria Viserin
- Tița Filimon

Călanul Mic

HOTĂRÂREA NOASTRĂ

Obștea poporului român din Călanul Mic, din îndemn propriu și fără nicio silă sau ademenire din vreo parte, dă la iveală dorința fierbinte ce însufletește inima fiecărui român și declară că voința sa nestrămutată este:

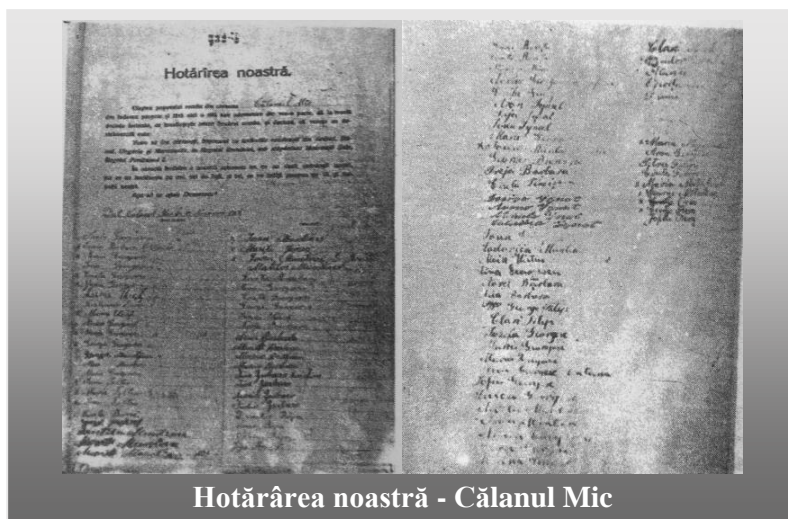
Voim să fim alăturați, împreună cu teritoriile românești din Ardeal, Banat, Ungaria și Maramureș, la Regatul României, sub stăpânirea Maiestății Sale, Regelui Ferdinand I.

În această hotărâre a noastră așternem tot ce au dorit strămoșii noștri, tot ce ne încălzește pe noi, cei de față și tot ce va înălța pururea pe fiii și nepoții noștri.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Dat Călanul Mic, la 15 noiembrie 1918.

(Locul și data)¹⁵⁹

Hotărârea noastră - Călanul Mic

¹⁵⁹ *Ibidem*, vol. IV, f. 532-535.

Subscrierile:

- Ioan Georgescu
- Ioan Bobora I. Vasile
- Aron Georgescu
- Ioan Georgescu
- Evuța Georgescu
- Maria Georgescu
- Zarie Uieț
- Costandin Tuza
- Maria Uieț
- Anica Georgoni
- Maria Georgescu
- George Georgescu
- Gyorgye Muntean
- Nica Muntean
- Maria Georgescu
- Ioan Toltean
- Maria Toltean
- Ioan Toltean
- Evuța Bucșa
- Gyorgye Grujeszk
- Pantilie Muntian
- Mariți Muntian
- Mariți Muntean
- Ioan Muntean
- Mariți Jojesc
- Ioan Muntean I. Ioan
- Matilvi Muntean
- Evuța Ardelean
- Aron Georgescu
- Evuța Georgescu
- George Georgescu
- Ioan Uieț
- Treja Barbara
- Aron Barbara
- Mariți Barbara
- Maria Barbara
- Maria Barbara
- Ion Barbara lui Ion
- Iion Barbara
- Mariți Barbara
- Iulie Barbara
- Dumitru Râpa
- Lina Râpa
- Valeriu Râpa
- Jiga Boriță
- George Boriță
- Evuța Boriță
- Mărișca Boriță
- Nicolae Georgesc a Rafinei
- Evuța Georgesc
- Aron Ignat
- Treja Ignat
- Ioan Ignat
- Maria Georgesc
- Ioan Muntean
- George Barbara
- Treja Barbara
- Evuța Timișan
- George Ignat
- Arone Ignat
- Nanuța Ignat
- Salvina Ignat
- Ioan Georgescu
- Lodovica Muntean
- Moise Uiețiu
- Lina Georgesc
- Aurel Barbara
- Fica Barbara
- George Filip

- Clari Filip
- Iozefa Georgesc
- Maria Georgesc
- Maria Dugaci
- Ioan Georgesc Catana
- Jofia Georgesc
- Liuca Georgesc
- Nicolae Muntean
- Anica Muntean
- Nicolae Cimporesc
- George Georgesc
- Marina Georgesc
- Clari Andreșesc
- Șandor Cazac
- Mariți Cazac
- Opriță Muntean
- Dumitru Craiu
- Jofica Craiu
- Ioan Craiu
- Anica Craiu
- Maria Neguiesc
- Aron Georgesc
- Petru Filip
- Evuța Filip
- Maria Mitulesc
- George Mitulesc
- George Ocoș
- George Ocoș
- Jofia Ocoș

Grid

HOTĂRÂREA NOASTRĂ

Obștea poporului român din comuna Grid, din îndemn propriu și fără nicio silă sau ademenire din vreo parte, dă la iveală dorința fierbinte ce însuflețește inima fiecărui român și declară că voința sa nestrămutată este:

Voim să fim alăturați, împreună cu teritoriile românești din Ardeal, Banat, Ungaria și Maramureș, la Regatul României, sub stăpânirea Maiestății Sale, Regelui Ferdinand I.

În această hotărâre a noastră așternem tot ce au dorit strămoșii noștri, tot ce ne încălzește

pe noi, cei de față și tot ce va înălța pururea pe fiii și nepoții noștri.

Cu prezentarea acestei hotărâri să încredințezi: Moisa Haic.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Grid, la 16/19 noiembrie 1918.

(Locul și data)¹⁶⁰

Hotărârea noastră - Grid

¹⁶⁰ *Ibidem*, vol. IV, f. 800-803.

Subscrierile:

- Petru Tămășoiu, preot
- Moisă Haic, jude comunal
- Zaharie Iacobesc
- George Lupulesc
- David Deminesc
- Teodor Deminesc
- Moise Lupulesc
- David Lupulesc
- Sandu Lupulesc
- Niculae Iacobesc
- Petru Iacobesc
- Todosie Șerbesc
- Ion Șerbesc
- Andrei Șerbesc
- Dumitru Muntean
- Oana Cioban
- Maria Cioban
- Todor Cioban
- Maria Mândresc
- Solomia Mândresc
- Toma Țițiu
- Marta Țițiu
- Maria Țițiu
- Vasilie Cioban
- Lazăr Butei
- Paraschiva Butei
- Ion Șerbesc
- Gașpar Șerbesc
- Savu Șerbesc
- Saveta Deminesc
- Ion Țițiu
- Sântioana Țițiu
- George Țițiu
- Maria Deminesc
- Nicolae Deminesc
- Toma Deminesc
- Maria Deminesc
- Ion Buta
- Maria Buta
- Ion Deminesc
- Rafila Deminesc
- Nicolae Șerbesc
- Maria Șerbesc
- Nicolae Jurj
- Todosie Șerbesc
- Eva Șerbesc
- Maria Șendresc
- Ion Șendresc
- David Șendresc
- Rafila Șendresc
- Avram Monulesc
- Sântioana Monulesc
- Sandru Monulesc
- Maria Monulesc
- Mariș Monulesc
- Maria Monulesc
- Maria Monulesc
- Gașpar Monulesc
- Todor Burduș
- Lazăr Lescoi
- Stanca Lescoi
- Nicolae Deminesc
- Maria Deminesc
- Lescuți Deminesc
- Brândușa Deminesc
- Maria Jurj
- Sântioana Hinț
- Lazăr Hinț
- Iacob Șteau

- Marina Șteau
- Lidia Șteau
- David Șendresc
- Maria Șendresc
- David Lupulesc
- Avram Lupulesc
- Maria Lupulesc
- Petru Țițiu
- Marina Lescoi
- Mârza Șteau
- Petru Șteau
- Salomia Șteau
- Nicolae Șteau
- Pavel Șteau
- Maria Haic
- Rafila Haic
- Ion Terhetea
- Marișca Terhetea
- Maria Șendresc
- Maria Lescoi
- Pantilie Haic
- Maria Haic
- Moisă Lupulesc
- Caluța Lupulesc
- Macedon Lupulesc
- Maria Lupulesc
- Todosie Burduș
- Maria Burduș
- Eva Burduș
- Maria Lupulesc
- Ion Lescoi
- Eva Lescoi
- Ion Jurj B.
- Ion Calina
- David Jurj
- Saveta Calina
- Nicolae Lupulesc
- Maria Lupulesc
- Ilie Șendresc
- Oprița Șendresc
- Maria Șendresc
- Partenie Șendresc
- Marina Șendresc
- Candachia Mare
- Iacob Șerbesc
- Ion Terhetea
- Ion Haic
- Moisă Haic
- Oprița Terhetea
- Dumitru Mare
- Maria Mare
- George Terhetea
- Chiva Terhetea
- Avram Terhetea
- Reveca Terhetea
- Ion Terhetea
- Toma Burduș
- Nicolae Bucurean
- Maria Bucurean
- Petru Ionici
- Lazăr Ionici
- Nicolae Ionici
- George Lupulesc
- Moisă Lupulesc
- George Lupulesc
- Ion Calina
- George Calina
- George Lupulesc
- George Lescoi
- David Calina

- Ion Șendresc
- George Calina
- George Cioban
- Rafila Cioban
- Trăilă Cioban
- Avram Țițiu
- Nicolae Țițiu

Nădăștia de Jos

HOTĂRÂREA NOASTRĂ

Obștea poporului român din comuna Nădăștia Inferioară, din îndemn propriu și fără nicio silă sau ademenire din vreo parte, dă la iveală dorința fierbinte ce însuflețește inima fiecărui român și declară că voința sa nestrămutată este:

Voim să fim alăturați, împreună cu teritoriile românești din Ardeal, Banat, Ungaria și Maramureș, la Regatul României, sub stăpânirea Majestății Sale, Regelui Ferdinand I.

În această hotărâre a noastră așternem tot ce au dorit strămoșii noștri, tot ce ne încălzește pe noi, cei de față și tot ce va înălța pururea pe fiii și nepoții noștri.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Nădăștia Inferioară, la 28 noiembrie 1918

(Locul și data)¹⁶¹

¹⁶¹ *Ibidem*, vol. V, f. 127-134.

Subscrierile:

- George Rain, preot
- Maria Rain
- Ioan Stanciu
- Maria Stanciu
- Ioan Stanciu
- Aron Stănculea
- Iuția Stenculea
- Betușca Stenculea
- George Frenționi
- Iancu Frenționi
- Anica Frenționi
- Neti Frenționi
- Șandor Bugyul
- Raveca Bugyul
- Joan Chitidean
- Marta Chitidean
- Iancu Hondia
- Maria Hondia
- Laslo Bughiul
- Maria Bughiul
- Gafia Popovici
- Ioan Popovici
- Maria Popovici
- Gașpar Bughiul
- Aron Bugyul
- Dionisie Hongya
- Victoria Hongya
- Aron Gyorgyan
- Lucreția Gyorgyan
- Dionisie Georgean
- Tiția Georgean
- Maria Georgean
- Ioan Cocoși
- Betușca Cocoși
- Ioan Georgean
- Tiția Georgean
- Nănuția Georgean
- Dionisie Popovici
- Maria Popovici
- Iozefa Popovici
- Ianăși Stanciu
- Maria Stanciu
- Betușca Bugyiul
- Aron Bughiul
- Ianoș Gyorgyan
- Claria Gyorgyan
- Aron Gyorgyan
- Petru Frenționi
- Petru Frenționi
- Maria Frenționi
- George Cerbelev
- Rojica Cerbelev
- Ioan Frenționi
- Maria Frenționi
- Matilda Stanciu
- Raveca Stanciu
- Anica Danciu
- Marta Stanciu
- Nicolae Stanciu
- Aron Stanciu
- Iozefa Stanciu
- Antonie Bughiul
- Anișca Bughiul
- Carol Bughiul
- Ioan Novac
- Anișca Novac
- Ioan Novac
- Maria Novac
- Aron Gyorgyony

- Tița Gyorgyony
- Ioan Gyorgyony
- Iozefa Gyorgyony
- Maria Georgean
- Valeria Georgean
- George Georgean
- Aron Georgean
- Sofia Georgean
- Sofia Bughiul
- Jigmond Bughiul
- Ludovica Bughiul
- Laieși Bughiul
- Anti Bughiul
- Berți Bughiul
- Anica Bughiul
- Abri Bughiul
- Rozalia Bughiul
- Ioan Frenționi
- Maria Frenționi
- Tiția Bughiul
- Ioan Crețiu
- Raveca Crețiu
- Maria Cocoș
- Petru Judele
- Maria Judele
- Lazăr Stanciu
- Iozefa Stanciu
- Ioan Crețiu
- Tiția Crețiu
- Evuția Crețiu
- Aron Crețiu
- Iozefa Crețiu
- George Stanciu
- Betușca Gheorgheoni
- Iancu Cocoși
- Anișca Cocoși
- Aron Cocoși
- Ion Todoran
- Ion Todoran
- Maria Todoran
- Ioan Cocoș
- Ianăș Cocoș
- Tiția Cocoș
- Maria Cocoș
- Ioan Crăciunescu
- Raveca Crăciunescu
- Aron Creciunescu
- Tiția Creciunescu
- Nicolae Creciunescu
- George Creciunescu
- Ianăș Creciunescu
- Tiția Creciunescu
- Ioan Stanciu
- Clari Stanciu
- Maria Stanciu
- Ioan Stanciu
- Mariți Creciunescu
- Savia Creciunescu
- Ioan Todoroni
- Maria Todoroni
- Ion Kracsuneszk
- Angela Kracsunesk
- Ion Kracsunesk
- Karol Judele
- Anica Judele
- Carol Judele
- Ludovica Judele
- Anti Bughiul
- Marta Bughiul
- Anișca Bughiul

- Adam Lup
- Maria Lup
- Betușca Lup
- Aron Todorony
- Mariți Todorony
- Ioanu Todorony
- George Frenționi
- Sofia Frenționi
- Maria Judele
- Tiția Frenționi
- Treja Mihuționi
- Ioan Stanciu
- Raveca Stanciu
- Clari Stanciu
- George Chindreș
- Ioan Chindreș
- Fira Chindreș
- Ioan Stanciu
- Maria Stanciu
- Nicolae Stanciu
- Ianăș Stanciu
- Maria Stanciu
- Tiția Todoroni
- Ștefan Bughiul
- Maria Bughiul
- Leorințiu Bughiul
- Ioan Todoroni
- Anna Todoroni
- Toma Todoroni
- Aron Todoroni
- Ianăș Todoroni
- Maria Todoroni
- Marta Todoroni
- Ianăș Todoroni
- Nănuția Prodan
- Ioan Todoroni
- Betușca Todoroni
- Ioan Frenționi
- Cătuția Frenționi
- Mariți Frenționi
- Tiția Mihuționi
- Liviu Beza
- Ludovica Beza
- Aron Frenționi
- Netti Frenționi
- Aron Frenționi
- Anți Bughiul
- Rojica Bughiul
- Lazăr Prodan
- Maria Prodan
- Dionisie Frenționi
- Evuția Frenționi
- Ivan Cocoș
- Maria Cocoș
- Maria Cocoș
- Laeș Bughiul
- Maria Bughiul
- Ioan Frenționi
- Nicolae Cocoși
- Maria Cocoși
- George Judele
- Anica Judele
- Iosif Judele
- Sofica Judele
- Ianăș Judele
- Vilma Judele
- Ioan Danciu
- Anișca Danciu
- Ianăș Danciu
- Rafila Danciu

- Sofia Danciu
- Șandor Bughiul
- Tiția Bughiul
- Dionisie Frenționi
- Maria Frenționi
- Aron Frenționi
- Tiția Frenționi
- Maria Frenționi
- Aron Frenționi
- Opreța Frenționi
- Aron Frenționi
- Maria Frenționi
- Aron Frenționi
- Dionisie Stanciu
- Maria Stanciu
- Aron Frenționi
- Maria Frenționi
- Iancu Frenționi
- Tiția Frenționi
- Ioan Stanciu
- Sofica Stanciu
- Ianăș Stenculea
- Betușca Stenculea
- Evuța Cerbeleu
- Aron Stanciu
- Evuța Hondia
- Miclăuș Stanciu
- Maria Stanciu
- Lazăr Stanciu
- Sofica Stanciu
- Maria Stanciu
- Maria Stanciu
- Ioan Popovici
- Maria Popovici
- Aron Prodan
- Nănuția Prodan
- Ioan Prodan
- Clari Prodan
- Maria Frenționi
- Catinca Hondia
- Ioan Prodan
- Tiția Prodan
- Ianăș Stanciu
- Rojica Stanciu
- Anica Cocoș
- Sofica Prodan
- Maria Crișan
- Ioan Vălean
- Evuța Vălean
- Anica Niculescu
- Tiția Todoroni
- Ianăș Frenționi
- Laeș Bughiul
- Evuția Bughiul
- Valeriu Bughiul
- Alexandru Stanciu
- Gafia Stanciu
- Petru Georgeon
- Iudita Georgeon
- Lina Georgeon
- Aron Stanciu
- Maria Stanciu

Ohaba Streiului

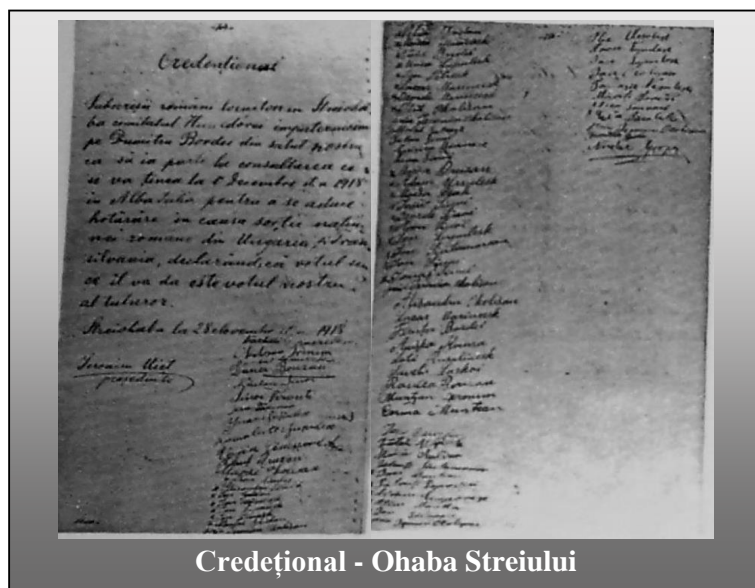
CREDEȚIONAL

Subscrișii români, locuitori în Streiohaba comitatul

Hunedoarei, împuternicim pe Dumitru Bordei din satul nostru ca să ia parte la consultarea ce se va ține la 1 decembrie st.n. 1918 în Alba-Iulia pentru a se aduce hotărâre în cauza sorții națiunii române din Ungaria și Transilvania, declarând că votul său ce îl va da este votul nostru al tuturor.

Streiohaba, la 28 noiembrie st.n. 1918.

Ieronim Uieț, președinte¹⁶²

Credețional - Ohaba Streiului

¹⁶² *Ibidem*, vol. II, f. 849-850.

Subscrierile:

- Ieronim Uieț, președinte
- Bărbații de încredere:
- Ocoliașan Ironim
- Danci Bruzan
- Niculaie Sinoi
- Sinoi Vizanti
- Ieva Pădurian
- Iuon Lupulesc
- Romoluți Lupulesc
- Vojin Cimporesc
- Pătruț Bruzan
- Mara Okoliașan
- Gridan Niculae
- Alisandru Tălabă
- Ion Gridan
- Ion Mîndresk
- Ion Lupulesc
- Ion Ionașc
- Niculae Gridan prin Ieronim Okoliașan
- Nelia Gridan
- Moisă Marinesk
- Voin Bordei
- Moisă Lupulesc
- Ion Petresk
- Lazăr Marinesc
- Deorde Marinesc
- Ilie Ocoliașan prin Ieronim Okoliașan
- Moisă Petresc
- Petru Sinoi
- Anisica Mărinesc
- Lina Sinoi
- Moisă Bruzan
- Adam Ursulesk
- Moisă Deak
- Iosif Sinoi
- Deorde Sinoi
- Aron Sinoi
- Ion Lupulesc
- Ion Sîntâmărean
- Ion Sinoi
- Ionaș Sinoi prin Ieronim Okoliașan
- Alisandru Okoliașan
- Lazăr Marinesc
- Firuța Bordei
- Anișka Komșa
- Lati Rusalinesk
- Saveta Lăskoi
- Raveca Bruzan
- Muntean Ieronim
- Cozma Muntean
- Ion Bruzan
- Zătei Mărinesc
- Moisă Okoliașan
- Pătruți Sîntâmărian
- Ion Muntian
- Pătruț Popovici
- Avram Cimporesc
- Atim Manda
- Ion Pădurar prin Ironim Ocoliașan
- Ilie Ursulesc
- Aron Lupulesc
- Ion Lupulesc
- Ion Ocoliașan
- Todosie Negulesc

- Mariți Bordei
- Nica Prunaci
- Eva Băcălete prin Ieronim
Ocolișan
- Dumitru Bordei
- Nicolae Groza

Sâncrai

HOTĂRÂREA NOASTRĂ

Obștea poporului român din comuna Sâncraiu1, din îndemn propriu și fără nicio silă sau ademenire din vreo parte, dă la iveală dorința fierbinte ce însuflețește inima fiecărui român și declară că voința sa nestrămutată este:

Voim să fim alăturați, împreună cu teritoriile românești din Ardeal, Banat, Ungaria și Maramureș, la Regatul României, sub stăpânirea Majestății Sale, Regelui Ferdinand I.

În această hotărâre a noastră așternem tot ce au dorit strămoșii noștri, tot ce ne încălzește pe noi, cei de față și tot ce va înălța pururea pe fiii și nepoții noștri.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Cu prezentarea acestei hotărâri să încredințăm
Sâncraiu, la 29 noiembrie 1918.

(Locul și data).¹⁶³

Hotărârea noastră - Sâncrai

¹⁶³ *Ibidem*, vol. V, f. 307-313.

Subscrierile:

- Aron Tuza
- Pătruț Tuza
- Mărișca Muntean
- Nicolae Ignat
- Mărișca Ignat
- George Novac
- Laieș Suci
- Silvia Suci
- Ioan Franțoni
- Georgiu Șincu
- Toma Tuza
- Zsigmond Timișan
- Măriș Timișan
- Iulia Timișan
- Nicolae Timișan
- Jăfa Șinca
- Nicolae Muntean
- Clari Muntean
- Laieș Suci
- Aureliea Suci
- George Buda
- Gașpar Ignat
- Ion Muntean
- George Novac
- George Șinca junior
- Nicolae Șinca
- Zigmon Suci
- Pădurean Jiga
- Gheorghe Furca
- Ion Șinca
- Ioanisie Pădurean
- Iuon Tuza
- Pavel Pădurean
- Anișca Pădurean
- Iulia Pădurean
- Veta Pădurean
- Iuon Muntean
- George Muntean
- Maria Muntean
- Iuon Pădurean
- George Pădurean
- Trejia Pădurean
- Veta Pădurean
- Maria Pădurean
- Fica Muntean
- Iuon Hondea
- Tiția Novac
- Berți Angel
- Sofron Novac
- Maria Anghel
- Anișca Novac
- Iuon Novac
- Anica Șinca
- Maria Ponța
- Zaharia Ponța
- Mariuția Ponța
- Sofia Ponța
- Mărișca Mezei
- Zaharie Mezei
- Fica Tuza
- George Mezei
- George Tuza
- Maria Tuza
- George Timișan
- Fica Timișan
- Aron Mezei
- Lorințiu Muntean
- Toma Mezei
- Clari Mezei

- Ștefan Șinca
- George Șinca
- Zamfir Pădurean
- Petru Pădurean
- Anișca Pădurean
- Trejia Pădurean
- Iozefa Pădurean
- Trejia Șinca
- Iuon Muntean
- Anna Muntean
- Elena Șinca
- George Muntean
- Anica Muntean
- Cozmesc Petruțiu
- Iuțea Muntean
- Galeni Stănculea
- Zacheiu Tuza
- Iuon Tuza
- Jofia Tuza
- George Novac
- Didi Novac
- Toma Timișan
- George Timișan
- Trejia Timișan
- Alesandru Muntean
- David Muntean
- Trejia Muntean
- Nicolae Muntean
- George Muntean
- Maria Muntean
- Anișca Mezei
- Ileana Muntean
- Anica Șinca
- Ion Muntean
- Trejia Muntean
- Mariți Buda
- George Muntean
- George Muntean junior
- Jofia Muntean
- Anica Muntean
- Fica Muntean
- Valeri Boriția
- Anica Suciu
- Trejia Suciu
- George Muntean
- Rojica Pădurean
- Ianeș Furca
- Elena Furca
- Anica Șinca
- Mariți Șinca
- Iuon Ignat
- Firuția Ignat
- George Muntean
- Gasper Muntean
- Iozefa Ignat
- Nicolae Șinca
- Anica Șinca
- George Novac
- Nicolae Timișan
- Agafia Timișan
- George Novac
- Aron Novac
- Maria Novac
- Petruțiu Judele
- Marișca Judele
- Aurel Suciu
- Vilma Muntean
- George Șinca
- Nicolae Tuza
- Anica Muntean

- Anica Șinca
- Valeri Șinca
- Maria Muntean
- Anișca Tuza
- Ignat Muntean
- Jujia Șinca
- Iuon Ignat
- Sorica Ignat
- Toma Novac
- Toma Șinca
- Anișca Suci
- Anica Șinca
- Iuon Muntean
- Iuon Muntean junior
- Daniel Muntean
- Cruciția Șinca
- Iuon Ignat
- Anica Ignat
- Adam Ardelean
- Jofia Ardelean
- Nicolae Muntean
- Aron Frențoiu
- Nicolae Novac
- Maria Novac
- Iuon Muntean
- Jofia Muntean
- Nicolae Novac
- Anișca Novac
- Maria Mezei
- Zafir Pădurean
- Maria Pădurean
- Petru Barb
- Ilișca Barb
- Maria Șinca
- Petru Ignat
- Clari Ignat
- Todor Muntean
- Maria Muntean
- Novac Novac (sic!)
- Mariți Novac
- Mihai Ledari
- Trejia Muntean
- Iuon Muntean
- Marișca Muntean
- Aron Novac
- Marișca Novac
- George Ignat
- Toma Ignat
- Iuon Ignat
- George Muntean
- Zacheiu Muntean
- Iuon Muntean
- Iuon Muntean junior
- George Muntean junior
- Simon Șinca
- Trejia Șinca
- Petru Muntean
- Iuon Muntean
- Evuția Șinca
- Ludovica Ponța
- Simion Muntean
- Iuon Muntean
- Iuon Novac
- George Novac
- Zacheiu Ignat

Prin Nicolae Șinca notar

Sântămăria de Piatră

HOTĂRĂREA NOASTRĂ

Obștea poporului român din comuna Sântă Măria de Piatră, din îndemn propriu și fără nicio silă sau ademenire din vreo parte, dă la iveală dorința fierbinte ce însuflețește inima fiecărui român și declară că voința sa nestrămutată este:

Voim să fim alăturați, împreună cu teritoriile românești din Ardeal, Banat, Ungaria și Maramureș, la Regatul României, sub stăpânirea Maiestății Sale, Regelui Ferdinand I.

În această hotărâre a noastră așternem tot ce au dorit strămoșii noștri, tot ce ne încălzește pe noi, cei de față și tot ce va înălța pururea pe fiii și nepoții noștri.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Cu prezentarea acestei hotărâri se încredințează

Sânta Măria de Piatră, 1918, 15/28 noiembrie

(Locul și data).¹⁶⁴

Hotărârea noastră - Sântămăria de Piatră

¹⁶⁴ *Ibidem*, vol. V, f. 315-322.

Subscrierile:

- Popovici Eugen
- George Petrecăloi
- Anica Popovici
- Adam Todoran
- Silvia Todoran
- Bistriian Nikulae
- Maier Eva
- Petru Todoran
- Iozefa Todoran
- Ioan Petrăcăloi
- Mariți Petrecăloi
- Ciorgari Peter
- Maria Ciorogari
- Terhetya Lazăr
- Terhetya Ticza
- Ioșca Toma
- Maria Toma
- Aron Durlesc
- Ileana Alexoi
- Aron Popovici
- Letiția Popovici
- Petre Bistriian
- Ludovica Bistriian
- George Bistriian
- Anica Bistriian
- Gheorghe Petrecăloi
- Marișca Petrecăloi
- George Durlesc
- Maria Durlesc
- Gyorgye Popovici
- Marișica Popovici
- Șandor Durlesc
- Fiuța Durlesc
- Petru Urican
- Evuța Urican
- Alexandru Durlesc junior
- Petrecăloi Aron
- Petrecăloi Maria
- Bîrcian Niculae
- Bîrcian Jefa
- Popovici Nicolîță
- Popovici Marina
- Todosoi Anica
- Ioan Gavirloi
- Ileana Gavirloi
- Durlesc Ioan
- Durlesc Anna
- Bistriian Ioan
- Bistriian Maria
- Zaharia Stencioi
- Maria Stencioi
- Petru Stencioi
- Lucreția Stencioi
- Ion Czîrlea
- Czîrlea Maria
- Niculae Urian
- Lidia Urian
- Demian Marinesc
- Maria Marinesc
- Moisă Bertoi
- Maria Bertoi
- Ioan Georgesc
- Evuța Georgesc
- George Bistrean
- Maria Bistrean
- Laurian Barbara
- Eva Barbara
- Iovița Barbara
- Maria Bertoi

- Sofron Marc
- Evuția Marc
- Ioan Bertoi
- Silvia Bertoi
- Aron Deminesc
- Ion Deminesc
- Oprița Deminesc
- Medru Barb
- Ileana Barb
- Ioan Stăncioi
- Maria Stăncioi
- George Stăncioi
- Maria Stăncioi
- Vlădiciai Petru
- Maria Vlădiciai
- Petru Vlădiciai
- Maria Vlădiciai
- Ioan Bunea
- Evuța Bunea
- Ioja Stăncioi
- Anika Stăncioi
- Iuan Mărinesc
- Maria Mărinesc
- Lapadatoi Gyorgye
- Bretean Maria
- Petricăloi George
- Petricăloi Lidi
- Bistriian Ilie
- Bistriian Marișca
- Krecsunesk Lica
- Krecsunesk Maria
- Simion Bistrean
- Lidia Bistrean
- Lăpădătoi Nikulae
- Lăpădătoi Evuța
- Lăpădătoi Aron
- Lăpădătoi Maria
- Marinesc Petru
- Maria Marinesc
- Petrecăloi Peter
- Petrecăloi Savia
- Muntean Nistor
- Muntean Lidia
- Damynesk Ion
- Damynesk Letiția
- Petrecăloi Ioan
- Petrecăloi Oprița
- Frențoni Nicolae
- Frențoni Lidea
- Găvirloi Ioan
- Găvirloi Maria
- Ciorogari Ianoș
- Petru Bistrean
- Saveta Bistrean
- Vlădicioi Adam
- Eva Vlădicioi
- Dida Lăpădătoi
- Matei Lăpădătoi
- Ianăș Durlesc
- Evuția Durlesc
- Ilie Secelean
- Valeria Secelean
- Nicolae Durlesc
- Evuția Durlesc
- Ioan Durlesc
- Ana Durlesc
- Petru Bistriian
- Opriția Bistriian
- Ioan Bumbea
- Ileana Bumbea

- Gyorgye Bunea
- Maria Bunea
- Deba Bumbea
- Bintriu Ion
- Bintriu Maria
- Ioja Deminesc
- Maria Deminesc
- Ioan Bertoi
- Mariți Bertoi
- Ion Secelean
- Petru Secelean
- Oprița Secelean
- Moise Lapedetoi
- Rosalia Pepedetoi
- Nicolae Bistran
- Maria Bistran
- Ioan Deminesc
- Eva Deminesc
- Moise Todosoi
- Ana Todosoi
- Aron Todosoi
- Aron Crăciunescu
- Oprița Crăciunesc
- Silvia Crăciunesc
- Bretean Petru
- Bretean Jefa
- Atim Gilea
- Todoran Romulus
- Alecsei Anișca
- Todoran Gyorgye
- Bistrean Iozefa
- Matei Lapadatoi
- Todosoi George
- Gheorghe Stoian
- Maria Secelean
- Marișca Stoian

Streiu

CREDENȚIONAL

Noi, subscriși, adevărim prin aceasta că în adunarea noastră, a poporului român din comuna Streiu, ținută în 27 noiembrie nou a.c., a fost ales delegat pentru Adunarea Națională care se va ține în 1 decembrie a.c. la Alba-Iulia, Toma Baic din Streiu.

Streiu (Zeijkfalvala), 27 noiembrie 1918.

Georgiu Medrea

preot

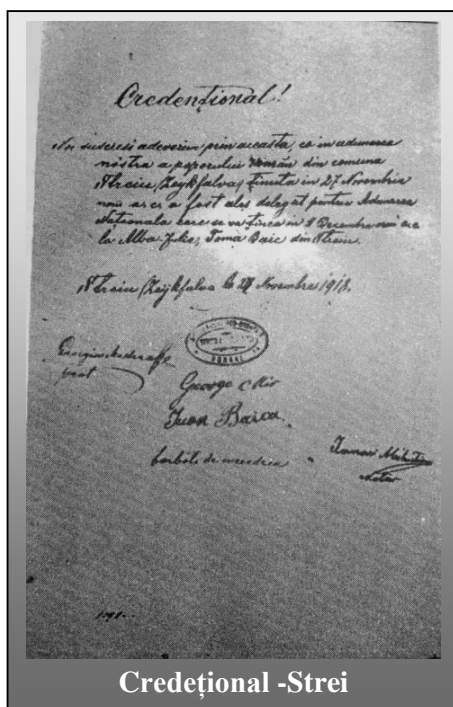
bărbați de încredere

George Mir

Iuon Baicu¹⁶⁵

Ianosi Mihuțan

notar

¹⁶⁵ *Ibidem*, vol. II, f. 845.

Strei-Săcel

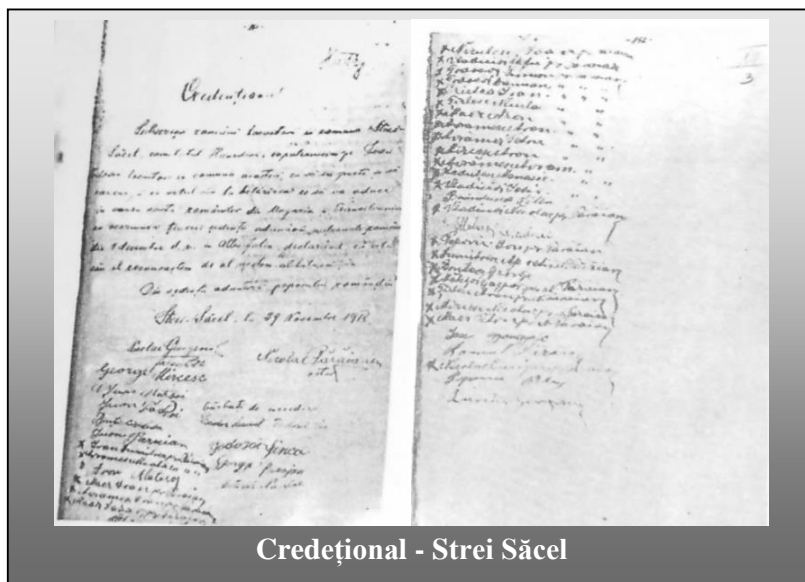
CREDEȚIONAL

Subscrișii români locuitori în comuna Strei-Săcel, comitatul Hunedorii, împuternicim pe Ioan Todosoi, locuitor în comuna noastră, ca să ia parte și să concurgă cu votul său la hotărârea ce se va aduce în cauza sorții românilor din Ungaria și Transilvania cu ocazia ținerii ședinței adunării naționale române din 1 decembrie st.n. în Alba-Iulia, declarând că votul său îl recunoaștem de al nostru al tuturor.

Din ședința adunării poporului român din Strei-Săcel, la 29 noiembrie 1918.

Nicolae Georgescu
președinte

Nicolae Părăianu
notar¹⁶⁶

Credețion - Strei Săcel

¹⁶⁶ *Ibidem*, vol. II, f. 851-852.

Subscrierile:

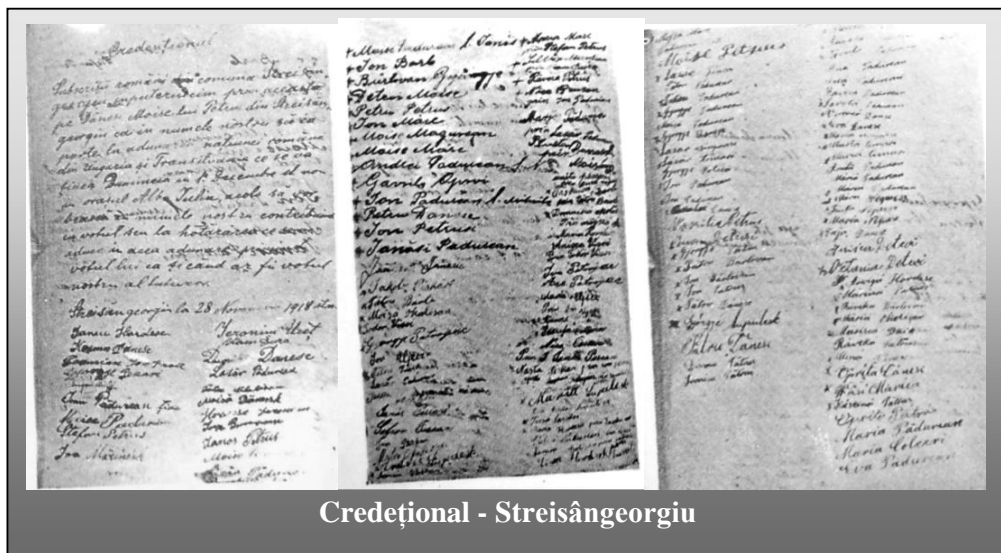
- George Mircesc
- Iuon Mateșoi
- Iuon Todosoi
- Benți Cicidean
- Ioan Părăian
- Ioan Dumitrescu
- Avramesc Nicolae
- Aron Măteșoi
- Maer Ioan
- Avramesc Ioan
- Maer Lazăr
- Todosoi Ion
- Tudosoși Șinca
- Gyorgye Părăian
- Mateșoi Niculae
- Niculesc Ioan
- Vlădicioi Ștefu
- Todosoi Simion
- Todosoi Dămiean
- Cristea Ioan
- Țirlesc Niculae
- Maer Aron
- Avramesc Aron
- Avramesc Petre
- Mircesc Aron
- Avrămesc Avram
- Răduțesc Manasie
- Vlădicioi Iosif
- Brîndușesc Peter
- Vlădicioi Nicolae
- Mateșoi Niculaie
- Popovici Ion
- Dumitresc Apostu
- Bontea George
- Măteșoi Gașpar
- Țirlesc Aron
- Mircesc Nicolae
- Maer Petru
- Ion Gyeorgyesc
- Romul Părăian
- Nicolae Ciorogari
- Popovici Petru
- Lucreția Georgescu

Streisângeorgiu

CREDEȚIONAL

Subscrișii români din comuna Streisângeorgiu împuternicim prin aceasta pe Dănesc Moise lui Petru, din Streisângeorgiu ca în numele nostru să ia parte la adunarea națiunii române din Ungaria și Transilvania ce se va ține duminică în 1-a decembrie st. nou în orașul Alba Iulia, acolo să vorbească în numele nostru contribuind cu votul său la hotărârea ce se va aduce în acea adunare primind votul lui ca și când ar fi votul nostru al tuturor.

Streisângeorgiu, la 28 noiembrie 1918 st. n.¹⁶⁷

¹⁶⁷ Ibidem, vol. II, f. 835-838.

Subscrierile

- Iancu Hordesc
- Kozma Dănesc
- Păduran Ion Troie
- Gyeorgye Pescari
- Eugen Uiețu
- Ioan Pădurean Țida
- Moise Pădurian
- Ștefan Petruș
- Ion Mărinesk
- Ieronim Uieț
- Vain Dura
- Dumitru Dănesc
- Lazăr Pădurean
- Pătru Okolișan
- Moisă Dănesk
- Hordesc Ieronim
- Ion Bruyzsan
- Ianoș Petruș
- Moise Pădurean
- Lazăr Pădurean
- Romolos Pădurian
- Moise Pădurean I. Ianăș
- Ion Barb
- Burlovan Gyorgye
- Detcoi Moise
- Petru Petruș
- Ion Marc
- Moise Măgurean
- Moise Marc
- Andrei Pădurean I. N.
- Gavrilă Oproi
- Ion Pădurean I. Mihailă
- Petru Dănesc
- Ion Petruși
- Ianăși Pădurean
- Ianăși Ianasic
- Iakob Peskari
- Pătru Barb
- Moisă Okolișan
- Todor Vișoi
- Gyorgye Patrajeszc
- Ion Ujecz
- Pătru Inesk
- Lazăr Pădurian
- Iuon Lăskoi
- Ianăș Pescari
- Sofron Pescari
- Ion Peskari
- Matei Okolișan
- Andrei Lupulesk
- Simion Peskari
- Maria Marc prin Ștefan Petrus
- Silvia Muntian prin Vain Dura
- Răveca Petruș
- Nicu Bruzan prin Ion Păduran
- Marja Păduran prin Lazăr Pădurean
- Saveta Dănesk prin Moisă Dănesc
- Anița Pescari prin David Negulesk
- Pășkuca Barb prin Pătru Barb
- Domnika Okolișan prin Moisă Okolișan
- Maria Hordesc
- Anișca Vișoi prin Todor Vișoi
- Eva Patrojeszc
- Ana Patrojeszc
- Maria Ujecz prin Ion Ujecz

- Anucza Inesk
- Pascuța Pădurean
- Nica Pescari prin Ianaș Pescar
- Nasta Peskari prin Ion Peskari
- Oprița Pescari Ragács prin Simion Ragác
- Maria Lupulesk
- Ticza Lászkoi
- Maria Hordesk prin Ianku Hordesk
- Valeri Pădurean prin Lazăr Pădurean
- Sănfira Okolișan prin Pătru Okolișan
- Lina Hordesz
- Mojsa Marc
- Pădurean Pătru
- Moise Petru
- Lazăr Șinca
- Pătru Pădurean
- Pătru Pădurean
- Gyorgye Pădurean
- Moisă Pădurean
- Gyorgye Dănesc
- Lazăr Cimporesc
- Lazăr Timari
- Gyorgye Rottiea
- Ion Pădurean
- Ion Pădurean
- Nikulae Dănesc
- Vaszilie Petruș
- Iuon Detcoi
- Gyorgye Pătruș
- Pătru Bârlovan
- Ion Bârlovan
- Ion Pătruș
- Pătru Dănesc
- Gyorgye Lupulesc
- Pătru Dănesc
- Dumu Pătruș
- Ironim Pătruș
- Maria Petruș
- Săveta Pădurean
- Jevuța Pădurean
- Ana Pădurean
- Nica Pădurean
- Raveca Pădurean
- Saveta Pădurean
- Vironica Dănesc
- Eva Dănesc
- Maria Csinporesc (sic!)
- Marta Timari
- Maria Timari
- Anița Pădurean
- Maria Pădurean
- Maria Pădurean
- Maria Negulesc
- Fiuța Negulesc
- Maria Negulesc
- Treja Dănesc
- Anișca Detcoi
- Octavia Detcoi
- Arviga Hordesc
- Mărina Pătruș
- Răveka Bârlovan
- Măria Okolișan
- Mărișca Baik
- Răveka Pătruș
- Mina Dănesc
- Oprița Dănesc

- Wăsi Maria
- Kristina Pătruș
- Oprița Pătruș
- Maria Pădurean
- Maria Colceri
- Eva Pădurean
- Pătru Pădurean
- Ion Hordesk
- Nimu Hordesk
- Pătru Okolișan
- Moisă Pădurean
- Hordeszki Dumitru
- Nikulae Nancs
- Pătru Sucs
- Moisă Ionesk
- Gyorgye Pădurean
- Kozma Marinesk
- Vain Pădurean
- Pătru Pădurean
- Dumitru Pădurean
- Gyorgye Pădurean
- Ion Sarinka
- Pătru Martin
- Nikulae Dănesk
- Gyorgye Pescari
- Nikulae Peszkar
- Zarie Pădurean
- Aron Petroesc
- Aron Petroesc
- Nikulae Pădurean
- Moisă Pădurean
- Nikulae Pădurean
- Sâmedru Pădurean
- Moisă Inesc
- Gyorgye Mark
- Pătru Pădurean senior
- Alisandru Petresk
- Nikulai Măgurean
- Zefa Măgurean
- Sîmu Inyesc
- Aron Anghel
- Ioja Mark
- Alisandru Alimpesc
- Niculae Hordesk
- Ion Mărian
- Maria Habandaș
- Klari Pădurean
- Anișca Pădurian
- Maria Nacs
- Eva Sucs
- Zmada Pădurean
- Anucz Marinesk
- Maria Mircesk
- Maria Pădurean
- Maria Pădurean
- Eva Lupulesk
- Treja Pădurean
- Maria Peskari
- Lucreț Pătruș
- Treja Petroesc
- Anișca Negulesc
- Oprița Pădurean
- Maria Ineszk
- Ileana Pătruș
- Maria Mark
- Anița Marc
- Paraștiva Petresk
- Maria Petresk
- Maria Măgurean
- Evuța Mateșoi

- Lucreți Inesc
- Savia Hordesc
- Ana Marc
- Maria Okolișan
- Maria Pătruș
- Opriția Hordesc
- Mariți Hordesc
- Opriția Guga
- Raveca Barb
- Maria Barb
- Vironica Socaci
- Savia Pătruș

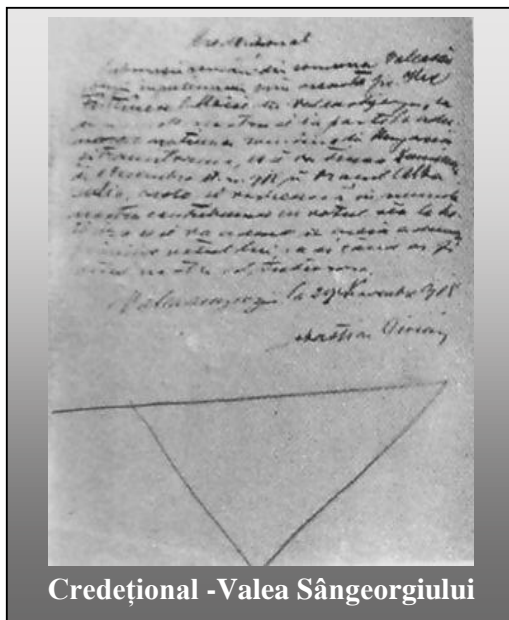
Valea Sângeorgiului

CREDEȚIONAL

Subscrișii români din comuna Valea Sângeorgiu împuternicim prin aceasta pe Ilie Fântânesc¹⁶⁸ I. Moise din Valea Sângeorgiu ca în numele nostru să ia parte la adunarea națiunii române din Ungaria și Transilvania ce să va ține duminică în 1 decembrie st. n. 1918 în orașul Alba Iulia, acolo să rostească în numele nostru, contribuind cu votul său la hotărârea ce se va aduce în această adunare, primind votul lui ca și când ar fi votul nostru al tuturor.

Valea Sângeorgiu, la 29 noiembrie 918.

Sebastian Ciocan¹⁶⁹

Credețonal -Valea Sângeorgiului

¹⁶⁸ În unele menționări Fântânescu și Fântâneau.

¹⁶⁹ *Ibidem*, vol. II, f. 847.

Summary

Having a significant background in our national history, the city of Călan, located in the central region of Hațeg Land, on the Strei Valley, outstands through numerous traces of Dacian and Roman civilizations; Aqua spa, Măgura Călanului gravel pit, “one of the most magnificent ancient monuments related to exploitation, to our millenary history past” (prof. PhD Ioan Mârza, in “Acta Museis Napocensis”, 1995) the Dacian tumulus grave from Streisângeorgiu etc., or through the medieval churches of Strei and Streisângeorgiu. At the same time, it is important to note that the administrative-territorial unit Călan, as shown in the present paper, was strongly involved in the uprising of Horea, the Romanian revolution in Transylvania (1848), the War of Independence, or the first global conflagration.

The first chapter, “The involvement of the local elite in the events preceding the Great Union” highlights glimpses of fights of the Romanian peasants to acquire national identity and underlines the decisive role of the teachers and priests, many of them affiliated to ASTRA (Transylvanian Association for Romanian Literature and the Romanian People's Culture), among them Petru Șinca (born 1853, Batiz - d. 1916, Batiz), graduate of the „Andreian” Theological and Pedagogical Seminary in Sibiu, parish priest in his native village Batiz, director of the Credit Institute „Corvineana” from Hunedoara, participant in the War of Independence. In the year 1883 he was appointed second class military chaplain in the Romanian army, along with the priest Petru Popovici from Strei-Săcel; Ioan Părăian of Streisângeorgiu, Dumitru Joandrea from Batiz, teachers mobilized on the fronts of World War I etc.

There is further mentioned the contribution of volunteer soldiers in the war for reunification, coming from the administrative-territorial unit of the city Călan: Călan (residence), Batiz, Călanul Mic, Grid, Nădăștia de Jos, Nădăștia de Sus, Ohaba Streiului, Sâncrai, Sântămăria de Piatră, Strei, Strei-Săcel, Streisângeorgiu, Sângeorgiu Valley, many of them decorated for their activity on the front. Of course, between 1914 and 1918, there were also dead or missing, recorded in the pages of this volume. All of them have been identified on the basis of memorial crosses, death certificates, or having as source the official gazette and various papers, as evidenced by the biographical notes. There are also reminded the presidents of the National Romanian Council, soldiers and commanders of the National Romanian Guard and delegates to the Grand Assembly of 1918, some of them with tragic

destinies after the communist regime in March 1945, being arrested politically, abusively deprived of their properties, or forced by the authorities to give the land to the state. Moise Dănesc (delegate from Streisângeorgiu commune to the Alba-Iulia Assembly), Ciobanu Trăilă (commander of the Romanian National Guard from Grid, former mayor of the commune, member of PNȚ/National Peasant Party, political prisoner) and so on.

In the first decade after the union, almost every local militant for the Great Union was active in the social, political or economic life of Călan city. There were political disputes as well. In the context in which the two political extremes began to progressively get organized and on the background of frequent arguments between camps, anti-Semitic and xenophobic attacks. In 1926, the elections for county councilors, organized in the commune Ruși, when inhabitants of 11 villages were to vote: Ruși, Streisângeorgiu, Strei-Săcel, Ohaba Streiului, Vâlcelele Bune, Vâlcelele Rele, Gânțaș, Bățalar, Boșorod, Chitid and the Sângeorgi Valley, with a total of 1.500 voters, would end up tragically, with many wounded and the death of two peasants, natives of the communes Streisângeorgiu and Boșorod in a violent confrontation with the gendarmes. Finding out what happened, Dr. Aurel Vlad (a personality dedicated to the national cause) expressed his desire to take part in the funeral of the two, but he was not allowed by the authorities, according to his testimonies. In his turn, the former Prime Minister Dr. Iuliu Maniu expressed in a press release in *Gazeta Transilvaniei* condolences to the mourning families. Most newspapers accused the Government of Alexandru Averescu. During the same period, local, regional and central newspapers brought into attention the increasingly difficult economic situation in the local community, a situation that triggered several strikes of the workers in the “Victoria” Factory Călan.

Finally, to illustrate the involvement of the local elite, of the Romanian peasants in Călan to the accomplishment of the act in December 1, 1918, we add the exact transcription of the Great Union documents.

Traducere realizată de Ciupa Anca

Résumé

Ayant un passé significatif dans notre histoire nationale, la ville de Călan, située dans la région centrale de la Province de Hațeg, dans la Vallée de Strei, est remarquable par de nombreuses traces des civilisations dace et romaine; les bains Aqua, la carrière de pierre Măgura Călanului, «l'un des plus beaux monuments anciens liés à l'exploitation, à notre histoire millénaire» (Prof. Dr. Ioan Mârza dans «Acta Museis Napocensis», 1995) la tombe dace tumulus de Streisângeorgiu etc., ou par les églises médiévales de Strei et Streisângeorgiu. En même temps, il est important de noter que l'unité administrative et territoriale Călan, comme indiqué dans le présent document, a été fortement impliquée dans la rébellion de Horea, la révolution roumaine en Transylvanie (1848), La Guerre d'Indépendance ou la première conflagration mondiale.

Le premier chapitre, «L'implication de l'élite locale dans les événements précédant la Grande Union» met en évidence des aspects des combats des paysans roumains pour acquérir une identité nationale et souligne le rôle décisif des enseignants et des prêtres, beaucoup d'entre eux affiliés à ASTRA (Association Transylvaine de Littérature Roumaine et de la Culture Populaire Roumaine), par exemple Petru Șinca (né en 1853 à Batiz – décédé en 1916 à Batiz), diplômé du Séminaire théologique et pédagogique «Andreian» de Sibiu, prêtre dans sa ville natale de Batiz, directeur de l'Institut de Crédit «Corvineana» de Hunedoara, participant à la Guerre d'Indépendance. En 1883, il fut nommé aumônier militaire de deuxième classe de l'armée roumaine, à côté du prêtre Petru Popovici de Strei-Săcel; Ioan Părăian de Streisângeorgiu, Dumitru Joandrea de Batiz, des enseignants mobilisés sur les fronts de la Première Guerre mondiale et ainsi de suite.

On ajoute aussi la contribution des soldats volontaires dans la guerre pour la réunification, venant de l'unité administrative et territoriale de la ville de Călan: Călan (résidence) Batiz, Batiz, Călanul Mic, Grid, Nădăștia de Jos, Nădăștia de Sus, Ohaba Streiului, Sâncrai, Sântămăria de Piatră, Strei, Strei-Săcel, Streisângeorgiu, Valea Sângeorgiului, beaucoup d'entre eux décorés pour leur activité sur le front. Bien sûr, entre 1914 et 1918, il y avait aussi des morts ou des disparus, enregistrés dans les pages de ce volume. Tous ont été identifiés sur la base des croix

mémorielles, certificats de décès, ou ayant comme source la gazette officielle et d'autres journaux, comme en témoignent les notes biographiques.

On rappelle également les présidents du Conseil National Roumain, les soldats et les commandants de la Garde Nationale Roumaine et les délégués à la Grande Assemblée de 1918, certains d'entre eux avec des destins tragiques après l'instauration du régime communiste en Mars 1945 étant arrêtés pour des raisons politiques, privés de façon abusive de leurs propriétés, ou contraints par les autorités pour céder leur terre à l'État. Moise Dănesc (délégué de la commune de Streisângeorgiu à l'Assemblée d'Alba-Iulia), Ciobanu Trăilă (commandant de la Garde Nationale Roumaine de Grid, ancien maire de la commune, membre de PNT, prisonnier politique) et ainsi de suite.

Au cours de la première décennie après l'union, presque tous les militants locaux pour la Grande Union étaient actifs dans la vie sociale, politique ou économique de la ville de Călan. Il y avait aussi des disputes politiques. Dans le contexte des deux extrêmes politiques qui ont commencé à s'organiser progressivement, sur le fond des arguments fréquents entre les camps, les attaques antisémites et xénophobes. En 1926 les élections pour les conseillers du comté, organisées dans la commune de Ruși où des habitants de 11 communes devaient voter: Ruși, Streisângeorgiu, Strei-Săcel, Ohaba Streiului, Vâlcele Bune, Vâlcelele Rele, Gânța, Bățălar, Boșorod, Chitid et Valea Sângeorgiului avec un nombre de 1500 électeurs, finit tragiquement, avec de nombreux blessés et la mort de deux paysans, provenant des communes Streisângeorgiu et Boșorod dans un affrontement violent avec les gendarmes. Apprenant ce qui s'est passé Dr. Aurel Vlad (une personnalité dédiée à la cause nationale) a exprimé son désir de participer à l'enterrement des deux, mais il n'a pas été autorisé par les autorités, selon ses témoignages. À son tour, l'ancien premier ministre Dr. Iuliu Maniu a exprimé dans un communiqué de presse dans la *Gazette de Transylvanie* condoléances aux familles en deuil. La plupart des journaux ont accusé le gouvernement d'Alexandru Averescu. Pendant la même période, les journaux locaux, régionaux et centraux ont attiré l'attention sur la situation économique de plus en plus difficile dans la communauté locale, situation qui a ensuite déclenché plusieurs grèves des travailleurs de l'Usine Victoria » Călan.

Enfin, pour illustrer l'implication de l'élite locale des paysans roumains de Călan à l'accomplissement de l'acte de Décembre 1, nous ajoutons la transcription exacte des documents de la Grande Union.

Traducere realizată de Ciupa Anca

Indice de nume

- A**
- ABRUDEAN, Ion Rusu, p. 94.
  - ABRUDAN, Mircea Gheorghe, p. 94.
  - ACU, Dumitru, p. 94.
  - AGÂRBICEANU, Ion, p. 31.
  - AJTAY, Geza, p. 30.
  - ALEXOI, Ileana, p. 66.
  - ALECSANDRI, Vasile, p. 31.
  - ALECSEI, Anișca, p. 68.
  - ALEXANDRESCU, Ion, p. 98.
  - ALIMPESC, Alisandru, p. 75.
  - ALMAȘ, Dumitru, p. 94.
  - ANDELESC, Gheorghe Gugu, p. 27.
  - APOSTOL, Constantin, p. 94.
  - APOSTU, Dumitreșc, p. 71.
  - ARDELEAN, Adam, p. 40, 64.
  - ARDELEAN, Anica, p. 38.
  - ARDELEANU, Eftimie, p. 71.
  - ARDELEAN, Evuța, p. 47.
  - ARDELEAN, Fica, p. 39.
  - ARDELEAN, Fiuța, p. 40, 41.
  - ARDELEAN, George, p. 40.
  - ARDELEAN, Ianiși, p. 41.
  - ARDELEAN, Ioan, p. 38.
  - ARDELEAN, Jofia, p. 64.
  - ARDELEAN, Maria, p. 41.
  - ARDELEAN, Măria, p. 40.
  - ARDELEAN, Marișca, p. 40.
  - ARDELEAN, Mina, p. 40.
  - ARDELEAN, Petru, p. 40.
  - ARDELEAN, Rozali, p. 40.
  - ARDELEANU, Nic., p. 13.
  - AVRAM, Benti, p. 25.
  - AVRAMESC, Avram, p. 19, 71.
  - AVRAMESC, Aron, p. 25, 71.
  - AVRAMESC, Ioan, p. 19, 25, 71.
  - AVRAMESC, Nicolae, p. 71.
  - AVRAMESC, Petre, p. 71.
  - AVRAMONI, Pătru, p. 25.
  - ANDREȘESC, Clari, p. 48.
  - ANGHEL Aron, p. 75.
  - ANGHEL Berți, p. 62.
  - ANGHEL Maria, p. 62.
  - ATANASIE (mitropolit), p. 10.
- B**
- AVERESCU, Alexandru, p. 32, 79, 81, 94.
  - BACȘIEA, Salomie, p. 38.
  - BAIC, Maria, p. 27.
  - BAIC, Toma, p. 27, 69.
  - BAICU, Ivon, p. 69.
  - BAICU, Aron, p. 27, 29.
  - BAICU, Constantin, p. 16, 27, 30.
  - BAICU, Romulus, p. 27.
  - BAIK, Mărișca, p. 74.
  - BÂNFFI, Gheorghe, p. 10.
  - BARCIAN, Ioan, p. 28.
  - BARIȚIU, George, p. 12, 15.
  - BARB, Ileana, p. 67.
  - BARB, Ilișca, p. 64.
  - BARB, Ion, p. 73.
  - BARB, Lucreția, p. 18.
  - BARB, Maria, p. 76.
  - BARB, Medru, p. 67.
  - BARB, Pășcuca, p. 73.
  - BARB, Pătru, p. 73.
  - BARB, Petru, p. 64.
  - BARB, Reveca, p. 76.
  - BARBARA, Aron, p. 47.
  - BARBARA, Aurel, p. 47.
  - BARBARA, Eva, p. 66.
  - BARBARA, Fica, p. 47.
  - BARBARA, George, p. 47.
  - BARBARA, Ion, p. 47.
  - BARBARA, Iion, p. 47.
  - BARBARA, Iulie, p. 47.
  - BARBARA, Iovița, p. 66.
  - BARBARA, Laurian, p. 66.
  - BARBARA, Maria, p. 47.
  - BARBARA, Mariți, p. 47.
  - BARBARA, Treja, p. 47.
  - BARBONI, Anica, p. 41.
  - BARBONI, Anișca, p. 40, 42.
  - BARBONI, Aniși, p. 40.
  - BARBONI, Avram, p. 19.
  - BARBONI, Eva, p. 39, 66.
  - BARBONI, Evuța, p. 40.
  - BARBONI, George, p. 40, 41.
  - BARBONI, Ioja, p. 39.
  - BARBONI, Iojea, p. 40.
  - BARBONI, Ioica, p. 38.
  - BARBONI, Iosif, p. 39.
  - BARBONI, Isaia, p. 40.
  - BARBONI, Jefa, p. 38, 40.
  - BARBONI, Joia, p. 40.
  - BARBONI, Maria, p. 39, 40, 76.
  - BARBONI, Necheta, p. 41.
  - BARBONI, Nicolae, p. 42.
  - BARBONI, Tita, p. 38.
  - BARBONI, Tyția, p. 41.
  - BARBU, Gheorghe, p. 29.
  - BAUER, Nikolaus, p. 18.
  - BATALLI, I., p. 94.
  - BĂCĂLETE, Eva, p. 66.
  - BĂDĂUȚĂ, Alexandru, p. 94.
  - BĂRBULESCU, Mihai, p. 94.
  - BÂRLOVAN, Ion, p. 74.
  - BÂRLOVAN, Pătru, p. 74.
  - BÂRLOVAN, Răveka, p. 74.
  - BÂRSEANU, Andrei, p. 12.
  - BEJAN, Valeriu, p. 20.
  - BERBENIȚA, Petru, p. 44.
  - BERTOI, Ioan, p. 67, 68.
  - BERTOI, Maria, p. 66.
  - BERTOI, Mariți, p. 68.
  - BERTOI, Moisă, p. 66.
  - BERTOI, Silvia, p. 67.
  - BETHLEN, Nicolae, p. 10.
  - BEZA, Liviu, p. 56.
  - BEZA, Livius, p. 27.
  - BEZA, Ludovica, p. 56.
  - BÎRCIAN, Jefa, p. 66.
  - BÎRCIAN, Niculae, p. 66.
  - BINTRIU, Ion, p. 68.
  - BINTRIU, Maria, p. 68.
  - BIRIȘONI, Adelia, p. 38.
  - BIRIȘONI, Eva, p. 41.
  - BIRIȘONI, Evuța, p. 38.
  - BIRIȘONI, George, p. 38.
  - BIRIȘONI, Iulia, p. 38.
  - BIRIȘONI, Jofica, p. 40.
  - BIRIȘONI, Josefa, p. 40.
  - BIRIȘONI, Ion, p. 42.
  - BIRIȘONI, Iulia, p. 38.

- BIRIȘONI, Marea, p. 42.
- BIRIȘONI, Maria, p. 40.
- BIRIȘONI, Măria, p. 42.
- BIRIȘONI, Niculae, p. 40.
- BIRIȘONI, Petru, p. 29, 40, 42.
- BISTREAN, George, p. 41, 66.
- BISTREAN, Iozefa, p. 68.
- BISTREAN, Lidia, p. 67.
- BISTREAN, Maria, p. 66.
- BISTREAN, Petru, p. 67.
- BISTREAN, Saveta, p. 67.
- BISTREAN, Simion, p. 67.
- BISTRIAN, Anica, p. 66.
- BISTRIAN, George, p. 66.
- BISTRIAN, Ilie, p. 67.
- BISTRIAN, Ioan, p. 66.
- BISTRIAN, Ludovica, p. 66.
- BISTRIAN, Maria, p. 66, 68.
- BISTRIAN, Mărișca, p. 67.
- BISTRIAN, Nikulae, p. 66.
- BISTRIAN, Nicolae, p. 68.
- BISTRIAN, Oprița, p. 67.
- BISTRIAN, Petre, p. 66.
- BISTRIAN, Petru, p. 67.
- BOCAN, Evuța, p. 39.
- BOCAN, Petru, p. 39.
- BOCAN, Trejea, p. 39.
- BOIA, Lucian, p. 94.
- BOITOȘ, Olimpiu, p. 94.
- BOLCU, Adam, p. 31.
- BOLD, Emilian, p. 20.
- BOLDEA, Ioan, p. 20.
- BOLDEA, Ioan Bota, p. 27.
- BOLDIA, Eva, p. 44.
- BOLDIA, Ioan, p. 44.
- BOLDIA, Iulia, p. 44.
- BOLDIA, Paraschiva, p. 44.
- BOLOGA, Iacob, p. 12.
- BOLOVAN, Ioan, p. 5, 94.
- BONTEA, George, p. 71.
- BOBORA, Ioan I. Vasile, p. 47.
- BORDEI, Anișca, p. 26.
- BORDEI, Dumitru, p. 7, 26, 29, 58, 60.
- BORDEI, Firuța, p. 59.
- BORDEI, Mariți, p. 60.
- BORDEI, Voin, p. 59.
- BORGOVANU, Ghe., p. 31.
- BORIȚA, Evuța, p. 47.
- BORIȚA, George, p. 47.
- BORIȚĂ, Gheorghe, p. 27.
- BORIȚA, Jiga, p. 47.
- BORIȚA, Mărișca, p. 47.
- BORIȚIA, Valeri, p. 63.
- BOTEZ, Dan, p. 94.
- BRANDINĂ, Ilie, p. 25, 28.
- BRATU, I. G., p. 31.
- BRĂȚIANU, Gheorghe I, p. 94.
- BRĂȚIANU, Ion I. C., p. 17.
- BRENDUSIESC, Anna, p. 44.
- BRENDUSIESC, George, p. 44.
- BRETEAN, Jefa, p. 68.
- BRETEAN, Maria, p. 67.
- BRETEAN, Petru, p. 68.
- BRIESCU, Moise, p. 28.
- BRÎNDUȘESC, Adeli, p. 44.
- BRÎNDUȘESC, Fica, p. 44.
- BRÎNDUȘESC, Gheorghe, p. 44.
- BRÎNDUȘESC, Juja, p. 44.
- BRÎNDUȘESC, Peter, p. 71.
- BRÎNDUȘESC, Simon, p. 44.
- BRÎNDUȘESC, Treja, p. 44.
- BRUKENTHAL, Samuel von, p. 9.
- BRUCKENSTEIN, Adalbert, p. 29.
- BRUYZSAN, Ion, p. 73.
- BRUZAN, Danci, p. 59.
- BRUZAN, Ion, p. 59.
- BRUZAN, Moisa, p. 59.
- BRUZAN, Nicu, p. 73.
- BRUZAN, Pătruț, p. 59.
- BRUZAN, Petru, p. 26.
- BRUZAN, Reveca, p. 59.
- BUCȘA, Adam, p. 27.
- BUCȘA, Combria, p. 39.
- BUCȘA, Eva, p. 41.
- BUCȘA, Evuța, p. 47.
- BUCȘA, Ioja, p. 41.
- BUCȘA, Nic., p. 13.
- BUCȘA, Petru, p. 41.
- BUCȘA, Veleri, p. 41.
- BUCȘE, Anuța, p. 39.
- BUCȘE, Aron, p. 39.
- BUCȘE, Cătă, p. 39.
- BUCȘE, George, p. 40.
- BUCȘE, Ilișca, p. 38.
- BUCȘE, Josefa, p. 42.
- BUCȘE, Linca, p. 42.
- BUCȘE, Maria, p. 38, 41.
- BUCȘE, Nicolae, p. 41.
- BUCȘE, Petre, p. 38.
- BUCȘE, Susana, p. 41.
- BUCȘE, Todor, p. 40.
- BUCȘEA, Adam, p. 38.
- BUCȘEA, Eva, p. 38.
- BUCUR, Bogdan, p. 94.
- BUCUREAN, Maria, p. 51.
- BUCUREAN, Nicolae, p. 51.
- BUDA, George, p. 62.
- BUDA, Mariți, p. 63.
- BUDA, Geza, p. 30.
- BUDIUL, Abel, p. 18.
- BUDIUL, Ștefan, p. 31.
- BUGHIUL, Abri, p. 55.
- BUGHIUL, Anica, p. 55.
- BUGHIUL, Anișca, p. 54, 55.
- BUGHIUL, Anti, p. 55, 56.
- BUGHIUL, Antonie, p. 54.
- BUGHIUL, Aron, p. 54.
- BUGHIUL, Berți, p. 55.
- BUGHIUL, Carol, p. 54.
- BUGHIUL, Evuța, p. 57.
- BUGHIUL, Gașpar, p. 54.
- BUGHIUL, Jigmond, p. 55.
- BUGHIUL, Laslo, p. 54.
- BUGHIUL, Laeș, p. 56, 57.
- BUGHIUL, Laișei, p. 55.
- BUGHIUL, Leorințiu, p. 56.
- BUGHIUL, Ludovica, p. 55.
- BUGHIUL, Maria, p. 54, 56.
- BUGHIUL, Marta, p. 55.
- BUGHIUL, Rojica, p. 56.
- BUGHIUL, Rozalia, p. 55.
- BUGHIUL, Sofia, p. 55.
- BUGHIUL, Șandor, p. 57.
- BUGHIUL, Ștefan, p. 56.
- BUGHIUL, Tiția, p. 55, 57.
- BUGHIUL, Valeriu, p. 57.
- BUGYUL, Aron, p. 54.
- BUGYUL, Betușca, p. 54.
- BUGYUL, Raveca, p. 54.
- BUGYUL, Șandor, p. 54.
- BULEI, Ion, p. 98.
- BUNEA, Evuța, p. 67.
- BUNEA, Gyorgye, p. 68.
- BUNEA, Ioan, p. 67.
- BUNEA, Maria, p. 68.
- BUMBEA, Deba, p. 68.
- BUMBEA, Ileana, p. 67.
- BUMBEA, Ioan, p. 67.
- BURDEA, Silvia, p. 94.
- BURDUȘ, Eva, p. 51.
- BURDUȘ, Maria, p. 51.
- BURDUȘ, Todor, p. 50.
- BURDUȘ, Todosie, p. 51.

- BURDUȘ, Toma, p. 51.
  - BURLOVAN, Gyorgye, p. 73.
  - BUTA, Ion, p. 50.
  - BUTA, Maria, p. 50.
  - BUTEL, Lazăr, p. 50.
  - BUTEL, Paraschiva, p. 50.
- C**
- CALINA, David, p. 51.
  - CALINA, George, p. 51, 52.
  - CALINA, Ion, p. 50, 51.
  - CALINA, Saveta, p. 51.
  - CAROL I, p. 17.
  - CAZAC, Mariți, p. 41, 48.
  - CAZAC, Miclăuș, p. 41.
  - CAZAC, Reveca, p. 41.
  - CAZAC, Șandor, p. 48.
  - CĂNDREȘ, Abel, p. 18.
  - CERIȘOR, Nicolae, p. 96.
  - CERBELEU, Evuța, p. 57.
  - CERBELEU, George, p. 54.
  - CERBELEU, Rojica, p. 54.
  - CHICEIDEAN, Alex, p. 29.
  - CHINDREȘ, Abel, p. 18.
  - CHINDREȘ, Fira, p. 56.
  - CHINDREȘ, George, p. 56.
  - CHINDREȘ, Ioan, p. 56.
  - CHIRCA, Simon, p. 20.
  - CHITIDEAN, Alexandru, p. 24.
  - CHITIDEAN, Catița, p. 18.
  - CHITIDEAN, Benti, p. 25.
  - CHITIDEAN, Eugen, p. 27.
  - CHITIDEAN, Gheorghe Botolea, p. 28.
  - CHITIDEAN, Ioan Cetate, p. 27.
  - CHITIDEAN, Ioan Mitu, p. 27.
  - CHITIDEAN, Ioan Onă, p. 28.
  - CHITIDEAN, Joan, p. 54.
  - CHITIDEAN, Marta, p. 54.
  - CHITIDEAN, Valeria, p. 15.
  - CICIDEAN, Benți, p. 71.
  - CIMPORESC, Avram, p. 59.
  - CIMPORESC, Lazăr, p. 74.
  - CIMPORESC, Nicola, p. 48.
  - CIMPORESC, Vojin, p. 59.
  - CINCI, Aron, p. 39.
  - CINCI, Maria, p. 39.
  - CIOBAN, F., p. 29.
  - CIOBAN, George, p. 52.
  - CIOBAN, Maria, p. 25, 50.
  - CIOBAN, Oana, p. 50.
  - CIOBAN, Rafila, p. 52.
  - CIOBAN(U), Trăilă, p. 7, 27, 52, 79, 81.
  - CIOBAN, Todor, p. 50.
  - CIOBAN, Tudor, p. 27.
  - CIOBAN, Vasilie, p. 50.
  - CIOCAN, Nicolae, p. 14.
  - CIOCAN, Sebastian, p. 14, 15, 24, 30, 77.
  - CIOCAN, Rodica, p. 95.
  - CIOROGARI, Ianoș, p. 67.
  - CIOROGARI, Maria, p. 66.
  - CIOROGARI, Nicolae, p. 71.
  - CIOROGARI, Peter, p. 66.
  - CIPARIU, Timotei, p. 12.
  - CIRLEA, Mihai, p. 13.
  - CIȘMAȘIU, Cornel, p. 19, 29.
  - CISMAȘIU, Combria, p. 39.
  - CISMAȘIU, Petru, p. 39.
  - CIUPA, Anca, p. 79, 81.
  - CIUPERCĂ, I., p. 20, 94.
  - CLOPOȚEL, Ion, p. 7, 95.
  - CLOȘCA, p. 5, 7, 8, 9.
  - COCOȘ, Ioan, p. 20.
  - COCOȘ, Victor, p. 20.
  - COCOȘI, Anica, p. 57.
  - COCOȘI, Anișca, p. 55.
  - COCOȘI, Aron, p. 55.
  - COCOȘI, Betușca, p. 54.
  - COCOȘI, Ianăș, p. 55.
  - COCOȘI, Iancu, p. 55.
  - COCOȘI, Ioan, p. 54, 55.
  - COCOȘI, Ivan, p. 56.
  - COCOȘI, Maria, p. 55, 56.
  - COCOȘI, Nicolae, p. 56.
  - COCOȘI, Tiția, p. 55.
  - COLCERI, Maria, p. 75.
  - COSTA, Mihai, p. 20.
  - COZMESC, Adam, p. 44.
  - COZMESC, Anișca, p. 44.
  - COZMESC, Maria, p. 44.
  - COZMESC, Petru, p. 44.
  - COZMESC, Petruțiu, p. 63.
  - COZMESCU, Dionisie, p. 45.
  - COZMESCU, Evuța, p. 45.
  - COZMESCU, Gafia, p. 45.
  - COZMESC, Gașpar, p. 27.
  - COZMESCU, Gheorghe, p. 45.
  - COZMESCU, Ioan, p. 45.
  - COZMESCU, Marișca, p. 45.
  - CRAIU, Anica, p. 48.
  - CRAIU, Dumitru, p. 48.
  - CRAIU, Ioan, p. 48.
  - CRAIU, Jofica, p. 48.
  - CRĂCIUNESC, Oprița, p. 68.
  - CRĂCIUNESC, Silvia, p. 68.
  - CRĂCIUNESCU, Aron, p. 68.
  - CRĂCIUNESCU, Ioan, p. 28, 55.
  - CRĂCIUNESCU, Raveca, p. 55.
  - CRECIUNESCU, Aron, p. 55.
  - CRECIUNESCU, George, p. 55.
  - CRECIUNESCU, Ianăș, p. 55.
  - CRECIUNESCU, Mariți, p. 55.
  - CRECIUNESCU, Nicolae, p. 55.
  - CRECIUNESCU, Savia, p. 55.
  - CRECIUNESCU, Tiția, p. 55.
  - CREȚIU, Aron, p. 55.
  - CREȚIU, Evuția, p. 55.
  - CREȚIU, Ioan, p. 55.
  - CREȚIU, Iozefa, p. 55.
  - CREȚIU, Raveca, p. 55.
  - CREȚIU, Tiția, p. 55.
  - CRISTEA, Ioan, p. 71.
  - CRIȘAN, p. 5, 7, 8, 9.
  - CRIȘAN, Maria, p. 57.
  - CRIȘAN, Teofil, p. 20.
  - CSINPORESC (sic!), Maria, p. 74.
  - CURTEAN, Ilie, p. 25, 28.
  - CZÎRLEA, Ion, p. 66.
  - CZÎRLEA, Maria, p. 66.
- D**
- DAIA, Alexandru, p. 95.
  - DAMESC, David, p. 27.
  - DAMYNESK, Ion, p. 67.
  - DAMYNESK, Letiția, p. 67.
  - DANCIU, Anica, p. 54.
  - DANCIU, Anișca, p. 56.
  - DANCIU, Ianăș, p. 56.
  - DANCIU, Ioan, p. 56.
  - DANCIU, Rafila, p. 56.
  - DANCIU, Sofia, p. 57.
  - DAVIDOI, George, p. 28.
  - DAVIDOI, Ilie L. Nicolae, p. 28.
  - DAVIDOIU, Nicolae, p. 25.
  - DĂNESCU, Dumitru, p. 73.
  - DĂNESCU, Eva, p. 74.
  - DĂNESCU, Gyorgye, p. 74.
  - DĂNESCU, Kozma, p. 73.
  - DĂNESCU, Iulia, p. 40.
  - DĂNESCU, Mihai, p. 40.
  - DĂNESCU, Mina, p. 74.
  - DĂNESCU, Moise I. Petru, p. 7, 25, 28, 72, 73, 79, 81.

- DĂNESCU, Nikulae, p. 74.
  - DĂNESCU, Oprea, p. 74.
  - DĂNESCU, Pătru, p. 74.
  - DĂNESCU, Petru, p. 73.
  - DĂNESCU, Oprea, p. 74.
  - DĂNESCU, Treja, p. 74.
  - DĂNESCU, Vironica, p. 74.
  - DĂNESCU, Moisa, p. 73.
  - DĂNESCU, Nikulae, p. 75.
  - DĂNESCU, Saveta, p. 73.
  - DĂRĂBANȚI, Maria, p. 39.
  - DĂRĂBANȚI, Niculae, p. 39.
  - DĂRĂBUȚ, Ion, p. 41.
  - DĂRĂBUȚ, Julia, p. 41.
  - DEAK, Moisa, p. 59.
  - DECEBAL, p. 21.
  - DEDU (sau Dodu), Moise, p. 34.
  - DELETANT, Dennis, p. 94.
  - DELAVRANCEA, Barbu, p. 95.
  - DEMINESCU, Aron, p. 67.
  - DEMINESCU, Brândușa, p. 50.
  - DEMINESCU, David, p. 50.
  - DEMINESCU, Eva, p. 68.
  - DEMINESCU, Ioan, p. 68.
  - DEMINESCU, Ioja, p. 68.
  - DEMINESCU, Ion, p. 50, 67.
  - DEMINESCU, Lescuți, p. 50.
  - DEMINESCU, Maria, p. 50, 58.
  - DEMINESCU, Nicolae, p. 50.
  - DEMINESCU, Oprea, p. 67.
  - DEMINESCU, Rafila, p. 50.
  - DEMINESCU, Saveta, p. 50.
  - DEMINESCU, Teodor, p. 50.
  - DEMINESCU, Toma, p. 50.
  - DENSUȘIANU, Nicolae, p. 8, 95.
  - DESIDERIU, Filip, p. 29.
  - DETCOI, Anișca, p. 74.
  - DETCOI, Iuon, p. 74.
  - DETCOI, Moise, p. 73.
  - DETCOI, Octavia, p. 74.
  - DIMA, Constantin, p. 20.
  - DIMITRESCU, I. M., p. 95.
  - DOBRE, Alexandru, p. 95.
  - DRAGALINA, Virgil Alexandru, p. 95.
  - DRAGALINA, Ioan, p. 95.
  - DRAGOMIR, Silviu, p. 95.
  - DRĂGAN, Gabriel, p. 95.
  - DRĂGHICEANU, Virgiliu N., p. 95.
  - DRĂGHICI, Adam, p. 27.
  - DRĂGHICI, Ecaterina, p. 15.
  - DRĂGHICI, Ioan, p. 27, 40.
  - DRUHOARA, Gavril, p. 30, 31.
  - DUBLEȘIU, Gheorghe, p.
  - DUGACI, Maria, p. 48.
  - DUMITRESCU, Adam, p. 27.
  - DUMITRESCU, Adam, p. 45.
  - DUMITRESCU, Ilie, p. 44.
  - DUMITRESCU, Ioan, p. 44, 71.
  - DUMITRESCU, Lidia, p. 44.
  - DUMITRESCU, Polihron, p.
  - DUMITRESCU, Trejia, p. 44.
  - DURA, Vain, p. 73.
  - DURLESC, Alexandru junior, p. 66.
  - DURLESC, Ana, p. 67.
  - DURLESC, Anna, p. 66.
  - DURLESC, Aron, p. 66.
  - DURLESC, Cornel, p. 18.
  - DURLESC, Evuția, p. 67.
  - DURLESC, Fiuța, p. 66.
  - DURLESC, George, p. 66.
  - DURLESC, Ianăș, p. 67.
  - DURLESC, Ioan, p. 66.
  - DURLESC, Maria, p. 66.
  - DURLESC, Nicolae, p. 67.
  - DURLESC, Șandor, p. 66.
  - DURLESCU, Petru, p. 19.
- E**
- EMINESCU, Mihai, p. 31.
- F**
- FANICONI, Adam, p. 38.
  - FANICONI, Cătuța, p. 38.
  - FANICONI, Eva, p. 38.
  - FANICONI, Maria, p. 38.
  - FARCAȘ, Attila, p. 29.
  - FĂNICONI, Iulia, p. 39.
  - FĂNICONI, Maria, p. 39.
  - FĂNTĂNESCU, Constantin, p. 25.
  - FĂNTĂNESCU, David, p. 19, 25.
  - FĂNTĂNESCU(U), Ilie, p. 26, 77.
  - FĂNTĂNESCU, Cotolanu, p. 28.
  - FĂNTĂNESCU, Gheorghe, p. 19.
  - FĂNTĂNESCU, Nicolae, p. 25.
  - FENELOI, Matei, p. 19.
  - FERDINAND I, p. 17, 27, 43, 46, 49, 53, 61, 65, 97.
  - FIGULI, Ioan, p. 29.
  - FILIMON, Dumitru, p. 44.
  - FILIMON, Evuța, p. 44.
  - FILIMON, Tița, p. 45.
  - FILIP, Albrecht, p. 18.
  - FILIP, Clari, p. 48.
  - FILIP, Dumitru, p. 42.
  - FILIP, Evuța, p. 48.
  - FILIP, George, p. 47.
  - FILIP, Petru, p. 48.
  - FILIP, Veronica, p. 42.
  - FILIPESCU, Nicolae, p. 6.
  - FRANȚONI, Ioan, p. 62.
  - FRENȚIONI, Anica, p. 54.
  - FRENȚIONI, Aron, p. 56, 57.
  - FRENȚIONI, Cătuța, p. 56.
  - FRENȚIONI, Dionisie, p. 56, 57.
  - FRENȚIONI, Evuția, p. 56.
  - FRENȚIONI, George, p. 54, 56.
  - FRENȚIONI, Ianăș, p. 57.
  - FRENȚIONI, Iancu, p. 54, 57.
  - FRENȚIONI, Ioan, p. 54, 55, 56.
  - FRENȚIONI, Maria, p. 54, 55, 57.
  - FRENȚIONI, Mariți, p. 56.
  - FRENȚIONI, Neti, p. 54.
  - FRENȚIONI, Netti, p. 56.
  - FRENȚIONI, Oprea, p. 57.
  - FRENȚIONI, Petru, p. 54.
  - FRENȚIONI, Sofia, p. 56.
  - FRENȚIONI, Tița, p. 56, 57.
  - FRENȚONI, Alexandru, p. 39.
  - FRENȚONI, Aron Vonă, p. 27.
  - FRENȚONI, Eva, p. 41.
  - FRENȚONI, George, p. 38.
  - FRENȚONI, Ioan Vonă, p. 27.
  - FRENȚONI, Iulia, p. 40.
  - FRENȚONI, Jofica, p. 38.
  - FRENȚONI, Lidea, p. 67.
  - FRENȚONI, Marea, p. 39.
  - FRENȚONI, Maria, p. 40.
  - FRENȚONI, Nicolae, p. 19, 67.
  - FRENȚONI, Niculaie, p. 41.
  - FRENȚONI, Petru, p. 39.
  - FRENȚONI, Saveta, p. 39.
  - FRENȚONIU, Mih. p. 13.
  - FURCA, Elena, p.
  - FURCA, Gheorghe, p.
  - FURCA, Ianeș, p.
- G**
- GAGEA, Eugen, p. 27.
  - GAGEA, Vasile, p. 95.
  - GANE, Constantin, p. 95.
  - GASPAREAC, Ioan Bălu, p. 28.
  - GAVARLOI, Aron, p. 28.

- GAVIRLOI, Ileana, p. 66.
  - GAVIRLOI, Ioan, p. 66.
  - GĂVIRLOI, Ioan, p. 67.
  - GĂVIRLOI, Maria, p. 67.
  - GEORGEAN, Aron, p. 55.
  - GEORGEAN, Dionisie, p. 54.
  - GEORGEAN, George, p. 55.
  - GEORGEAN, Ioan, p. 54.
  - GEORGEAN, Lina, p. 57.
  - GEORGEAN, Maria, p. 54, 55.
  - GEORGEAN, Nănuția, p. 54.
  - GEORGEAN, Sofia, p. 55.
  - GEORGEAN, Valeria, p. 55.
  - GEORGEAN, Tiția, p. 54.
  - GEORGESC, Aron, p. 47, 48.
  - GEORGESC, Evuța, p. 47, 66.
  - GEORGESC, Filip, p. 45.
  - GEORGESC, George, p. 48.
  - GEORGESC, Ioan, p. 48.
  - GEORGESC, Ironim, p. 45.
  - GEORGESC, Ioan, p. 47, 66.
  - GEORGESC, Ioan Catană, p. 48.
  - GEORGESC, Iozefa, p. 48.
  - GEORGESC, Jofia, p. 48.
  - GEORGESC, Lina, p. 47.
  - GEORGESC, Liuca, p. 48.
  - GEORGESC, Maria, p. 47, 48.
  - GEORGESC, Marina, p. 48.
  - GEORGESC, Măriți, p. 45.
  - GEORGESC, Nicolae, p. 47.
  - GEORGESCU, Aron, p. 47.
  - GEORGESCU, Evuța, p. 47.
  - GEORGESCU, George, p. 47.
  - GEORGESCU, Ioan, p. 29.
  - GEORGESCU, Lucreția, p. 71.
  - GEORGESCU, Maria, p. 47.
  - GEORGESCU, Nicolae, p. 15, 29, 70.
  - GEORGEON, Iudița, p. 57.
  - GEORGEON, Petru, p. 57.
  - GEORGONI, Anica, p. 57.
  - GHEORGHEONI, Aron, p. 27.
  - GHEORGHEONI, Betușca, p. 55.
  - GHIAȚĂ, I., p. 31.
  - GHIȚESCU (procurorul), p. 33.
  - GHIBU, Onișor, p. 95.
  - GILBERT, J., p. 31.
  - GILEA, Atim, p. 68.
  - GIURESCU, Constantin C., p. 95.
  - GIURESCU, Dinu, p. 95.
  - GOGA, Octavian, p. 32, 34, 96.
  - GRIDAN, Ion, p. 59.
  - GRIDAN, Niculae, p. 59.
  - GRIDAN, Nelia, p. 59.
  - GROZA, Nicolae, p. 29, 60.
  - GRUJESZK, Gyorgye, p. 47.
  - GUGA, Opriția, p. 76.
  - GUIA, Eva, p. 38.
  - GUIA, Petru, p. 37, 38.
  - GYEORGYESC, Ion, p. 71.
  - GYORGYAN, Aron, p. 54.
  - GYORGYAN, Claria, p. 54.
  - GYORGYAN, Ianoș, p. 54.
  - GYORGYAN, Lucreția, p. 54.
  - GYORGYONY, Aron, p. 54.
  - GYORGYONY, Ioan, p. 55.
  - GYORGYONY, Iozefa, p. 55.
  - GYORGYONY, Tița, p. 55.
- H**
- HAIC, Ion, p. 51.
  - HAIC, Maria, p. 51.
  - HAIC, Moisés, p. 24, 49, 50.
  - HAIC, Pantilie, p. 51.
  - HAIC, Rafila, p. 51.
  - HABANDAȘ, Maria, p. 75.
  - HAMARUS, Gheorghe Cloca, p. 28.
  - HAZULEA, Gheorghe Dăvâncă, p. 28.
  - HÂNCU, V., p. 31.
  - HENDEA, Sofron, p. 27.
  - HERMAN, Mayer, p. 29.
  - HITCHINS, Keith, p. 94, 96.
  - HINTEA, Mihail, p. 29.
  - HINȚ, Lazăr, p. 50.
  - HINȚ, Moise, p. 28.
  - HINȚ, Sântioana, p. 50.
  - HOLZWARTH, Iacob, p. 29.
  - HONDEA, Iuon, p. 62.
  - HONDIA, Aron, p. 45.
  - HONDIA, Catinca, p. 57.
  - HONDIA, Domnica, p. 44.
  - HONDIA, Evuța, p. 57.
  - HONDIA, Firuța, p. 45.
  - HONDIA, George, p. 44.
  - HONDIA, Gheorghe, p. 27.
  - HONDIA, Iancu, p. 54.
  - HONDIA, Ioan, p. 44.
  - HONDIA, Ioan junior, p. 44.
  - HONDIA, Lina, p. 44.
  - HONDIA, Lucreția, p. 44.
  - HONDIA, Maria, p. 54.
  - HONDIA, Raveca, p. 45.
  - HONDIA, Sofron, p. 44.
  - HONGYA, Dionisie, p. 54.
  - HONGYA, Livia, p. 44.
  - HONGYA, Nica, p. 45.
  - HONGYA, Niculae, p. 45.
  - HONGYA, Pătru, p. 44.
  - HONGYA, Saveta, p. 45.
  - HONGYA, Victoria, p. 54.
  - HORDESC, Arviga, p. 74.
  - HORDESC, Iancu, p. 73.
  - HORDESC, Ieronim, p. 73.
  - HORDESC, Ioan, p. 28.
  - HORDESC, Maria, p. 73.
  - HORDESC, Măriți, p. 76.
  - HORDESC, Niculae, p. 75.
  - HORDESC, Opriția, p. 76.
  - HORDESC, Savia, p. 76.
  - HORDESC, Ioan, p. 28.
  - HORDESK, Ianku, p. 74.
  - HORDESK, Ion, p. 75.
  - HORDESK, Maria, p. 74.
  - HORDESK, Nimu, p. 75.
  - HORDESZK, Dumitru, p. 75.
  - HORDESZK, Lina, p. 74.
  - HOREA, p. 5, 7, 8, 9, 10, 11, 78, 80, 96, 97.
  - HIRSCH, Simion, p. 29.
  - HOSSU-LONGIN, Elena, p. 15.
  - HUZULEA, Ioan Nuțu, p. 28.
- I**
- IACOBESC, Nicolae, p. 50.
  - IACOBESC, Petru, p. 50.
  - IACOBESC, Zaharie, p. 50.
  - IANCU, Avram, p. 95, 96.
  - IANEȘOI, Ioan a Iuli, p. 19.
  - IENEȘOI, Ioan D. Nicolae, p. 28.
  - IENĂȘOIU, Filip, p. 25.
  - IENĂȘOIU, Ioan, p. 25.
  - IGNAT, Adrian, p. 66.
  - IGNAT, Anica, p. 64.
  - IGNAT, Aron, p. 47.
  - IGNAT, Arone, p. 47.
  - IGNAT, Clari, p. 64.
  - IGNAT, Firuția, p. 63.
  - IGNAT, Gașpar, p. 28, 62.
  - IGNAT, George, p. 47, 64.
  - IGNAT, Ioan, p. 47.
  - IGNAT, Iozefa, p. 63.
  - IGNAT, Iuon, p. 63, 64.
  - IGNAT, Mareca, p. 41.
  - IGNAT, Mărișca, p. 62.

- IGNAT, Nanuța, p. 47.
  - IGNAT, Niculae, p. 41, 62.
  - IGNAT, Petru, p. 64.
  - IGNAT, Petru Bobic, p. 28.
  - IGNAT, Petruș, p. 19.
  - IGNAT, Salvina, p. 47.
  - IGNAT, Sorica, p. 64.
  - IGNAT, Trej, p. 47.
  - IGNAT, Toma, p. 28, 64.
  - IGNAT, Zacheiu, p. 64.
  - INESC, Lucreți, p. 76.
  - INESZK, Maria, p. 75.
  - INYESC, Simu, p. 75.
  - IOANDREA, Mărioara, p. 29.
  - IOSIF al II-lea, p. 9.
  - IONAȘCU, Aurelian, p. 96.
  - IONESK, Moisă, p. 75.
  - IONICI, Iacob, p. 45.
  - IONICI, Lazăr, p. 51.
  - IONICI, Nicolae, p. 51.
  - IONICI, Petru, p. 51.
  - IORDAN, Nicolae, p. 14.
  - IORGA, Nicolae, p. 6, 9, 10, 13, 96.
  - IRLEA, Gheorghe, p. 28.
- J**
- JAR, Petru, p. 10.
  - JOANDREA, Dumitru, p. 16, 78, 80.
  - JOSAN, Nicolae, p. 25, 26, 27, 96.
  - JUDELE, Anica, p. 55, 56.
  - JUDELE, Carol, p. 55.
  - JUDELE, George, p. 56.
  - JUDELE, Ianăș, p. 56.
  - JUDELE, Iosif, p. 56.
  - JUDELE, Karol, p. 55.
  - JUDELE, Ludovica, p. 55.
  - JUDELE, Maria, p. 55, 56.
  - JUDELE, Marișca, p. 63.
  - JUDELE, Petru, p. 55.
  - JUDELE, Petruțiu, p. 63.
  - JUDELE, Sofica, p. 56.
  - JUDELE, Vilma, p. 56.
  - JUGĂREAN, N., p. 31.
  - JURJ, David, p. 51.
  - JURJ, Ion B, p. 51.
  - JURJ, Maria, p. 50.
  - JURJ, Nicolae, p. 50.
  - JURJ, Vasile, p. 27.
- K**
- KIRIȚESCU, Constantin, p. 96.
  - KIS, Ludovic, p. 19.
  - KRACSUNESK, Angela, p. 55.
  - KRACSUNESK, Ion, p. 55.
  - KRACSUNESZK, Ion, p. 55.
  - KRECSUNESK, Lica, p. 67.
  - KRECSUNESK, Maria, p. 67.
  - KOMȘA, Anișka, p. 56.
- L**
- LAMNEK, Jakob, p. 18.
  - LAPADATOI, Gyorgye, p. 67.
  - LAPADATOI, Matei, p. 68.
  - LAZĂR (preot), p. 10.
  - LAZĂR, Ioachim, p. 20, 21, 96.
  - LĂPĂDĂTOI, Aron, p. 67.
  - LĂPĂDĂTOI, Dida, p. 67.
  - LĂPĂDĂTOI, Evuța, p. 67.
  - LĂPĂDĂTOI, Maria, p. 67.
  - LĂPĂDĂTOI, Matei, p. 67.
  - LĂPĂDĂTOI, Nikulae, p. 67.
  - LĂSCOI, Ioan, p. 28.
  - LĂSKOI, Iuon, p. 73.
  - LĂSKOI, Saveta, p. 59.
  - LĂSZKOI, Ticza, p. 74.
  - LEDARI, Mihai, p. 64.
  - LEPEDETOI, Moise, p. 68.
  - LESCOI, Eva, p. 51.
  - LESCOI, George, p. 51.
  - LESCOI, Ion, p. 51.
  - LESCOI, Lazăr, p. 50.
  - LESCOI, Maria, p. 51.
  - LESCOI, Marina, p. 51.
  - LESCOI, Stanca, p. 50.
  - LONGIN, Al. Hossu, p. 13.
  - LONGIN, Francisc Hossu, p. 13.
  - LUCA, George, p. 44.
  - LUCA, Gheorghe, p. 27.
  - LUCA, Iliana, p. 45.
  - LUCA, Irina, p. 44.
  - LUCA, Irma, p. 44.
  - LUCA, Ioan, p. 44.
  - LUCA, Marișca, p. 44.
  - LUDU, Andrei, p. 30.
  - LUNG, Evuța, p. 40.
  - LUNG, George, p. 40.
  - LUP, Adam, p. 56.
  - LUP, Betușca, p. 56.
  - LUP, Maria, p. 56.
  - LUPAȘ, Ioan, p. 96.
  - LUPULESC, Aron, p. 59.
  - LUPULESC, Avram, p. 51.
  - LUPULESC, Caluța, p. 51.
  - LUPULESC, David, p. 27, 50, 51.
  - LUPULESC, George, p. 50, 51.
  - LUPULESC, Gyorgye, p. 74.
  - LUPULESC, Ianoș, p. 19.
  - LUPULESC, Ion, p. 59.
  - LUPULESC, Iuon, p. 59.
  - LUPULESC, Macedon, p. 51.
  - LUPULESC, Maria, p. 51.
  - LUPULESC, Moisă, p. 51.
  - LUPULESC, Nicolae, p. 27, 51.
  - LUPULESC, Romoluți, p. 59.
  - LUPULESC, Sandu, p. 50.
  - LUPULESK, Andrei, p. 73.
  - LUPULESK, Eva, p. 75.
  - LUPULESK, Maria, p. 74.
  - LUPULESK, Moisă, p. 59.
  - LUPULESK, Moise, p. 50.
- M**
- MACREA, Nicolae, p. 13, 20.
  - MACAVEI, Elena, p. 97.
  - MARIA, REGINA ROMÂNIEI, p. 97.
  - MAER, Aron, p. 71.
  - MAER, Ioan, p. 71.
  - MAER, Lazăr, p. 71.
  - MAER, Petru, p. 71.
  - MAGA, Firoanda, p. 45.
  - MAIER, Eva, p. 66.
  - MAIER, Ioan, p. 18.
  - MAIOR, Liviu, p. 97.
  - MAMINA, Ion, p. 98.
  - MANDA, Atim, p. 59.
  - MANIU, Iuliu, p. 33, 79, 81.
  - MARCONI, Ana, p. 38.
  - MARCONI, Anica, p. 38.
  - MARCONI, Aron, p. 38.
  - MARCONI, George, p.
  - MARCONI, Iona, p. 38.
  - MARCONI, Irina, p. 38.
  - MARCONI, Iulia, p. 39.
  - MARCONI, Jozefa, p.
  - MARCONI, Lidia, p. 38.
  - MARCONI, Niculae, p. 39.
  - MARCONI, Nistor, p. 38.
  - MARCONI, Petru, p. 38.
  - MARCONI, Zenofi, p. 38.
  - MARC, Ana, p. 76.
  - MARC, Anița, p. 75.
  - MARC, Evuța, p. 67.
  - MARC, Ion, p. 73.
  - MARC, Maria, p. 73.

- MARC, Moise, p. 73.
- MARC, Mojsa (sic!), p. 74.
- MARC, Sofron, p. 67.
- MARCU, Moise, p. 28.
- MARE, Candachia, p. 51.
- MARE, Dumitru, p. 51.
- MARE, Maria, p. 51
- MARINACHE, Oana, p. 97.
- MARINCESK, Deorde, p. 59.
- MARINCESK, Lazăr, 59.
- MARINESC, Demian, p. 66.
- MARINESC, Maria, p. 66, 67.
- MARINESC, Petru, p. 67.
- MARINESCU, Fiuța, p. 26.
- MARINESCU, Ioan, p. 28.
- MARINESCU, Moise, p. 30.
- MARINESK, Anucz, p. 75.
- MARINESK, Kozma, p. 75.
- MARINESK, Moisă, p. 59.
- MARK, Gyorgye, p. 75.
- MARK, Ioja, p.75.
- MARK, Maria, p. 75.
- MARTIN, Pătru, p. 75.
- MATEȘOI, Anișca, p. 44.
- MATEȘOI, Evuța, p. 75.
- MATEȘOI, George, p. 44.
- MATEȘOI, Ioan, p. 18, 44.
- MATEȘOI, Iuon, p. 71.
- MATEȘOI, Maria, p. 44, 45.
- MATEȘOI, Niculae, p. 44.
- MATEȘOI, Niculaie, p. 71.
- MATEȘOI, Oprița, p. 44.
- MATEȘOI, Petru, p. 44.
- MATEȘOI, Rozalia, p. 44.
- MATEȘOI, Saveta, p. 45.
- MATEȘOI, Sinea, p. 45.
- MATEȘOI, Tița, p. 44.
- MATEȘOI, Treja, p. 44.
- MATEȘOI, Trejia, p. 45.
- MĂRIAN, Ion, p. 75.
- MĂRCONI, Ana, p. 41.
- MĂRCONI, Călăruța, p. 39.
- MĂRCONI, Iacob, p. 39.
- MĂRCONI, Ioja, p. 39.
- MĂRCONI, Iuliea, p. 42.
- MĂRCONI, Maria, p. 42.
- MĂRCONI, Petru, p. 42.
- MĂRCONI, Zenofi, p. 41.
- MĂGUREAN, Maria, p. 75.
- MĂGUREAN, Moise, p. 73.
- MĂGUREAN, Nikulai, p. 75.
- MĂGUREAN, Zefa, p. 75.
- MĂRINCESC, Anisica, p. 59.
- MĂRICESC, Zătei, p. 59.
- MĂRINESC, Iuan, p. 67.
- MĂRINESC, Maria, p. 67.
- MĂRINESK, Ion, p. 73.
- MĂTEȘOI, Aron, p. 71.
- MĂTEȘOI, Gașpar, p. 71.
- MĂNDRESC, Maria, p. 50.
- MĂNDRESC, Solomia, p. 50.
- MEDREA, Nicolae, p. 44.
- MEDREA, Georgiu, p. 69.
- MEDREA, Gheorghe, p. 29.
- MEHEDINȚI, Simion, p. 97.
- MEITNER, Rudolf, p. 18.
- MERDEN, Ioan, p. 25.
- MERUȚIU, Vasile, p. 97.
- METEȘ, Ștefan, p. 10, 97.
- MEZEL, Anișca, 64.
- MEZEL, Aron, p. 62.
- MEZEL, Clari, p. 62.
- MEZEL, George, p. 62.
- MEZEL, Maria, p. 64.
- MEZEL, Marișca, p. 62.
- MEZEL, Toma, p. 62.
- MEZEL, Zaharie, p. 62.
- MICU-MOLDOVAN, Ioan, p.
- MIHAI I, p. 12.
- MIHÁLY, Luther F., p. 31.
- MIHĂIESCU, Gib I., p. 97.
- MIHĂILESCU, Vasile, p. 97.
- MIHUȚAN, Ianosi, p. 69.
- MIHUȚIONI, Tiția, p. 56.
- MIHUȚIONI, Treja, p. 56.
- MIR, George, p. 69.
- MÎNDRESC, Ion, p. 59.
- MIRCESC, Aron, p. 25, 71.
- MIRCESC, Avram, p. 19.
- MIRCESC, George, p. 71.
- MIRCESC, Nicolae, p. 19, 71.
- MIRCESK, Maria, p. 75.
- MITULESC, George, p. 48.
- MITULESC, Maria, p. 48.
- MOCANU, V., p. 94, 97.
- MOCSONY, Alexandru, p. 12.
- MODORAN, Evuța, p. 40
- MODORAN, George, p. 40.
- MODORAN, Marea, p. 40.
- MOLDOVANU, Maria, p. 15.
- MONULESC, Avram, p. 50.
- MONULESC, Gașpar, p. 50.
- MONULESC, Maria, p. 50.
- MONULESC, Mariș, p. 50.
- MONULESC, Sandru, p. 50.
- MONULESC, Sântioana, p. 50.
- MORAR, Nicolae Marcel, p. 96.
- MORARIU (căpitan), p. 33, 34.
- MOȘOIU, Ioan, p. 12.
- MOȘOIU, Traian, p. 97.
- MUNTEAN, Adam, p. 41.
- MUNTEAN, Alesandru, p. 63.
- MUNTEAN, Anica, p. 38, 39, 48.
- MUNTEAN, Anișca, p. 38.
- MUNTEAN, Anica, p. 63.
- MUNTEAN, Anna, p. 63.
- MUNTEAN, Aron, p. 28, 39, 41.
- MUNTEAN, Cătuța, p. 39.
- MUNTEAN, Clari, p. 62.
- MUNTEAN, Cornel, p. 40.
- MUNTEAN, Cozma, p. 59..
- MUNTEAN, Daniel, p. 64.
- MUNTEAN, David, p. 63.
- MUNTEAN, Dumitru, p. 50.
- MUNTEAN, Eremia, p. 29.
- MUNTEAN, Erji, p. 41.
- MUNTEAN, Eva, p. 39.
- MUNTEAN, Fica, p. 40, 41, 62, 63.
- MUNTEAN, Fiuța, p. 39.
- MUNTEAN, Fiuția, p. 40.
- MUNTEAN, Florinca, p. 41.
- MUNTEAN, Gasper, p. 63.
- MUNTEAN, George, p. 39, 40, 41, 62, 63, 64.
- MUNTEAN, George junior, p. 63.
- MUNTEAN, Gheorghe I., p. 19.
- MUNTEAN, Gyorgye, p. 47.
- MUNTEAN, Ianăș, p. 40.
- MUNTEAN, Ieronim, p. 59.
- MUNTEAN, Ignat, p. 19, 64.
- MUNTEAN, Ileana, p. 63.
- MUNTEAN, Ioan, p. 38, 47.
- MUNTEAN, Ioan I. Ioan, p. 47.
- MUNTEAN, Ioja, p. 41.
- MUNTEAN, Ion, p. 62, 63.
- MUNTEAN, Iuliea, p. 42.
- MUNTEAN, Iuon, p. 62, 63, 64.
- MUNTEAN, Iuon junior, p. 64.
- MUNTEAN, Iuțea, p. 63.
- MUNTEAN, Jofia, p. 63, 64.
- MUNTEAN, Jofica, p. 40.
- MUNTEAN, Jovu, p. 40.
- MUNTEAN, Jozefa, p. 40.
- MUNTEAN, Lidia, p. 67.
- MUNTEAN, Lodovica, p. 47.

- MUNTEAN, Lorințiu, p. 62.
  - MUNTEAN, Ludovic, p. 38
  - MUNTEAN, Maria, p. 40, 41, 42, 62, 63, 64.
  - MUNTEAN, Marișca, p. 64.
  - MUNTEAN, Matilvi, p. 47.
  - MUNTEAN, Mariți, p. 47.
  - MUNTEAN, Mărișca, p. 62.
  - MUNTEAN, Mina, p. 38.
  - MUNTEAN, Nica, p. 47.
  - MUNTEAN, Nicolae, p. 28, 30, 48, 63, 64.
  - MUNTEAN, Nicolae Pufa, p. 28.
  - MUNTEAN, Niculae, p. 62.
  - MUNTEAN, Nistor, p. 67.
  - MUNTEAN, Olivia, p. 29.
  - MUNTEAN, Opriță, p. 48.
  - MUNTEAN, Pătru, p. 39.
  - MUNTEAN, Petru, p. 40, 41, 64.
  - MUNTEAN, Petru Didi, p. 27.
  - MUNTEAN, Poalci, p. 38.
  - MUNTEAN, Simion, p. 64.
  - MUNTEAN, Șinca, p. 20.
  - MUNTEAN, Trejia, p. 63, 64.
  - MUNTEAN, Todor, p. 64.
  - MUNTEAN, Valer, p. 27.
  - MUNTEAN, Valeri, p. 40
  - MUNTEAN, Valeriu, p. 29.
  - MUNTEAN, Vilma, p. 63.
  - MUNTEAN, Zacheiu, p. 64.
  - MUNTEANU, Aron, p. 13.
  - MUNTEANU, Gheorghe, p. 12, 26.
  - MUNTEANU, Petre, p. 13.
  - MUNTEANU, Romul, p. 14.
  - MUNTEANU, Teresia, p. 15.
  - MUNTIAN, Ion, p. 59.
  - MUNTIAN, Maria, p. 41.
  - MUNTIAN, Mariți, p. 47.
  - MUNTIAN, Pantilie, p. 47.
  - MUNTIAN, Petru, p. 41.
  - MUNTIAN, Silvia, p. 73.
- N**
- NACS, Maria, p. 7IRONM5.
  - NALÁCZI, Ștefan, p. 10.
  - NANCS, Nikulae, p. 75.
  - NAZARIE, Constantin, p. 97.
  - NĂJESCU, Gheorghe, p. 27.
  - NECULAI, Aurel, p. 97.
  - NEGUIESC, Maria, p. 48.
  - NEGULESC, Anișca, p. 75.
  - NEGULESC, Fiuța, p. 74.
  - NEGULESC, Maria, p. 74.
  - NEGULESC, Todosoie, p. 59.
  - NEJESC, Ana, p. 39.
  - NEJESC, Aron, p. 38.
  - NEJESC, George, p. 39.
  - NEJESC, Gheorghe, p. 39.
  - NEJESC, Ieva, p. 39.
  - NEJESC, Paraschiva, p. 39.
  - NICOARĂ, Mosise, p. 6.
  - NICOARĂ, Petru, p. 20.
  - NICULA, Alexe, p. 29.
  - NICULESC, Ion, p. 25.
  - NICULESCU, Anica, p. 57.
  - NICULESCU, Ioan, p. 71.
  - NISTOR, Ion I., p. 97.
  - NOILĂ, Ioan, p. 10.
  - NOVAC, Anișca, p. 54, 62, 64.
  - NOVAC, Aron, p. 63, 64.
  - NOVAC, Didi, p. 63.
  - NOVAC, George, p. 62, 63.
  - NOVAC, Gheorghe, p. 19.
  - NOVAC, Ilișca, p. 41.
  - NOVAC, Ioan, p. 54.
  - NOVAC, Iuon, p. 62, 64.
  - NOVAC, Lodovica, p. 41.
  - NOVAC, Maria, p. 54, 63, 64.
  - NOVAC, Marișca, p. 64.
  - NOVAC, Mariți, p. 64.
  - NOVAC, Nicolae, p. 64.
  - NOVAC, Novac (sic!), p. 64.
  - NOVAC, Sofron, p. 62.
  - NOVAC, Tiția, p. 62.
  - NOVAC, Toma, p. 64.
  - NOVAC, Zaharie, p. 27.
  - NOVAC, Zarie, p. 28, 41.
- O**
- OCOLIȘAN, Adam, p. 44.
  - OCOLIȘAN, Carmen, p. 18.
  - OCOLIȘAN, Fica, p. 39.
  - OCOLIȘAN, George, p. 39, 44.
  - OCOLIȘAN, Gheorghe, p. 44.
  - OCOLIȘAN, Ilic, p. 59.
  - OCOLIȘAN, Ironim, p. 59.
  - OCOLIȘAN, Ioan, p. 7.
  - OCOLIȘAN, Ion, p. 59.
  - OCOLIȘAN, Marișca, p. 44.
  - OCOLIȘAN, Moisă, p. 4, 17, 18.
  - OCOLIȘAN, Nicolae, p. 25.
  - OCOLIȘAN, Petru, p. 40.
  - OCOLIȘAN, Vilma, p. 44.
  - OCOȘ, George, p. 48.
  - OCOȘ, Jofia, p. 48.
  - OKOLIȘAN, Alisandru, p. 59.
  - OKOLIȘAN, Domnika, p. 73.
  - OKOLIȘAN, Ieronim, p. 59.
  - OKOLIȘAN, Mara, p. 59.
  - OKOLIȘAN, Matei, p. 73.
  - OKOLIȘAN, Maria, p. 76.
  - OKOLIȘAN, Măria, p. 74.
  - OKOLIȘAN, Moisă, p. 59, 73.
  - OKOLIȘAN, Moisză, p. 73.
  - OKOLIȘAN, Pătru, p. 73, 74, 75.
  - OKOLIȘAN, Sănfira, p. 74.
  - OLARIU, Lucreția, p. 15.
  - OPROI, Gavrilă, p. 73.
  - OȘCA, Alexandru, p. 94.
- P**
- PAPACOSTEA, Șerban, p. 94.
  - PASTEOIU, David, p. 25.
  - PASTEOI, Nicolae, p. 25, 28.
  - PASTEOI, Moise Luță, p. 28.
  - PATRAJESZC, Gyorgye, p. 73.
  - PATROJESZC, Ana, p. 73.
  - PATROJESZC, Eva, p. 73.
  - PĂCĂȚIAN, Teodor, p. 21.
  - PĂCURARI, Anica, p. 42.
  - PĂCURARI, Danăș, p. 42.
  - PĂCURARI, Treja, p. 42.
  - PĂDURAN, Ion Troie, p. 73.
  - PĂDURAN, Marja, p. 73.
  - PĂDURAR, Ion, p. 59.
  - PĂDUREAN, Andrei, p. 19.
  - PĂDUREAN, Andrei I. N., p. 73.
  - PĂDUREAN, Ana, p. 74.
  - PĂDUREAN, Anișca, p. 62, 63.
  - PĂDUREAN, Anița, p. 74.
  - PĂDUREAN, Aurel, p. 19.
  - PĂDUREAN, Dumitru, p. 75.
  - PĂDUREAN, Eva, p. 75.
  - PĂDUREAN, George, p. 62.
  - PĂDUREAN, Gheorghe, p. 27.
  - PĂDUREAN, Gyeorgye, p. 75.
  - PĂDUREAN, Gyorgye, p. 74, 75.
  - PĂDUREAN, Ianăși, p. 73.
  - PĂDUREAN, Ion I. Mihăilă, p. 73.
  - PĂDUREAN, Ioan, p. 19.
  - PĂDUREAN, Ioan Tida, p. 28, 73.
  - PĂDUREAN, Ioanisia, p. 62.
  - PĂDUREAN, Ion, p. 74.

- PĂDUREAN, Iulia, p. 62.
- PĂDUREAN, Iuon, p. 62.
- PĂDUREAN, Iozefa, p. 63.
- PĂDUREAN, Jevuța, p. 74.
- PĂDUREAN, Jiga, p. 62.
- PĂDUREAN, Klari, p. 75.
- PĂDUREAN, Lazăr, p. 33, 73, 74.
- PĂDUREAN, Maria, p. 62, 64, 74, 75.
- PĂDUREAN, Moisă, p. 74, 75.
- PĂDUREAN, Moise, p. 29, 73.
- PĂDUREAN, Moise I. Ianăș, p. 73.
- PĂDUREAN, Moise Pupăză, p. 28.
- PĂDUREAN, Nica, p. 74.
- PĂDUREAN, Nikulae, p. 75.
- PĂDUREAN, Oprița, p. 75.
- PĂDUREAN, Pascuța, p. 74.
- PĂDUREAN, Pavel, p. 28, 62.
- PĂDUREAN, Pătru, p. 74, 75.
- PĂDUREAN, Pătru senior, p. 75.
- PĂDUREAN, Petru, p. 28, 63.
- PĂDUREAN, Petru Tida, p. 28.
- PĂDUREAN, Raveca, p. 74.
- PĂDUREAN, Rojica, p. 63.
- PĂDUREAN, Saveta, p. 74.
- PĂDUREAN, Săveta, p. 74.
- PĂDUREAN, Sâmedru, p. 75.
- PĂDUREAN, Serafim, p. 19.
- PĂDUREAN, Treja, p. 75.
- PĂDUREAN, Trejia, p. 62, 63.
- PĂDUREAN, Vain, p. 75.
- PĂDUREAN, Valeri, p. 74.
- PĂDUREAN, Veta, p. 62.
- PĂDUREAN, Zarie, p. 75.
- PĂDUREAN, Zafir, p. 64.
- PĂDUREAN, Zamfir, p. 63.
- PĂDUREAN, Zmada, p. 75.
- PĂDURIAN, Anișca, p. 75.
- PĂDURIAN, Ieva, p. 59.
- PĂDURIAN, Lazăr, p. 73.
- PĂDURIAN, Moise, p. 73.
- PĂDURIAN, Romolos, p. 73.
- PĂRĂIAN, Gyorgye, p. 71.
- PĂRĂIAN, Ioan, p. 16, 71, 78, 80.
- PĂRĂIAN, Romul(us), p. 29, 71.
- PĂRĂIANU, Nicolae, p. 70.
- PĂTRUȘ, Dumu, p. 74.
- PĂTRUȘ, Gyorgye, p. 74.
- PĂTRUȘ, Ileana, p. 75.
- PĂTRUȘ, Ion, p. 74.
- PĂTRUȘ, Ironim, p. 74.
- PĂTRUȘ, Kristina, p. 75.
- PĂTRUȘ, Lucreț, p. 75.
- PĂTRUȘ, Maria, p. 76.
- PĂTRUȘ, Mărina, p. 74.
- PĂTRUȘ, Oprița, p. 75.
- PĂTRUȘ, Răveka, p. 74.
- PĂTRUȘ, Savia, p. 76.
- PĂTRUȘ, Ștefan, p. 73.
- PEPETOI, Rosalia, p. 68.
- PESCARI, Anița, p. 73.
- PESCARI, Gyorgye, p. 73.
- PESCARI, Gyorgye, p. 75.
- PESCARI, Ianăș, p. 73.
- PESCARI, Nica, p. 74.
- PESCARI, Sofron, p. 73.
- PESKARI, Iakob, p. 73.
- PESKARI, Ion, p. 73, 74.
- PESKARI, Maria, p. 75.
- PESKARI, Nasta, p. 74.
- PESKARI, Oprița Ragác, p. 74.
- PESKARI, Simion, p. 73.
- PESZKAR, Nikulae, p. 75.
- PETCA, Ana, p. 15.
- PETRESC, Moisă, p. 59.
- PETRECĂLOI, Aron, p. 66.
- PETRECĂLOI, George, p. 66.
- PETRECĂLOI, Gheorghe, p. 66.
- PETRECĂLOI, Ioan, p. 67.
- PETRECĂLOI, Maria, p. 66.
- PETRECĂLOI, Marișca, p. 66.
- PETRECĂLOI, Mariți, p. 66.
- PETRECĂLOI, Oprița, p. 67.
- PETRECĂLOI, Peter, p. 67.
- PETRECĂLOI, Savia, p. 67.
- PETRICĂLOI, Lidi, p. 67.
- PETRESK, Alisandru, p. 75.
- PETRESK, Ion, p. 59.
- PETRESK, Maria, p. 75.
- PETRESK, Paraștiva, p. 75.
- PETROESC, Abrahan, p. 38.
- PETROESC, Abrihan, p. 41.
- PETROESC, Aron, p. 75.
- PETROESC, Evuța, p. 41.
- PETROESC, George, p. 40.
- PETROESC, Ileana, p. 40.
- PETROESC, Iulia, p. 39.
- PETROESC, Jofica, p. 38.
- PETROESC, Julea, p. 41.
- PETROESC, Lorinț, p. 41.
- PETROESC, Ludovicu, p. 39.
- PETROESC, Marea, p. 38.
- PETROESC, Maria, p. 39.
- PETROESC, Mihai, p. 38, 39.
- PETROESC, Mihai I. Vasile, p. 39.
- PETROESC, Mina, p. 40.
- PETROESC, Niculae, p. 39.
- PETROESC, Petru, p. 38, 39, 41.
- PETROESC, Rozali, p. 40.
- PETROESC, Treja, p. 75.
- PETROESC, Tița, p. 39.
- PETROESC, Veta, p. 41.
- PETROIESC, Abrihan, p. 38.
- PETROIESC, Ievuța, p. 41.
- PETROIESC, Niculaie, p. 41.
- PETROIESC, Trăian, p. 38.
- PETROIESCU, Mihai, p. 13.
- PETRU, Moise, p. 74.
- PETRUȘ, Ianoș, p. 73.
- PETRUȘ, Maria, p. 74.
- PETRUȘ, Petru, p. 73.
- PETRUȘ, Răveca, p. 73.
- PETRUȘ, Ștefan, p. 28, 73.
- PETRUȘ, Vaszilie, p. 74.
- PETRUȘI, Ion, p. 73.
- POLONY, Gheorghe, p. 29.
- PONȚA, Ludovica, p. 64.
- PONȚA, Maria, p. 62.
- PONȚA, Mariuția, p. 62.
- PONȚA, Sofia, p. 62.
- PONȚA, Zaharia, p. 62.
- POP, Ion Reteganul, p. 31.
- POP, Ladislau, p. 12.
- POP, Ștefan Cicio, p. 24.
- POP, Vasile Ladislau, p. 24.
- POPA, Aron, p. 41.
- POPA, Ianoși, p. 41.
- POPA, Ioan, p. 19, 21.
- POPA, M. N., p. 17.
- POPA, Solomia, p. 41.
- POPIAN, Constantin C, p. 97.
- POPOVICI, Abel, p. 11.
- POPOVICI, Adam, p. 11.
- POPOVICI, Anica, p. 66.
- POPOVICI, Aron, p. 28, 66.
- POPOVICI, Dimitrie, p. 10.
- POPOVICI, Dionisie, p. 66.
- POPOVICI, Eugen, p. 28, 29, 30, 66.
- POPOVICI, Gheorghe, p. 29.
- POPOVICI, Gafia, p. 54.
- POPOVICI, Gyorgye, p. 66.
- POPOVICI, Ioan, p. 11, 54.
- POPOVICI, Ion, p. 71.

- POPOVICI, Iozefa, p.
  - POPOVICI, Letiția, p. 66.
  - POPOVICI, Maria, p. 54.
  - POPOVICI, Marina, p. 66.
  - POPOVICI, Marișica, p. 66.
  - POPOVICI, Nicoloiță, p. 66.
  - POPOVICI, Pătruț, p. 59.
  - POPOVICI, Petru, p. 12, 13, 14, 15, 71.
  - POPOVICI, Simion, p. 10.
  - POPOVICI, Ștefan, p. 11.
  - POPOVICIU, Anișca, p. 45.
  - POPOVICIU, Gheorghe, p. 45.
  - PRECUP, Siamu, p. 41.
  - PREDĂ, Dumitru, p. 94.
  - PREDOI, Ioan Popălău, p. 27.
  - PREDONE, Ion, p. 13.
  - PREDONI, Evuța, p. 42.
  - PREDONI, George, p. 21.
  - PREDONI, Ioan, p. 38.
  - PREDONI, Ioja, p. 42.
  - PREDONI, Ionaș, p. 41.
  - PREDONI, Jebi, p. 41.
  - PREDONI, Marea, p. 38.
  - PREDONI, Maria, p. 40, 41.
  - PREDONI, Niculaie, p. 41.
  - PREDONI, Pătru, p. 41.
  - PREDONI, Petru, p. 41, 42.
  - PREDONI, Susana, p. 38.
  - PREDONI, Veronica, p. 42.
  - PROCOPIU, Grigore, p. 97.
  - PRODAN, Aron, p. 57.
  - PRODAN, Clari, p. 57.
  - PRODAN, David, p. 57.
  - PRODAN, Ioan, p. 57.
  - PRODAN, Lazăr, p. 56.
  - PRODAN, Maria, p. 56.
  - PRODAN, Nănuția, p. 56.
  - PRODAN, Simion, p. 20.
  - PRODAN, Sofica, p. 57.
  - PRODAN, Tiția, p. 57.
  - PRODAN, Zavei, p. 20.
  - PRUNACI, Nica, p. 60.
  - PUCLIȘAN, Ana, p. 45.
  - PUCLIȘAN, Nicolae, p. 45.
- R**
- RABUTIN, p. 10.
  - RAIN, George, p. 13, 29, 30, 31, 54,
  - RAIN, Maria, p. 54.
  - RANTA, Gheorghe, p. 28.
  - RAKOVSKY, Janos, p. 31,
  - RĂDUȚESC, Manasie, p. 71.
  - RĂMNICEANU, Virgil Popescu, p. 98.
  - RĂPA, Dumitru, p. 47.
  - RĂPA, Lina, p. 47.
  - RĂPA, Valeriu, p. 47.
  - REISENBERGER, Ludovic, p. 29.
  - ROBA, Petru, p. 19.
  - ROBĂNESCU, Anella N., p. 98.
  - ROMOȘAN, Gheorghe, p. 45.
  - ROMOȘAN, Rafila, p. 45.
  - RONTEA, George, p. 25.
  - ROȘCA, Eusebiu, p. 11, 15, 98.
  - ROTTIEA, Gyorgye, p. 74.
  - ROZ, Alexandru, p. 24, 98.
  - RUSALINESK, Lati, p. 59.
- S**
- SARINKA, Ion, p.
  - SCHLOTTER, Adam, p. 27.
  - SCHULLER, Istvan, p. 31.
  - SCURTU, Ioan, p. 17, 94, 98.
  - SECELEAN, Ilie, p. 67.
  - SECELEAN, Ion, p. 68.
  - SECELEAN, Maria, p. 68.
  - SECELEAN, Oprița, p. 68.
  - SECELEAN, Petru, p. 68.
  - SECELEAN, Valeria, p. 67.
  - SENN, Ede, p. 31.
  - SIMA, G., p. 98.
  - SIAMU, Fica, p. 41.
  - SIMIONESCU, David, p. 30.
  - SIMIONESCU, Zafir, p. 25.
  - SINOI, Aron, p. 59.
  - SINOI, Deorde, p. 59.
  - SINOI, Ion, p. 59.
  - SINOI, Ionaș, p. 59.
  - SINOI, Iosif, p. 59.
  - SINOI, Lina, p. 59.
  - SINOI, Niculaie, p. 59.
  - SINOI, Petru, p. 59.
  - SINOI, Vizanti, p. 59.
  - SÎNTĂMĂREAN, Ion, p. 59.
  - SÎNTĂMĂREAN, Pătruți, p. 59.
  - SLOBODAȘ, Cătuța, p. 38.
  - SLOBODAȘ, George, p. 38, 39,
  - SLOBODAȘI, Maria, p. 38.
  - SLOBODAȘ, Niculaie, p. 38.
  - SLOBODAȘI, Petru, p. 38.
  - SLOBODAȘI, Rezi, p. 40.
  - SLOBODAȘI, Veta, p. 38.
  - SOCACI, Vironica, p. 76.
  - SOCACIU, Mariți, p. 44.
  - SOCACIU, Sofron, p. 44.
  - SOLYMOS, Mihai, p. 19.
  - STANCIU, Alexandru, p. 57.
  - STANCIU, Aron, p. 27.
  - STANCIU, Aron Caie, p. 27.
  - STANCIU, Aron Ciuleanu, p. 27.
  - STANCIU, Aron, p. 27, 54, 57.
  - STANCIU, Clari, p. 55, 56.
  - STANCIU, Dionisie, p. 57.
  - STANCIU, Gafia, p. 57.
  - STANCIU, George, p. 55.
  - STANCIU, Gheorghe, p. 27.
  - STANCIU, Ianăși, p. 54, 56, 57.
  - STANCIU, Ioan, p. 54, 55, 56.
  - STANCIU, Ioan a Marii, p. 27.
  - STANCIU, Iozefa, p. 54, 55.
  - STANCIU, Lazar, p. 55, 57.
  - STANCIU, Maria, p. 54, 56, 57.
  - STANCIU, Marta, p. 54.
  - STANCIU, Matilda, p. 54.
  - STANCIU, Miclăuș, p. 57.
  - STANCIU, Nicolae, p. 54, 56.
  - STANCIU, Raveca, p. 54, 56.
  - STANCIU, Rojica, p. 57.
  - STANCIU, Sofica, p. 57.
  - STANCIU, Alexandru, p.
  - STĂNCULEA, Aron, p. 54.
  - STĂNCULEA, Galeni, p. 63.
  - STĂNCULEA, Gheorghe Puțelea, p. 28.
  - STĂNCULEA, Ioan Purdie, p. 28.
  - STĂNCIOI, Anika, p. 67.
  - STĂNCIOI, George, p. 67.
  - STĂNCIOI, Ioan, p. 67.
  - STĂNCIOI, Ioja, p. 67.
  - STĂNCIOI, Maria, p. 67.
  - STĂNCIOI, Lucreția, p. 67.
  - STĂNCIOI, Maria, p. 67.
  - STĂNCIOI, Petru, p. 67.
  - STĂNCIOI, Zaharia, p. 67.
  - STĂNCULEA, Betușca, p. 54, 57.
  - STĂNCULEA, Ianăș, p. 57.
  - STĂNCULEA, Iuția, p. 54.
  - STERCA-ȘULUȚIU, Iosif, p. 12.
  - STOENESCU, Theodor, p. 21.
  - STOIAN, George, p. 30.
  - STOIAN, Gheorghe, p. 68.
  - STOIAN, Marișca, p. 68.
  - STOICA, Cornel, p. 32.
  - STOICA, Vasile, p. 13, 98.

- STRUJAN, I., p. 94.
  - SUCI, Aurelia, p.
  - SUCI, Laiieș, p. 62.
  - SUCI, Silvia, p. 62.
  - SUCI, Zigmon, p. 62.
  - SUCIU, Anica, p. 63.
  - SUCIU, Anișca, p. 64.
  - SUCIU, Aurel, p. 63.
  - SUCIU, Aurelia, p. 62.
  - SUCIU, Dumitru, p. 11.
  - SUCIU, Laiieș, p. 62.
  - SUCIU, Trejia, p. 63.
  - SUCS, Eva, p. 75.
  - SUCS, Pătru, p. 75.
  - SURDU, Alexandru, p. 98.
  - SUSAN, Andrei, p. 38.
- Ș**
- ȘAGUNA, Andrei, p. 12, 15, 97.
  - ȘENDRESC, David, p. 50, 51.
  - ȘENDRESC, Ion, p. 50, 52.
  - ȘENDRESC, Ilie, p. 51.
  - ȘENDRESC, Maria, p. 50, 51.
  - ȘENDRESC, Marina, p. 51.
  - ȘENDRESC, Oprea, p. 51.
  - ȘENDRESC, Partenie, p. 51.
  - ȘENDRESC, Rafila, p. 50.
  - ȘERBAN, Ioan I. p. 17, 25, 26, 27, 98.
  - ȘERBESC, Andrei, p. 50.
  - ȘERBESC, Eva, p. 50.
  - ȘERBESC, Gaspar, p. 50.
  - ȘERBESC, Iacob, p. 51.
  - ȘERBESC, Ion, p. 50.
  - ȘERBESC, Maria, p. 50.
  - ȘERBESC, Nicolae, p. 50.
  - ȘERBESC, Savu, p. 50.
  - ȘERBESC, Todosie, p. 50.
  - ȘINCA, Anica, p. 62, 63, 64.
  - ȘINCA, Cruciția, p. 64.
  - ȘINCA, Elena, p. 63.
  - ȘINCA, Evuția, p. 64.
  - ȘINCA, George, p. 63.
  - ȘINCA, George junior, p. 62.
  - ȘINCA, George Nejes, p. 39.
  - ȘINCA, Gheorghe, p. 19, 29.
  - ȘINCA, Gheorghe Dascălu, p. 24.
  - ȘINCA, F. Gheorghe, p. 19.
  - ȘINCA, Ioan, p. 11, 39.
  - ȘINCA, Ion, p. 62.
  - ȘINCA, Jăfa, p. 62.
  - ȘINCA, Jujia, p. 64.
  - ȘINCA, Lazăr, p. 74.
  - ȘINCA, Maria, p. 15, 38, 39, 64.
  - ȘINCA, Mariți, p. 63.
  - ȘINCA, Nejes, p. 39.
  - ȘINCA, Nejes lui Șinca, p. 39.
  - ȘINCA, Nicolae, p. 11, 62, 63, 64.
  - ȘINCA, Petru, 11, 12, 13, 14, 78, 80.
  - ȘINCA, Roman, p. 39.
  - ȘINCA, Simon, p. 64.
  - ȘINCA, Ștefan, p. 63.
  - ȘINCA, Susana, p. 39.
  - ȘINCA, Teresia, p. 38.
  - ȘINCA, Trejia, p. 63, 64.
  - ȘINCA, Toma, p. 64.
  - ȘINCA, Tudosoi, p. 71.
  - ȘINCA, Valeri, p. 64.
  - ȘINCA, Georgiu, p. 64.
  - ȘOLEA, Jakob, p. 41.
  - ȘOLEA, Julia, p. 41.
  - ȘOLEA, George, p. 39.
  - ȘOLEA, Maria, p. 39.
  - ȘTEAU, Iacob, p. 50.
  - ȘTEAU, Lidia, p. 51.
  - ȘTEAU, Marina, p. 51.
  - ȘTEAU, Mârza, p. 51.
  - ȘTEAU, Nicolae, p. 51.
  - ȘTEAU, Pavel, p. 51.
  - ȘTEAU, Petru, p. 51.
  - ȘTEAU, Salomia, p. 51.
  - ȘTEFĂNESCU, Andronic, p. 44.
  - ȘTEFĂNESCU, Iulia, p. 40.
  - ȘTEFĂNESCU, Maria, p. 44.
  - ȘTEFĂNESCU, Marișca, p. 44.
  - ȘTEFĂNESCU, Mihai, p. 40.
  - ȘTEFĂNESCU, Nicolae, p. 44.
  - ȘULUȚIU, Ana, p. 15.
- T**
- TARCIU, Romulus, p. 27.
  - TĂCȘEALĂ, Dumitru, p. 40.
  - TĂCȘEALĂ, Trejia, p. 40.
  - TĂLABĂ, Alisandru, p. 59.
  - TĂMĂȘOIU, Petru, p. 50.
  - TĂROI, Ana, p. 44.
  - TĂROI, Aron, p. 44.
  - TĂSLĂUANU, Octavian C., p. 98.
  - TELEKI, Adam, p. 20.
  - TEODOR, Pompiliu, p. 9.
  - TERHETEA, Avram, p. 51.
  - TERHETEA, Chiva, p. 51.
  - TERHETEA, George, p. 51.
  - TERHETEA, Gregoriu, p. 14.
  - TERHETEA, Ion, p. 51.
  - TERHETEA, Marișca, p. 51.
  - TERHETEA, Oprea, p. 51.
  - TERHETEA, Reveca, p. 51.
  - TERHETEA, Lazăr, p. 66.
  - TERHETEA, Ticza, p. 66.
  - TEROI, Anica, p. 44.
  - TEROI, Crișca, p. 44.
  - TEROI, Luca, p. 44.
  - TEROI, Romolus, p. 44.
  - THEODORESCU, Vasile, p. 98.
  - TIMARI, Lazăr, p. 74.
  - TIMARI, Maria, p. 74.
  - TIMARI, Marta, p. 74.
  - TIMGEA, Anichid, p. 34.
  - TIMIȘAN, Agafia, p. 63.
  - TIMIȘAN, Evuția, p. 47.
  - TIMIȘAN, Fica, p. 62.
  - TIMIȘAN, George, p. 62, 63.
  - TIMIȘAN, Iulia, p. 62.
  - TIMIȘAN, Marișca, p. 62.
  - TIMIȘAN, Nicolae, p. 62, 63.
  - TIMIȘAN, Sigismund, p. 38.
  - TIMIȘAN, Trejia, p. 63.
  - TIMIȘAN, Toma, p. 63.
  - TIMIȘAN, Zsigmond, p. 62.
  - TITULESCU, Nicolae, p. 63.
  - TODORAN, Adam, p. 66.
  - TODORAN, Gheorghe, p. 28.
  - TODORAN, Gyorgye, p. 68.
  - TODORAN, Ion, p. 55.
  - TODORAN, Iozefa, p. 66.
  - TODORAN, Maria, p. 55.
  - TODORAN, Petru, p. 19, 66.
  - TODORAN, Romulus, p. 19, 68.
  - TODORAN, Silvia, p. 66.
  - TODORONI, Aron, p. 29, 56.
  - TODORONI, Aron Todoși, p. 24.
  - TODORONI, Anna, p. 56.
  - TODORONI, Betușca, p. 56.
  - TODORONI, Ianăș, p. 56.
  - TODORONI, Ioan, p. 55, 56.
  - TODORONI, Maria, p. 55, 56.
  - TODORONI, Marta, p. 56.
  - TODORONI, Tiția, p. 56, 57.
  - TODORONI, Toma, p. 56.
  - TODORONI, Aron, p. 56.
  - TODORONI, Ioanu, p. 56.
  - TODORONI, Mariți, p. 56.
  - TODOSIU, Gheorghe, p. 28.

- TODOSIU, Ioan, p. 28.
  - TODOSOI, Anica, p. 66.
  - TODOSOI, Ana, p. 68.
  - TODOSOI, Aron, p. 68.
  - TODOSOI, Dămiean , p. 71.
  - TODOSOI, Gașpar, p. 25.
  - TODOSOI, George, p. 68.
  - TODOSOI, Ioan, p. 27, 70.
  - TODOSOI, Ion, p. 25, 71.
  - TODOSOI, Iuon, p. 71.
  - TODOSOI, Moise, p. 68.
  - TODOSOI, Simion , p. 71.
  - TODOSOI, Șinca, p. 25.
  - TOLTEAN, Ioan, p. 47.
  - TOLTEAN, Maria, p. 47.
  - TOMA (preot), p. 10.
  - TOMA, Ioșca, p. 66.
  - TOMA, Maria, p. 66.
  - TRAIAN, p. 21.
  - TRIFA, Iosif, p. 12.
  - TRIFAN, George, p. 42.
  - TRIFAN, Raveca, p. 42.
  - TRUCA, Ioan, p. 24, 29, 30, 31, 38.
  - TUDORONI, Aron Tudos, p. 27.
  - TUDORONI, Aron Zară, p. 27.
  - TULEA, Teofil, p. 20.
  - TURCIAN, Paraschiva, p. 45.
  - TURCIAN, Petruț, p. 45.
  - TUZA, Anișca, p. 64.
  - TUZA, Aron, p. 62.
  - TUZA, Costandin, p. 47.
  - TUZA, Fica, p. 62.
  - TUZA, George, p. 62.
  - TUZA, Iuon, p. 62, 63.
  - TUZA, Jofia, p. 63.
  - TUZA, Maria, p. 62.
  - TUZA, Nicolae, p. 63.
  - TUZA, Pătruț, p. 62.
  - TUZA, Petru, p. 19.
  - TUZA, Rudolf, p. 28.
  - TUZA, Toma, p. 62.
  - TUZA, Zacheiu, p. 63.
- Ț**
- ȚĂRANU, Victor, p. 98.
  - TEREZA, Maria, p. 9.
  - ȚIRCĂ, Ioan, p. 10.
  - ȚÎRLEA, Adam, p. 39.
  - ȚÎRLEA, Fiuța, p. 40.
  - ȚÎRLEA, George, p. 38.
  - ȚÎRLEA, Gheorghe, p. 40.
- ȚÎRLEA, Jefa, p. 38.
  - ȚÎRLEA, Marea, p. 38.
  - ȚÎRLEA, Maria, p. 38, 40.
  - ȚÎRLEA, Mihai, p. 39.
  - ȚÎRLEA, Neti, p. 38.
  - ȚÎRLEA, Niculae, p. 38.
  - ȚÎRLEA, Petru, p. 38.
  - ȚÎRLEA, Rezi, p. 39.
  - ȚÎRLEA, Rozali, p. 39.
  - ȚÎRLESC, Aron, p. 71.
  - ȚÎRLESC, Niculae, p. 71.
  - ȚIȚIU, Avram, p. 52.
  - ȚIȚIU, George, p. 50.
  - ȚIȚIU, Ion, p. 50.
  - ȚIȚIU, Maria, p. 50.
  - ȚIȚIU, Marta, p. 50.
  - ȚIȚIU, Nicolae, p. 52.
  - ȚIȚIU, Petru, p. 51.
  - ȚIȚIU, Sântioana, p.
  - ȚIȚIU, Toma, p. 50.
- U**
- UIEȚ, Ioan, p. 47.
  - UIEȚ, Maria, p. 47.
  - UIEȚ, Zarie, p. 47.
  - UIEȚ(U), Ieronim, p. 14, 15, 24, 29, 58, 59, 73.
  - UIEȚIU, Eugen, p.
  - UIEȚIU, Moise, p. 47.
  - UIEȚU, Ion, p. 73.
  - UIEȚ, Maria, p. 47.
  - UNGUR, Berti Mazare, p. 28.
  - UNGUR, Petru, p. 11.
  - UNGUR, Victor, p. 20.
  - URIAN, Lidia, p. 66.
  - URIAN, Niculae, p. 66.
  - URICAN, Evuța, p. 66.
  - URICAN, Petru, p. 66.
  - USCA, Andrei, p. 29.
  - URSU, Anca, p. 98.
  - URSULESC, Ilie, p. 59.
  - URSULESK, Adam, p. 59.
- V**
- VARGA, Barisca, p. 40.
  - VARGA, Clari, p. 40.
  - VARGA, Maria, p. 40.
  - VARGA, Misi, p. 40.
  - VĂLEAN, Evuța, p. 57.
  - VĂLEAN, Ioan, p. 57.
  - VISARINESC, Ioan, p. 19.
  - VISERIN, Maria, p. 45.
- VIȘOI, Anișca, p. 73.
  - VIȘOI, Todor, p. 73.
  - VLAD, Adam, p. 41.
  - VLAD, Anisia, p. 41.
  - VLAD, Aurel, p. 15, 33, 79, 81.
  - VLAD, Maria, p. 41.
  - VLĂDICIAI, Petru, p. 67.
  - VLĂDICIAI, Maria, p. 67.
  - VLĂDICIOI, Adam, p. 67.
  - VLĂDICIOI, Eva, p. 67.
  - VLĂDICIOI, Iosif, p. 67, 71.
  - VLĂDICIOI, Nicolae, p. 67, 71.
  - VLĂDICIOI, Ștefu, p. 71.
  - VOEVOD, Alexandru Vaida, p. 97.
- W**
- WĂSI, Mariea, p. 75.
- Z**
- ZAHARIA, Nan, p. 25.
  - ZĂRONI, Romulus Partenie, p. 28.
  - ZĂU, Ioan, p. 28.
  - ZGÂRCIU, Liviu, p. 98.

Bibliografie

- ABRUDEAN, Ion Rusu, *România și războiul mondial: contribuțiuni la studiul istoriei războiului nostru*, Editura SOCEC & Co., București, 1921.
- ABRUDAN, Mircea Gheorghe, *Ortodoxie și Luteranism în Transilvania între Revoluția pașoptistă și Marea Unire*, Editura Andreiană, 2015.
- ACU, Dumitru, *Asociațiunea ASTRA - 150 de ani. Repere cronologice*, Editura Asociațiunii ASTRA, 2011.
- ALMAȘ, Dumitru, *Eroi au fost, eroi sunt încă... Evocări și portrete istorice*, Editura Politică, 1968
- ALMAȘ, Dumitru; SCURTU, Ioan, *Itinerare patriotice*, Editura Sport-Turism, 1985.
- APOSTOL, Constantin, *Amarul sânge al strugurilor*, Editura Terra, 2012.
- APOSTOL, Constantin, *Război cu zurgălăi*, Editura Terra, 2013.
- ARDELEANU, Eftimie; OȘCA, Alexandru; PREDĂ Dumitru, *Istoria Statului Major General Român*, Editura Militară, 1994.
- BATALLI, I.; MOCANU, V.; STRUJAN, I, *Pe aici nu se trece!*, Editura Militară, 1976.
- BĂDĂUȚĂ, Alexandru, *O carte trăită*, Editura Albatros, 1977.
- BĂRBULESCU, Mihai; DELETANT, Dennis; HITCHINS, Keith; PAPACOSTEA, Șerban; TEODOR, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Enciclopedică, 1998.
- BOIA, Lucian, *În jurul Marii Uniri de la 1918. Națiuni, frontiere, minorități*, Editura Humanitas, 2017.
- BOITOȘ, Olimpiu, *Progresul cultural al Transilvaniei după Unire*, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1942.
- BOLD, Emilian; CIUPERCĂ, I., *Europa în derivă, 1918-1940. Din istoria relațiilor internaționale*, Casa Editorială Demiurg, 2001.
- BOLOVAN, Ioan, *Transilvania între Revoluția de la 1848 și Unirea din 1918. Contribuții demografice*, Centrul de Studii Transilvane, 2000.
- BOLOVAN, Ioan, *Primul Război Mondial și realitățile demografice din Transilvania. Familie, moralitate și raporturi de gen*, Editura Școala Ardeleană, 2015.
- BOTEZ, Dan, *Alexandru Averescu: Mareșalul poporului*, Editura Scrisul Românesc, 2013.
- BRĂȚIANU, Gheorghe I, *Basarabia, drepturi naționale și istorie*, Editura Semne, 1995.
- BRĂȚIANU, Gheorghe I, *File rupte din cartea războiului*, Editura „Cultura Națională”, 1930.
- BRĂȚIANU, Gheorghe I, *Problema trecutului românesc*, București, 1943.
- BUCUR, Bogdan, *Cartea de aur a Centenarului Marii Uniri*, Editura Rao, 2017.
- BURDEA, Silvia, *Romanul primului război mondial: Antologie și comentarii critice*, Editura Didactică și Pedagogică, 1977.

- CIOCAN, Rodica, *Politica Habsburgilor față de Transilvania în timpul lui Carol-Quintul*, Tipografia „Dimitrie Cantemir”, București, 1945.
- CLOPOȚEL, Ion, *Revoluția din 1918 și unirea Ardealului cu România*, Editura revistei Societatea de mâine, Cluj, 1929.
- CLOPOȚEL, Ion, *Însemnări pe răboj. Jertfe românești în războiul neamurilor*, Editura Tipografiei și Librăriei diecezane, Arad, 1916.
- CLOPOȚEL, Ion, *Frământările unui an. 1918*, Biroul de Imprimare „Cosînzeana”, Sibiu, 1919.
- DELAVRANCEA, Barbu, *Jurnal de război*, Editura Militară, 1972.
- DENSUȘIANU, Nicolae, *Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria*, Tipografia „Românul”, 1884.
- DENSUȘIANU, Nicolae, *Independența bisericească a Mitropoliei Române de Alba-Iulia*, Tipografia „A. Mureșianu”, 1893.
- DAIA, Alexandru, *Eroi la 16 ani: Însemnările unui fost cercetaș: Jurnal de război 1916-1918*, Editura Ion Creangă, 1988.
- DIMITRESCU, I. M., *Jertfă și biruință (În război cu Regimentul 50 Infanterie)*, Editura Librăriei Alex N. Leon & Co, 1920.
- DOBRE, Alexandru, *Idealul unității naționale în cultura română*, Editura Minerva, 1988.
- DRAGALINA, Virgil Alexandru, *Viața tatălui meu, Generalul Ioan Dragalina*, Editura Militară, 2009.
- DRAGOMIR, Silviu, *Avram Iancu*, Institutul de Arte Grafice „România Nouă”, 1924.
- DRAGOMIR, Silviu, *Un sfert de veac de la unirea Transilvaniei*, Editura Astei, Sibiu, 1943.
- DRĂGAN, Gabriel, *Pe frontul Mărășești învie morții...*, Editura Albatros, 1974.
- DRĂGHICEANU, Virgiliu N., *707 zile sub cultura pumnului german*, Editura Saeculum Vizual, 2012.
- DUMITRESCU, Polihron, *Ascultînd chemarea (Amintiri din Primul Război Mondial)*, Editura Militară, 1968.
- GAGEA, Vasile, *Goldiș și Românul*, Editura „Vasile Goldiș” University Press 2008.
- GANE, Constantin, *Amintirile unui fost holerici: Din însemnările unui voluntar de campanie cu 30 de ilustrații, după fotografiile scoase de d-l Jean de Prato, sublocot. D.R. și d-l doctorant Cociu*, Editura Minerva, 1914.
- GANE, Constantin, *Amintirile unui fost holerici*, Editura Flacăra, 1915.
- GHIBU, Onișor, *Ațiunea catolicismului unguresc și a Sfântului Scaun în România întregită*, Institutul de arte grafice „Ardealul”, 1934.
- GHIBU, Onișor, *Chemarea la judecata istoriei - Apeluri la rațiune din anii 1946-1952*, Editura Albatros, 1992
- GHIBU, Onișor, *După cinci ani de la Unire*, Tipografia Națională, Cluj, 1924.
- GHIBU, Onișor, *Viața și organizația bisericească și școlară în Transilvania și Ungaria*, Institutul de arte grafice „Nicolae Stroilă”, 1915.

- GIURESCU, Constantin C., *Transilvania în istoria poporului român*, Editura Științifică, 1967.
- GIURESCU, Constantin C., *Principatele române la începutul secolului al XIX-lea*, Editura Științifică, 1957.
- GIURESCU, Constantin C.; GIURESCU, Dinu, *Istoria Românilor din cele mai vechi timpuri și până astăzi*, Editura Albatros, 1975.
- GOGA, Octavian, *Ne învață Mărășeștii...*, Editura Junimea, 1983.
- HITCHINS, Keith, *România 1866-1947*, Editura Humanitas, 2013.
- IGNAT, Adrian, *Aportul Bisericii la Marea Unire de la 1 Decembrie 1918*, Editura Universitară, 2011.
- IONAȘCU, Aurelian, *Revendicările naționale formulate în trecut de românii din Transilvania în lumina principiilor de drept*, Tiparul tipografiei „Cartea Românească din Cluj”, 1944.
- IORGA, Nicolae, *Adevărul Patriotism*, Tipografia „Neamul românesc”, 1914.
- IORGA, Nicolae, *Comemorarea Unirii Ardealului și Rostul Istoric al Unirii*, Tipografia „Datina românească”, 1933.
- IORGA, Nicolae, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria*, vol. I, Editura Casa Școalelor, 1915.
- IORGA, Nicolae, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria*, vol. II, București, 1915.
- IORGA, Nicolae, *În Ardealul anului încoronării*, Editura Pavel Suru, 1923.
- IORGA, Nicolae, *Neamul românesc în Ardeal și Țara Ungurească*. Vol. I, Editura Minerva, 1906.
- IORGA, Nicolae, *Pentru întregirea neamului*, Editura Ancora, 1925.
- IORGA, Nicolae, *Priveliști din țară*, Editura pentru turism, 1974.
- IORGA, Nicolae, *Războiul nostru în note zilnice*, vol. I, Editura Ramuri, Craiova, 1921.
- IORGA, Nicolae, *Războiul nostru în note zilnice*, vol. II, Editura Ramuri, Craiova, 1921.
- IORGA, Nicolae, *Războiul nostru în note zilnice*, vol. III, Editura Ramuri, Craiova, 1921.
- IORGA, Nicolae, *România contemporană de la 1904 la 1930*, București, 1923.
- IORGA, Nicolae, *Sate și preoți din Ardeal*, Institutul de arte grafice „Carol Göbl”, 1902.
- JOSAN, Nicolae, *Românii din Munții Apuseni, de la Horea și Avram Iancu la Marea Unire din 1918*, Editura ALTIP, Alba Iulia, 2001.
- KIRIȚESCU, Constantin, *Istoria războiului pentru întregirea României*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
- LAZĂR, Ioachim, *Românii din Sud-Vestul Transilvaniei și Marea Unire. Țara Hațegului și Valea Jiului*, Editura Emia, 2007.
- LAZĂR, Ioachim; CERIȘOR, Nicolae, *Hunedoara și Marea Unire. Contribuția romanilor din Ținutul Pădurenilor și Zona Hunedoarei la realizarea Unirii*, Editura Altip, 2009.
- LAZĂR, Ioachim, *Delegați hunedoreni participanți la Adunarea de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918*, Editura Emia, 2018.

- LAZĂR, Ioachim; MORAR, Nicolae Marcel, *Hunedoreni și Marea Unire din 1918*, Editura Mediamira, 2019.
- LUPAȘ, Ioan, *Istoria unirii românilor*, Tiparul Institutului de arte grafice „Luceafărul”, București, 1937.
- LUPAȘ, Ion, *Mitropolitul Andrei Șaguna*, Editura Asociațiunii, Sibiu, 1921.
- LUPAȘ, Ioan, *O binefăcătoare a tinerimii studioase*, Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Traiană”, Sibiu, 1933.
- MACAVEI, Elena, *Asociațiunea ASTRA și ctitoriile*, Editura Asociațiunii ASTRA, 2011.
- MARINACHE, Oana, *De la Marele Răzbel la Marea Unire*, Editura Istoria Artei, 2017.
- MAIOR, Liviu, *Alexandru Vaida Voevod. Putere și defăimare*, Editura RAO, 2010.
- MARIA, REGINA ROMÂNIEI, *Jurnal de război. Vol. 1: 1916-1917 precedat de însemnări din 1910-1916*, Editura Humanitas, 2014.
- MEHEDINȚI, Simion, *Ce este Transilvania?*, Imprimeria Națională, 1940.
- *Memorandul românilor din Transilvania și Ungaria către Maiestatea Sa Imperială și Regală Apostolică Francisc Iosif I* (f.a.), Tiparul Institutului Tipografic, Sibiu, 1892.
- *Memoriul studenților universitari români privitor la situațiunea românilor din Transilvania și Ungaria* (f.a.), Tipografia „Carol Göbl”, 1891.
- MERUȚIU, Vasile, *Situația școalelor române din Transilvania*, Institutul de Arte Grafice „Eminescu”, București, 1906.
- METEȘ, Ștefan, *Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII-XX*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1977.
- METEȘ, Ștefan, *Păstori ardeleni în Principatele Române*, Editura librăriei diecezane din Arad, 1925.
- METEȘ, Ștefan, *Regele Ferdinand al României*, Institutul de Arte Grafice „Ardealul”, 1925.
- MIHĂIESCU, Gib I., *Linia întâi*, Editura Militară, 1983.
- MIHĂILESCU, Vasile, *Ai văzut un Rege plângând, cititorule? Amintiri din Campania pentru întregirea neamului 1916-1918*, Editura A.T.U., 2015.
- MOCANU, V, *Timp al îndârjirilor eroice 1916-1917*, Editura Militară, 1986.
- MOȘOIU, Traian, *Memorial de război. (August-octombrie 1916)*, Editura Dacia, 1987.
- NAZARIE, Constantin, *Activitatea preoților de armată în campania din 1916-1918*, Editura Basilica, 2018.
- NECULAI, Aurel, *Copiii în istorie. Texte și documente*, Editura Andrew, 2010.
- NECULAI, Aurel, *Războiul pentru întregirea națională în expresii memorabile*, Editura Andrew, 2006.
- NISTOR, Ion I., *Istoria Basarabiei*, Institutul de arte grafice și Editură Glasul Bucovinei, 1923.
- NISTOR, Ion I., *Unirea Bucovinei*, Editura Cartea Românească, 1928.
- POPA, Ioan (coord.), *Românii din comitatul Hunedoara în Primul Război Mondial*, Editura Astra Museum, 2018.

- POPIAN, Constantin C, *Amintiri din viața militară. Jurnale de război și din prizonierat*, Editura Militară, 2007.
- PROCOPIU, Grigore, *Parlamentul în pribegie*, Editura Humanitas, 2018.
- PRODAN, David, *Răscoala lui Horea*, volumul I și II, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979.
- RÂMNICIANU, Virgil Popescu, *Istoria mișcării românești din Ardeal în anii 1848 și 1849*, Editura Librăriei „Stănculescu”, București, 1919.
- ROBĂNESCU, Anella N., *Jurnal de război: 1916-1918: Amintiri din viața mea*, Editura Vremea, 2015.
- ROȘCA, Eusebiu, *Monografia Institutului Seminarial Teologic-Pedagogic „Andreian” al Arhidiecezei Gr. Or. Române din Transilvania*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane Sibiu, 1911.
- ROZ, Alexandru, *Consiliul Național Român Central și gărzile naționale române din Arad*, Editura Dacia 1993.
- SIMA. G., *Școala românească din Transilvania și Ungaria*, Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl”, București, 1915.
- SCURTU, Ioan. *Presărați pe-a lor morminte ale laurilor foi: Eroii ai luptei pentru independență și unitatea patriei (1916-1917)*, Editura Albatros, 1978.
- SCURTU, Ioan, *Alba Iulia: 1 decembrie 1918*, Editura Sport-Turism, 1988.
- SCURTU, Ioan, *Ion I. C. Brătianu. Activitatea politică*, Editura Museion, 1992.
- SCURTU, Ioan; ALEXANDRESCU, Ion; BULEI, Ion; MAMINA, Ion, *Enciclopedia de istorie a României*, Editura Meronia, 2001.
- SCURTU, Ioan, *România, Marea Unire, 1918-2018*, Editura Tipo Moldova, 2017.
- STOICA, Vasile, *Suferințele din Ardeal*, Editura Vicovia, 2008.
- SUCIU, Dumitru, *Revoluția transilvană de la 1848- 1849*, Editura ASAB, 2010.
- SURDU, Alexandru, *ASTRA, în „A sufletului românesc cinstire”*, Editura Renaissance, 2011.
- ȘERBAN, Ioan I.; JOSAN, Nicolae, *Dicționarul personalităților Unirii: Trimișii românilor transilvăneni la Marea Adunare Națională*, Editura Altip, 2003.
- TĂSLĂUANU, Octavian C., *Din vârtejul războiului. Vol. 1: Sub flamurile habsburgice; Hora Obuzelor*, Editura Rao, 2001.
- ȚĂRANU, Victor, *Vieța culturală a românilor din Transilvania*, Institutul de Arte Grafice „Lumina”, Piatra Neamț, 1937.
- THEODORESCU, Vasile, *Transilvania sub maghiari și români*, Imprimeria Statului, București, 1941.
- URSU, Anca, *95 de ani de la unire*, Editura Techno Media , 2014.
- ZGÂRCIU, Liviu, *Avocații și Marea Unire*, Editura Hamangiu, 2015.

**Portret în ulei, înfățișând pe Regele Ferdinand Întregitorul, realizat în anul 1925
de pictorul Paja Jovanović**

„(...) Dl. Daniel Lăcătuș, mai degrabă cunoscut cititorilor în plan literar sau cultural, dar și ca atent și scrupulos cercetător al istoriei naționale, având în vedere, în principal, proiectul pe care domnia sa îl are în derulare *Fețele durerii. Apel la memorie*, din care a apărut volumul I: *Personalități decedate în închisorile comuniste*, ne propune spre lectură, prin noua sa lucrare, un subiect interesant și oarecum puțin studiat de istorie locală: *Orașul Călan la Marea Unire*.

Autorul D. Lăcătuș ne supune atenției rezultatul unui interesant demers de cercetare, pe care l-a întreprins atât la Serviciul Județean Hunedoara al Arhivelor Statului, cât și în Arhiva Muzeului Național al Unirii din Alba Iulia, în care propune, de această dată pentru lectura și documentarea noastră, reoperarea unui important fragment din istoria Călanului în perioada care a premeră Marea Unire, dar și în deceniile care au urmat acestui notabil și astral moment din istoria noastră modernă: formarea României întregite.

Orașul Călan la Marea Unire este o restituire integrală și bine documentată a vieții și activității unei comunități locale cuprinsă în fermentul complex al evenimentelor care au avut ca rezultat Unirea din 1918, iar autorul propune spre cunoaștere lupta pentru realizarea acesteia, la care și locuitorii Călanului și a spațiului imediat limitrof și-au adus contribuția. Considerăm că nu este întâmplătoare publicarea acestei monografii de istorie locală în anul Centenarului Marii Uniri, deoarece acest fapt îi conferă o valoare deosebită, dat fiind faptul că reconstituie frânturi din lupta națiunii române de pe meleagurile hunedorene pentru realizarea acesteia. (...)”

**Prof. dr. Dragoș Lucian Curelea. Liceul Tehnologic „Avram Iancu” Sibiu.
C.R.I.F.S.T. al Academiei Române, Divizia Brașov**